

INVENTOINTIRAPORTTI

KOUVOLA

Keskeisen kaupunkialueen osayleiskaava

Arkeologinen yleisinventointi

6.- 12.10.2014

KK2014:67

Kulttuurintutkijain Osuuskunta Aura

Salla Pärssinen

Tiivistelmä

Inventointi liittyi vireillä olevaan Kouvolan keskeisen kaupunkialueen osayleiskaavan laatimiseen. Inventoinnissa tuli selvittää tunnetun arkeologisen kulttuuriperinnön säilyneisyys ja merkittävyys sekä se, onko muuttuvan maankäytön alueilla arkeologista kulttuuriperintöä. Kymenlaaksossa on asuttu jo esihistorialliselta ajalta lähtien ja inventointialueelle entuudestaan osuvien tunnettujen muinaisjäännösten joukossa oli kivikautisia asuinpaikkoja, kalliomaalauksia, röykkiöhautoja, kalmistoja, historiallisia kyläpaikkoja ja kalliohakkauksia sekä eriaikaisia sotaan liittyviä kohteita. Kahta entuudestaan tunnettua muinaisjäännöstä ei pystytty inventoinnissa paikantamaan. Lisäksi kolmen kohteen todettiin osittain tuhoutuneen mutta muut kohteet olivat pysyneet ennallaan. Useisiin kohteisiin tehtiin joitakin tarkennuksia. Inventoinnissa löydettiin kahdeksan uutta kohdetta, jotka määriteltiin historiallisen ajan muinaisjäännöksiksi sekä kaksi kohdetta, jotka määriteltiin muiksi kulttuuriperintökohteiksi.

Sisällysluettelo

Arkisto- ja rekisteritiedot.....	2
1. Johdanto	4
2. Inventointialueen historiaa	5
3. Inventoitu alue	8
Yleiskartta	10
4. Inventoinnin tulokset	11
4.1. Uudet kohteet	11
4.2. Entuudestaan tunnetut muinaisjäännös- tai muut kulttuuriperintökohteet.....	12
4.3. Muuttuvan maankäytön alueet, joista ei löytynyt muinaisjäännöksiä	12
4.4. Muita huomioita.....	13
5. Yhteenveto	13
Yhteenvetotaulukko uusista kohteista sekä tunnetuista muinaisjäännöksistä ja muista kulttuuriperintökohteista	15
Luettelo muuttuvan maankäytön alueista	16
Karttaluettelo	18
Digitaalikuvaluettelo.....	18
Tutkimuskirjallisuus ja lähteet.....	21
Kohdeluettelo 1	24
Kohdeluettelo 2	38
Kohdeluettelo 3	74
Kartat 2-16.....	84
Liite 1	

Arkisto- ja rekisteritiedot

Kohteen nimi:	Kouvola keskeisen kaupunkialueen osayleiskaava
Tutkimuksen laatu:	Arkeologinen yleisinventointi
Inventoijat:	Salla Pärssinen (FM) ja Verna Kalmari (HuK)
Tutkimuslaitos:	Kulttuurintutkijain Osuuskunta Aura, Kansankatu 47 A, 4.krs, 90100 Oulu
Kenttätöaika:	6.-12.10.2014
Tutkimusalueen kokonaislaajuus:	noin 13,6 km ²
Tutkimusten tilaaja/rahoittaja:	Kouvolan kaupunki
Kunta, kylä, tila:	Kouvola
Peruskarttalehti/ -lehdet:	TM35-lehtijako: L4444, L4443 / Yleislehtijako: 311304, 311305, 311306, 311307, 311308, 311309, 311311
Kertomukseen liittyvien kuvien numerot:	KK2014:1-67
Alkuperäisen tutkimuskertomuksen säilytyspaikka:	Museoviraston arkeologinen keskusarkisto, Helsinki
Kopio:	Kouvolan kaupunki

Aikaisemmat tutkimukset ja tarkastuskäynnit:

- Hannu Poutiainen. Kouvola Selänpään pohjavedenottohankkeen pohjaveden siirtolinjojen muinaisjäännösinventointi 2014. Mikroliitti Oy.
- Vesa Laulumaa. Kouvola, VT6, Kouvolan kohdan parantamisalueen arkeologinen inventointi 2012. Museovirasto.
- John Lagerstedt. Salpalinja. Sotahistoriallisten kohteiden arkeologinen inventointi 2009 – 2012. Museovirasto.
- Helena Ranta, Marita Kykyri ja Kimmo Seppänen. Pakanavuori, tarkastus 2012.
- Marita Kykyri. Korian muuntosema, tarkastus 2010.
- Leena Tomanterä. Pakanavuori, tarkastus 2010.
- Timo Miettinen. Pakanavuori, tarkastus 2010.
- Johanna Enqvist. Kouvola. Anjalankoski, Elimäki, Kouvola ja Kuusankoski, Osa I, Esihistoriallisen ajan muinaisjäännösten arkeologinen inventointi 2008. Museovirasto.
- Johanna Enqvist. Kouvola. Anjalankoski, Elimäki, Kouvola ja Kuusankoski, Osa II, Historiallisen ajan muinaisjäännösten arkeologinen inventointi 2008. Museovirasto.
- John Lagerstedt. Pohjois-Kymenlaakso, Sotahistoriallisten muinaisjäännösten inventointi 2008. Museovirasto/RHO.
- Katja Vuoristo. Valkealan historiallisen ajan muinaisjäännösten inventointi 2008. Museovirasto/RHO.
- Päivi Hakanpää. Valkeala, Utin linnoituksen inventointi ja kartoitus 2008. Museovirasto/RHO.

- Kimmo Seppänen. Kuusankosken kaupunki, Yleiskaavaan 2020 liittyvä muinaisjäännösinventointi 2006. Kuusankosken kaupunginmuseo.
- Marita Kykyri. Ristinkangas, tarkastus vuonna 2005. Kymenlaakson maakuntamuseo.
- Esa Mikkola. Niilola, Kymenpahta, tarkastus 2004.
- Wesa Perttola. Niilola, tarkastus 2003.
- Johanna Seppä. Inventointi 2002.
- Marita Kykyri ja Timo Lievonen. Mattila Rantakallio, tarkastus 2002.
- Martti Koponen & Hannu Poutiainen. Punkkerimetsä, inventointi 1994. Kymenlaakson maakuntarahasto.
- Olli Immonen. Ruotsula redutti, arkeologinen tutkimuskaivaus 1985.
- Timo Miettinen. Käyrälampi, tarkastus vuonna 1985.
- Timo Miettinen. Käyrälampi, arkeologinen tutkimuskaivaus vuonna 1987.
- Timo Miettinen. Jyrkkävuori, tarkastus vuonna 1984.
- J.-P. Taavitsainen. Pakanavuori, tarkastus 1980.
- Leena Tomanterä. Pakanavuori, hoito 1980.
- Timo Miettinen. Pakanavuori ja Kymenpahta, inventointi 1974.
- Matti Huurre. Niilola, inventointi 1968.
- Tapani Ahvenisto. Sotahistoriallisten kohteiden inventointi 1967.

1. Johdanto

Inventointi liittyi vireillä olevaan Kouvolan keskeisen kaupunkialueen osayleiskaavan laatimiseen. Museovirasto on lausunnossaan kaavaluonnoksesta 11.6.2014 (MV/145/05.02.00/2014) todennut, että osayleiskaava-alueella tulee selvittää tunnetun arkeologisen kulttuuriperinnön säilyneisyys ja merkittävyys. Lisäksi tulee selvittää onko muuttuvan maankäytön alueilla arkeologista kulttuuriperintöä.

Kymenlaaksossa on asuttu jo esihistorialliselta ajalta lähtien ja inventointialueelle entuudestaan osuvien tunnettujen muinaisjäännösten joukossa oli kivikautisia asuinpaikkoja, kalliomaalauksia, röykkiöhautoja, kalmistoja, historiallisia kyläpaikkoja ja kalliohakkauksia sekä eriaikaisia sotaan liittyviä kohteita. Vaikka Kouvolan alueella korkeuskäyrien mukainen inventointi ei ole aivan yksiselkoista, inventointialueen tarkastettavat muuttuvan maankäytön alueet olivat pääasiassa korkeuskäyrien mukaan liian korkealla, jotta niistä olisi odotettu löytyvän esihistoriallisia muinaisjäännöksiä. Sen sijaan uusien historiallisen ajan kohteiden löytyminen alueelta oli todennäköistä.

Inventoitava alue käsitti Kouvolan keskeisellä kaupunkialueella 52 kappaletta (noin 13 km²) muuttuvan maankäytön alueita sekä lisäksi 46 kappaletta entuudestaan tunnettuja muinaisjäännös- ja muita kulttuuriperintökohteita, joista tarkastettiin yhteensä 33 kohdetta (noin 0,6 km²). Loput 13 inventointialueen muinaisjäännöskohdetta on tarkastettu kahden vuoden sisällä, joten niitä ei ollut tarpeen käydä uudestaan läpi. Maastotarkastukseen varattiin seitsemän päivää ja tutkimuksen kustannuksista vastasi Kouvolan kaupunki. Tutkimuksen toteutti Kulttuurintutkijain Osuuskunta Aura ja inventoinnin tekivät Salla Pärssinen (FM) sekä Verna Kalmari (HuK). Salla Pärssinen teki inventointikertomukseen liittyvät kartat, joiden pohjana käytettiin Kouvolan kaupungilta saatua MapInfo-muotoista kartta-aineistoa. Kenttätyöt tehtiin 6.-12.10.2014 ja inventointiin liittyvät jälki-työt valmistuivat marraskuussa 2014. Arkeologisesta inventoinnista tiedotettiin etukäteen kuulutuksella Kouvolan Sanomissa keskiviikkona 1.10.2014.

Helsingissä 19.11.2014

Salla Pärssinen

2. Inventointialueen historiaa

Kouvolan kaupunkiin on kuulunut vuodesta 2009 lähtien myös Anjalankoski, Elimäki, Kuusankoski ja Valkeala.¹ Viimeisimmän jääkauden lopulla jään perääntyessä syntyi Saimaan alueelta länteen suuntautunut kanjonimainen vesiväylä. Saimaan toiseksi viimeinen lasku-uoma purki vetensä väylän kautta noin 5500–5200 vuotta sitten. Tätä väylää kutsutaan ns. Valkealan reitiksi, Väliväyläksi, jolla on ollut keskeinen merkitys Valkealan esihistoriallisessa kehityksessä.² Jääkauden jälkeinen maankohoaminen on ollut Kaakkois-Suomessa hidasta, nykyisin vain noin 2 mm vuodessa. Kivikauden asutus on sijoittunut Kymenlaakson alueella suunnilleen 20–30 metrin korkeuskäyrien vaiheille hiekkaisiin poukamiin ja lahtien rannoille saaristossa sekä metsäisille rinteille hyvien kalastusvesien äärelle. Kouvolan seudun kivikautinen asutus kuului kampakeraamiseen kulttuuripiiriin.³ Kampakeraaminen kulttuuri Suomessa ajoittuu noin 4200–2000 eKr.⁴ Kymijoki syntyi noin 4100 vuotta eKr., jolloin Päijänteen eteläpään tulvivat vedet työntyivät Heinolanharjun läpi ja jatkoivat matkaansa aina Suomenlahteen saakka. Kivikauden asutukseen alueella viittaavat asuinpaikat, irtolöydöt sekä suhteellisen runsasmääräiset kalliomaalaukset. Pronssikauden asutukseen Kymenlaakson rannikolla viittaavat muun muassa röykkiöhaudat, vaikka niitä onkin tutkittu vain vähän. Asutuksen jatkuvuutta kivikaudesta pronssikauteen Kymenlaaksossa todistaa myös litin Keitaan asuinpaikalta löydetty tekstiilikeraamikka.⁵ Pohjois-Kymenlaaksosta on löydetty rautakautisia kalmistoja ainakin litistä ja Jaalasta. Kalmistot edustavat esineistönsä ja kulttuurisuhteidensa perusteella läntistä rautakulttuuria, joka levisi Kymenlaaksoon lähinnä Hämeen eteläisiltä järviolueilta. Hämeestä tullut talonpoikaiskulttuuri on siis saapunut Pohjois-Kymenlaakson luoteisosiin jo 800-luvulla jKr. Kymenlaakson etelä- ja keskiosissa rautakautisesta asutuksesta ei ole näin selviä merkkejä, mutta sieltäkin on joitain hajanaisia löytöjä. Valkealan alueelta on toistaiseksi löytynyt vain rautakautisia irtolöytöjä.⁶

Hollolan ja Vanajan Hämeestä on tullut kulkureitti Valkealaan sekä vesitse että maitse. Maantienä on voitu käyttää Isompaa Salpausselkää Hollolan kirkolta Nastolan ja Kausalan kautta Kelttiin ja yli Kymijoen Valkealan puolelle, josta tie jatkui muun muassa Lappeenrantaan. Vesireittejä oli useampia. Hollolan Vesijärveen on tullut useita reittejä ja myös Päijänteeseen on tullut reitti Vanajan Hämeestä. Sekä Vesijärveltä että Päijänteeltä on puolestaan päästy Ulomman Salpausselän pohjoispuolisia vesireittejä pitkin Valkealaan. Valkealaan suuntautuneen eränkävynnin hämäläiset lähtöalueet olivat Suur-Vanaja ja Suur-Hollola. Vakinaista asutusta edeltävä ihmisen toiminta on ollut kasvistossa ja sen kautta siitepölyanalyysissä näkyvät lyhytaikainen kaskeaminen ja niittyviljely. Vanhin dokumentti Valkealasta on ajoitettu vuodelle 1365. Siinä Ruotsin kuningas Albrecht Mecklenburgilainen tuomitsi ”oraeve Mattisse aff orewall” – nimiselle miehelle sen maatilan, joka oli häneltä muiden talonpoikien toimesta otettu pois. Kirje on säilynyt kopiona vuodelta 1779. Oravan

¹ Kouvolan kaupungin verkkosivut.

² Miettinen 1990:50.

³ Talvi 1953:15; Laulumaa 2012.

⁴ Museoviraston verkkosivut.

⁵ Talvi 1953: 17, 19; Miettinen 1990: 51–58, 70.

⁶ Miettinen 1990: 71–72.

Mattia on pidetty Valkealan ensimmäisenä uudisasukkaana mutta Oravala-Mattila oli jo 1500-luvulla suuri kylä, joten se luultavasti oli olemassa jo ennen 1300-luvun loppua. Myös asiakirjassa mainittu lisämääre ”aff orewall” (=Oravalasta) viittaa siihen, että Oravala oli jo olemassa kirjeen kirjoittamisen aikaan.⁷ Etelä-Valkealassa vanhin asutus on sijoittunut sisämaavesireittien varrelle. Talot ja kylät rakennettiin korkeille mutta suojaisille paikoille järvien tai jokien rantaan tai niiden lähistölle. Pohjois-Valkealassa puolestaan asutus ei keskittynyt vesistöjen välittömään läheisyyteen, vaan asuinpaikaksi valittiin korkea hallaton harju, jonka yhteydessä oli helposti muokattavaa maata.⁸

Vuonna 1571 puhkesi 25-vuotinen Venäjän sota, jonka seurauksena Suur-Vehkalahden rannikko-seutu jäi vihollisen jalkoihin. Taloja poltettiin, tiloja autioitui, ihmisiä surmattiin ja vietiin vankina Venäjälle. Sodan aikana muuttoliike Viroon kasvoi. Sota aiheutti alueella luonnollisesti köyhyyttä ja nälkää. Sodan syttymisvuonna Kouvolan kylässä oli 11 taloa, joilla oli yhteensä 14 lehmää, 9 hiehoa ja 7 lammasta. Sodan päätyttyä seurasivat katovuodet ja kulkutaudit. Vuonna 1601 oli katovuosi, jolloin Kouvolan kylässä oli 5 autiotaloa eli taloja, jotka eivät kyenneet maksamaan veroa. Ruotsulan kylä puolestaan säilytti elinvoimaisuutensa sodasta huolimatta Ylisen Viipurin tien ansiosta. Vuonna 1586 Ruotsulassa oli vain yksi autiotila, joka vuosisadan vaihteessa oli taas veronmaksukykyinen. Vuoden 1635 maa- ja henkikirjojen mukaan Kouvolan kylässä oli 13 taloa ja 31 henkilöä verotalojen täysi-ikäisiä miehiä. Vuonna 1690 18 talossa oli 82 asukasta ja vuoteen 1700 mennessä taloja oli 19 ja asukkaita 92. Vuosien 1695 -97 suurella nälänhädällä ei ollut Kouvolan kylässä suurta vaikutusta.⁹

Kouvolan seudun tuhoisin vuosisata oli 1700-luku. Sota kulki tuolloin useaan otteeseen Kymijoen yli ja valtakunnan raja siirtyi Kymijokeen. Suuri Pohjan sota alkoi vuonna 1700. Ruotsi-Suomen kannalta voittoa alkanut sota kääntyi kuitenkin Venäjän eduksi ja vuonna 1712 Ruotsi-Suomen armeijan oli vetäydyttävä Kymijoen yli Kelttiin. Venäjä asetti vakinaisen vartion Kouvolan ja Ruotsulan kyliin joen ylimenopaikoille aina vuoteen 1721 saakka. Sotilaat hajottivat rakennuksia ja tekivät niistä lauttoja ja proomuja sekä käyttivät aitoja polttopuina. Miehityskausi tunnetaan myös isonavihana. Sota päättyi Uudenkaupungin rauhaan vuonna 1721 mutta rauha kesti vain 20 vuotta. Vuoden 1722 maakirjan mukaan Kouvolan kylän 16 tilasta jopa 9 oli joutunut kruunulle. Vuonna 1741 hattupuolue aloitti Venäjää vastaan uuden sodan, joka tunnetaan myös pikkuvihana. Kymenlaaksolle tämä sota oli edellistä raskaampi. Pian tappioksi kääntynyt sota sai omat joukot vetäytymään Kymen yli sytyttäen rantakylät mennessään tuleen ja autioittaen maan. Valkealan kuolleisuus oli vuonna 1742 noin 400 eli nelinkertainen normaaliin verrattuna. Saman vuoden maakirjan mukaan lähes koko Kouvolan kylä oli tuhottu maan tasalle. Hevoset, lehmät, lampaat ja muu omaisuus oli viety ja pellot tallattu. Vuonna 1743 solmittiin Turun rauha, jolloin valtakuntien raja siirtyi Kymijokeen ja itäinen ranta liitettiin Venäjään. Vuonna 1755 Kouvolan kylässä asui yhteensä 127 henkeä, joista miehiä oli 52 ja naisia 75. Aikuisia oli 36 ja alaikäisiä 82 sekä 9 hoidon tarpeessa

⁷ Kepsu 1990: 108–110; Talvi 1953: 23.

⁸ Kepsu 1990: 131–132.

⁹ Talvi 1953: 39–41, 45–46.

olevaa. Sodan jälkeen Ruotsulan ja Keltin ylimenopaikalle asetettiin rajavartiostot tulliasemineen. Kouvolan seutu joutui kärsimään vielä yhden sodan 1700-luvulla. Vuonna 1788 Kustaa III aloitti sodan, jonka tärkeimmät vartiopaikat olivat Ruotsulan ja Keltin ylimenokohdan molemmin puolin sekä Kouvolan Mäkikylässä ja Värälässä. Värälään rakennettiin vuonna 1789 joen yli silta, jonka avulla venäläiset saatiin karkotettua Kouvolan kylästä. Venäläiset vetäytyivät läheiselle Ristikankaalle, jonka nimi tulee sotilashautausmaasta. Ristikankaalta on löydetty rakennusten perustuksia kaivettaessa läheltä maanpintaa sotilaiden jäännöksiä vuoden 1789 sotakesältä. Uupuneiden ruotsalaisjoukkojen kenraali päätti kuitenkin lähettää pääjoukot Värälään joen toiselle puolelle. Venäläisten lähestyessä perääntyivät Mäkikylää vartioimaan jätetyt kenttävartiot siltaa pitkin Värälän puolelle. He irrottivat sillan ja käänsivät sen Värälän puoleiselle rannalle luovuttaen näin Mäkikylän takaisin venäläisille. Ruotsalaiset jatkoivat vetäytymistään Värälästä Anjalaa kohti. Venäläiset soutivat joen yli, vetivät sillan taas paikoilleen ja marssivat Värälään. Myös Ruotsin saaristolaivasto kärsi tappion Ruotsinsalmen taistelussa. Viimeisenä sotakesänä vuonna 1790 venäläiset valtasivat Keltin ja Napan kylät sekä Vilppulan ja Värälän. Vilppulan ja Värälän kylät venäläiset polttivat. Anjalan ja Hirvikosken luona venäläiset saatiin vetäytymään rajan taakse. Samoin Ruotsinsalmen 2. meritaistelussa Ruotsin laivasto saavutti voiton ja sota päättyi Värälän rauhaan.¹⁰ Kuva 2 on ote sotilaskartasta, jossa näkyy muun muassa Mäkikylä ja Värälä.

Suomen sodassa vuosina 1808–09 Kymenlaakso oli vain läpikulkupaikka. Vanha Suomi yhdistettiin vuonna 1812 muuhun Suomeen. Ruotsulan kylään ylimenopaikan läheisyyteen rakennettiin maalinnake kaivantoineen ja tykkiasemineen. Kouvola tuli Valkealan tärkein ja keskeisin kylä. Kymi-joen päälauttapaikka siirrettiin Keltin ja Ruotsulan kohdalta (soutulautta) 1810-luvun alkupuolella Kouvolan Alakylään. Sitä varten parannettiin vanhaa tietä. Lappeenrannasta Loviisaan ja Helsinkiin johtava tie kulki Kouvolan kylän kautta. Alakylän lautan läheisyyteen perustettiin kestikievari, joka oli aluksi Jaakkolan talossa, sitten vuodesta 1838 lähtien Tommolan talossa. Kestikievaria vastapäätä tien toiselle puolelle tuli kauppa 1800-luvun lopulla. Ruotsulan kestikievari puolestaan lakautettiin luultavasti vuonna 1814. Kymi-joen yli rakennettiin silta Sarkojan suun kohdalta Elimäen puolelle. Rantapaaluja oli jäljellä rannassa ainakin vielä 1950-luvulla. Sillalta johti tie Kurvin talon ohitse uudelle Alakylän valtatielle (=”sotatie”). 1850-luvulla oli mylly Myllypuron rannalla ja Kouvolan kylässä oli 56 taloa, yli 8 ha peltoa, 17½ ha niittymaata, 19 ha kaskimaita, vajaa 1 ha suota sekä yli 22 ha metsää eli paljon maata kun koko pitäjän talonpoikaistalojen keskimääräinen peltopinta-ala oli vain 4¾ ha. Kouvola siis myös maksoi maistaan suhteellisesti muita enemmän veroa.¹¹

Ison vihan jälkeen 1700-luvulta lähtien sahateollisuus kehittyi suurelleen Kymenlaaksossa. 1800-luvun lopulla ennen rautatien rakentamista piti ratatyömiehiä varten perustaa sairaala, ja sopiva rakennus löytyi Krimin sodan (vuosina 1853–56) aikana Kouvolan Mäkikylässä majailleen venäläisen sotaväen kasarmeista. Sairaalan lähetyvillä oli myös vanha sotilashautausmaa Risti-

¹⁰ Talvi 1953: 46–51, 55–57, 60–63, 65.

¹¹ Talvi 1953: 66–68, 70–71, 75–76, 120.

kangas, johon oli haudattu venäläisiä sotilaita. Ristikankaalle haudattiin lopulta myös 16 ratatyömiestä. Rautatien rakennustyöt alkoivat vuonna 1868 ja valmistuivat vuonna 1870.¹²

Kuva 2. Ote sotilaskartasta. Kouvolan kylän Mäkikylän sijainti on ympäröity punaisella. KA, Sotilaskartta. Charta öfver Situationerne vid Wärelä Svenska och Ryska Armeens Lager samt de här å ömse sidor anlagde Forskantsningar och Batterier År 1789 och 1790, då freden slöts här sistn. Ia* 94 - 2d 18/16. 253:01 VT:91. John Lagerstedt kuvasi kartan Kansallisarkistossa huhtikuussa 2008 Museoviraston Rakennushistorian osaston Pohjois-Kymenlaakson sotahistoriallisten muinaisjäännösten inventoinnin yhteydessä.

3. Inventoitu alue

Inventoitava alue sijaitsi Kouvolan keskeisen kaupungin alueella ja siihen kuului Kouvolan lisäksi myös entisen Kuusankosken ja Valkealan alueita. Inventoitavaan alueeseen kuului tarkastettavia tunnettuja muinaisjäännöksiä ja muita kulttuuriperintökohteita sekä muuttuvan maankäytön alueita. Inventointialueen rajausta ja tarkastettavien muuttuvan maankäytön alueiden rajausta saatiin sekä A0-karttana että MapInfo-muodossa Kouvolan kaupungilta. Inventoinnissa ei käyty uudestaan läpi niitä muinaisjäännöksiä, jotka Vesa Laulumaa oli tarkastanut inventoinnissaan vuonna 2012 (viisi kohdetta) eikä Hannu Poutiaisen vuoden 2014 inventoinnissaan tarkastamia alueita (kahdeksan kohdetta), jotka osuivat nyt kyseessä olleelle alueelle. Inventointi ei myöskään sisältänyt vedenalaisia kohteita. Näin ollen inventoinnissa tarkastettiin yhteensä 31 tunnettua muinaisjäännöstä, 2 muuta kulttuuriperintökohdetta sekä 52 muuttuvan maankäytön aluetta. Inventointialueen laajuus oli yhteensä noin 13,6 km². Inventointialueen rajausta, entuudestaan tunnetut muinaisjäännökset, uudet kohteet sekä muuttuvan maankäytön alueet on kuvattu kartassa 1.

¹² Talvi 1953: 95–98, 108, 120.

Sääolosuhteet olivat inventoinnin aikaan vaihtelevat sateisesta aurinkoiseen mutta melko lämpimät vuoden aikaan nähden. Inventointiolosuhteet olivat melko hyvät ja havainnointia vaikeuttivat lähinnä alueen runsaslukuiset puunkaadot, paikoin tiheä aluskasvillisuus ja pensaikko sekä maata peittävät lehdet. Inventointia hidastivat useat puomilla suljetut hiekkatiet, joita pitkin olisi muutoin päässyt autolla lähemmäs muinaisjäännettä tai tarkastettavaa muuttuvan maankäytön aluetta. Soiset alueet, pellot ja niittymäiset kohteet sekä hakkuualueet ja tiheästi pensaikkaa kasvavat alueet jätettiin pääasiassa tarkastamatta tai ne tarkastettiin vain pistoluonteisesti. Inventoinnissa keskityttiin maaston korkeampiin kohtiin ja rinteisiin. Tunnettujen muinaisjäännettösten lähistöllä olevat muuttuvan maankäytön alueet käytiin läpi tarkemmin. Lisäksi vanhaa kartta-aineistoa, aiempia inventointikertomuksia sekä tutkimuskirjallisuuden tietoja hyödynnettiin inventoinnissa mahdollisuuksien mukaan. Kohteiden laajuus ja tyyppi pyrittiin selvittämään tarvittaessa kairauksen avulla.

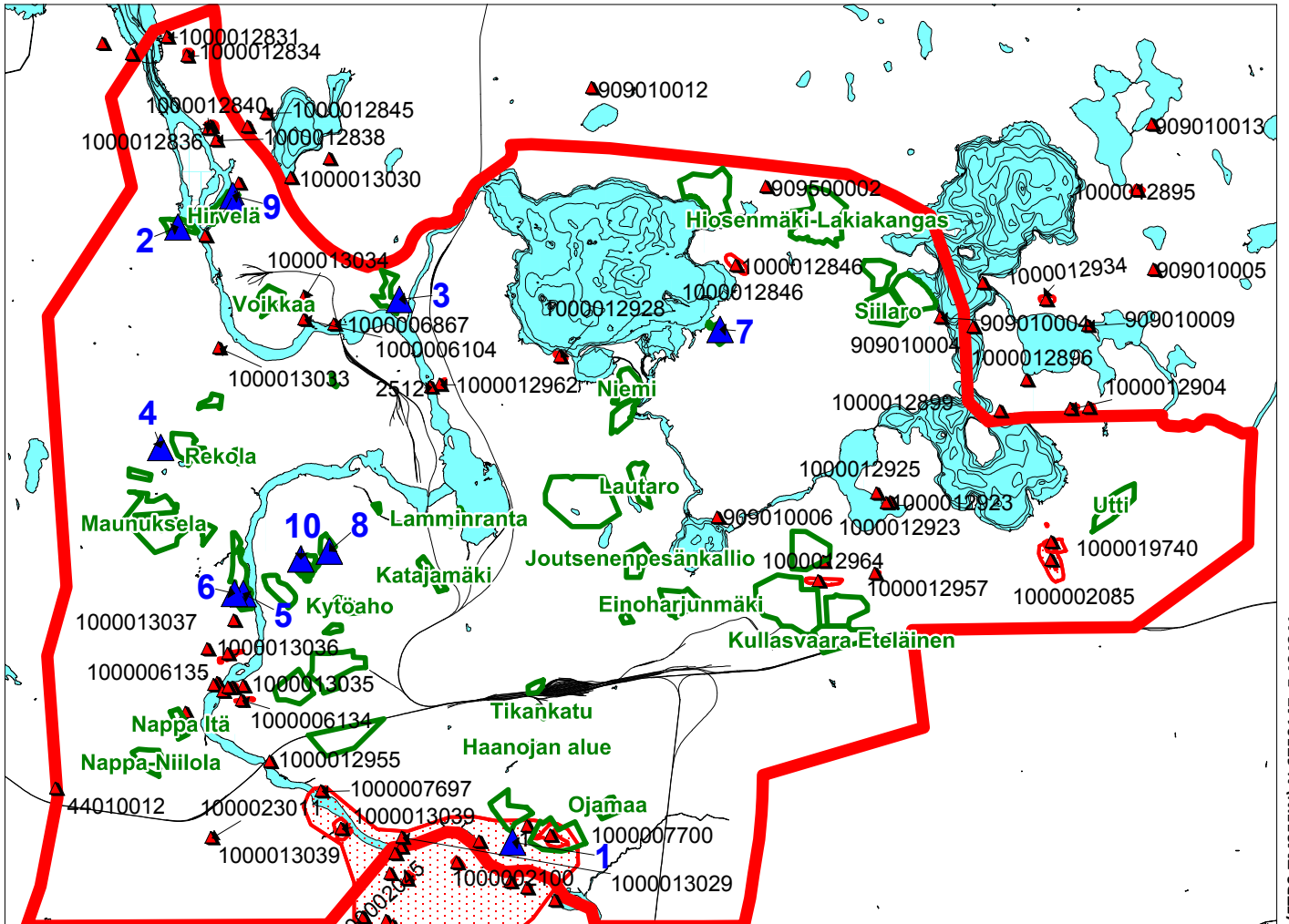
Inventoinnissa havaitut muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet kuvattiin digitaalisesti Canon EOS M –kameralla ja niiden sijaintitiedot mitattiin ylös Garmin GPSmap 60Cx –laitteella. Kohteiden sijaintitiedot on ilmoitettu 3-5 metrin tarkkuudella. Mitatut koordinaatit olivat KKK-muodossa ja ne on ilmoitettu raportissa sekä ETRS-TM35FIN -muodossa että Kouvolan kaupungin käyttämässä ETRS-GK27FIN -muodossa. Inventoinnin yhteydessä ei kerätty talteen löytöjä. Kuvat on numeroitu KK2014:1-67. Kuvat toimitetaan tilaajalle alkuperäisessä koossa DVD:lle poltettuna.

Kartta 1

Yleiskartta

Kouvolan keskeinen osayleiskaava

Mittakaava 1:125 000

(ETRS-TM35FIN) N 6750147, E 484341

Copyright Maanmittauslaitos 2011

▲ = uusi muinaisjäännös tai muu kulttuuriperintökohde

▲ = tunnettu muinaisjäännös tai muu kulttuuriperintökohde

□ = muuttuvan maankäytön alue

□ = inventointialueen rajaus

▨ = muinaisjäännösalue

4. Inventoinnin tulokset

Inventointikohteet on jaettu kolmeen eri luetteloon ja niille on annettu juokseva numero. Kohteet 1-10 ovat uusia muinaisjäännös- tai muita kulttuuriperintökohteita ja niiden sijainti on esitetty kartoissa 2-8. Kohteet 11–43 ovat tarkastettuja entuudestaan tunnettuja muinaisjäännös- tai muita kulttuuriperintökohteita ja kohteet 44–56 ovat entuudestaan tunnettuja muinaisjäännöskohteita, joita ei tässä inventoinnissa tarkastettu. Kohteiden 11–56 sijainti on kuvattu kartoissa 2-3 sekä 9-16. Tarkastetuista muuttuvan maankäytön alueista on tehty oma luettelonsa. Nämä kohteet on numeroitu Kouvolan kaupungin käyttämän numeroinnin mukaisesti. Muuttuvan maankäytön alueet on kuvattu Kouvolan kaupungilta saadussa liitteessä 1.

4.1. Uudet kohteet

Inventointialueen eteläosassa sijaitseva suuri muinaisjäännösalue käsittää useita erilaisia ja eriaikaisia muinaisjäännöksiä. Tältä alueelta löytyi yksi kohde (1. Kouvolan kylä, Mäkikylä), jota ei ole merkitty vielä muinaisjäännösrekisteriin. Mäkikylä on saattanut olla kolmeen osaan jakautuneen Kouvolan kylän vanhin asuinpaikka. Mäkikylällä on ollut merkittävä asema myös sotahistoriallisessa menneisyydessä sekä rautatien rakentamisen yhteydessä. Kouvolan kylän Mäkikylän alueella sijaitsee tai on sijainnut vuonna 1789 venäläisten rakentama Mäkikylän patteri n:o3. Tätä ei kuitenkaan pystytty inventoinnissa paikantamaan.

Muuttuvan maankäytön alueilta löytyi 9 uutta muinaisjäännöstä tai muuta kulttuuriperintökohdetta. Mikään näistä kohteista ei ollut esihistoriallinen. Inventointialueelle osuvat tunnetut esihistorialliset kohteet ovat kivikautisia asuinpaikkoja, kalliomaalauksia sekä röykkiöhautoja. Vaikka kivikautisten kohteiden on Kymenlaakson alueella perinteisesti ajateltu osuvan noin 20–30 metrin korkeuskäyrän vaiheille¹³, ovat inventointialueen kaksi kivikautisena asuinpaikkana pidettyä kohdetta sitä korkeammalla, noin 65–67 metrin korkeuskäyrän kohdalla. Inventointialueen toinen kivikautisena pidetty kalliomaalaus on noin 65 metrin korkeuskäyrän ja toinen kivikautisena tai pronssikautisena pidetty 75 metrin korkeuskäyrän tienoilla. Alueella sijaitsevat kaksi röykkiötä ovat 70 metrin ja 75 metrin korkeuskäyrien kohdilla. Korkeuskäyrien mukaan ajoittaminen inventointialueella ei ole siis aivan yksinkertaista. Voi olla, että vesistöjen rantavyöhyke on Kouvolan alueella kulkenut ainakin jossain vaiheessa kivikautta arveltua korkeammalla, noin 60–65 metrin korkeuskäyrän vaiheilla tai sitten kivikautista asutusta on esiintynyt myös kauempana rannasta¹⁴. Inventointialueen muuttuvan maankäytön alueilla, jotka sijaitsivat noin 60–65 metrin korkeuskäyrän tuntumassa, oli usein peltoa tai ne olivat muutoin maastoltaan epätodennäköisiä esihistoriallisia muinaisjäännöskohteita ajatellen. Maastoltaan lupaavimmat alueet sijaitsivat puolestaan usein yli 80 metrin korkeuskäyrillä. Muutama alueista olisi voinut olla potentiaalista hiilimiilu- tai terva-

¹³ Talvi 1953: 15; Laulumaa 2012.

¹⁴ Timo Miettinen on pohtinut tätä ajoittamisen problematiikkaa Käyrälammen asuinpaikan kohdalla. Miettinen 1990: 56–58.

hauta-aluetta, mutta yhtään tällaisia ei inventoinnissa kohdattu. Sen sijaan löydettiin kaksi mahdollisesti historialliseen kylänpaikkaan liittyvää talonpohjaa sekä yksi kivimuuri, mahdollinen 1700-luvun sotilasleirin paikka, vanha tienpohja, vanha rajapyykki sekä mahdollinen ensimmäisen maailmansodan aikainen puolustusvarustus, jotka luokiteltiin kiinteiksi muinaisjäänöksiksi. Lisäksi löydettiin yksi mahdollinen talonpohja sekä puilla katettu maarakenne, jotka luokiteltiin muiksi kulttuuriperintökohteiksi. Näitä alueita suositellaan kierrettäväksi kaavoituksessa. Mikäli näillä alueilla on kuitenkin tarpeen muokata maata, tulisi ainakin muinaisjäänöksiksi määritellyt kohteet tutkia ensin esimerkiksi koekaivauksin ja/tai geofysikaalisilla menetelmillä.

4.2. Entuudestaan tunnetut muinaisjäänös- tai muut kulttuuriperintökohteet

Kahta entuudestaan tunnettua muinaisjäänöstä ei pystytty inventoinnissa paikantamaan. Mäki-kylän patteri n:03 on luultavasti tuhoutunut kun taas Mattila Rantakallion kalliohakkaus on luultavasti vielä olemassa mutta peittynyt. Useisiin kohteisiin tehtiin tarkennuksia. Kyöperilästä (Köperlä) löydettiin luultavasti vanhemman talon kivijalka mutta myös joitain moderneja rakennuksen pohjia. Oravalan (Oravula) Ahoilassa päästiin tekemään pintapoimintaa, jonka löydöt vahvistivat alueella olleen vanhan kylänpaikan. Mattilasta (Mattilaby) löydettiin myös mahdollisesti vanhempaa rakennuskantaa kiviseinän ja mahdollisen liedenpohjan muodossa. Karhulan (Karhula) Tolkon tilalta löytyi kivijalka, jota ei ollut aiemmin eritelty muinaisjäänösrekisterissä. Lisäksi Vilppulan (Philpola by) Lautalan rajausta ehdotetaan laajennettavan Purhonojan suuntaan paikallisen informantin kertomien kohdetietojen perusteella. Jyrkkävuoren kalliomaalauksen todettiin olevan jo melko pahasti rapautunut. Tarkemmin rajaamattomaan Ristinkankaan kohteeseen on kajottu ainakin muistomerkin itäpuolen tontilla. Koska kohde on ainakin osittain tuhoutunut, voisi siellä olla perusteltua tehdä koekaivaus ja/tai tutkia alue geofysikaalisin menetelmin kohteen laajuuden ja suojelutarpeen selvittämiseksi. Muista kulttuuriperintökohteista Punkkerimetsästä paikannettiin uusia kuoppia, jotka saattavat olla resentejä ja mahdollisesti ilmestyneet vuoden 1994 ja 2008 inventointien jälkeen. Muiden tarkastettujen muinaisjäänös- ja muiden kulttuuriperintökohteiden todettiin säilyneen ennallaan.

4.3. Muuttuvan maankäytön alueet, joista ei löytynyt muinaisjäänöksiä

Muuttuvan maankäytön alueista, joista ei löytynyt muinaisjäänöksiä, 151 Loikalanpellon eteläkärki jää Kouvolan eteläpuolella sijaitsevan suuren muinaisjäänösalueen kohdalle (kartta 14). Tälle kohdalle on rakennettu Kymenlaaksontien koillis-/itäpuolelle suuri maaäänivalli, joten alueella tuskin on säilyneitä muinaisjäänöksiä. Muuttuvan maankäytön alue 114 Pyydysmäki sijaitsee myös suurimmaksi osaksi muinaisjäänösalueella (kartta 14). Alueella oli edelleen paikannettavissa muinaisjäänöksiä, joten tällä kohtaa alueen rajausta ei liene syytä muuttaa. Alueen itäosaan jää peltokaistale, jota ei ole merkitty muinaisjäänösalueeksi, eikä siltä löytynyt inventoinnissa uusia muinaisjäänöksiä. 110 Maijanaron alueen eteläreunan tuntumassa on muu kulttuuriperintökohde Pitkäsuo 1000012964, jossa on toisen maailmansodan aikaisia puolustusvarustuksia (kart-

ta 15). Tämä kohde jää juuri Maijanaron rajauksen ulkopuolelle. Mikäli alueella tehdään maanmuokkausta, tulisi tämä kohde kuitenkin huomioida ja kiertää. 116 Puolakkalantie sijaitsee aivan rautatien tuntumassa. Alueella on useita autiotiloja, joiden tarkempi rakennusajankohta ei tutkimuksissa selvinnyt. Vuoden 1905 asemakaavassa ei näitä rakennuksia ole, mutta vuoden 1955 matkakarttaan on merkitty ainakin rivitalorakennukset. Kohteella ei ole arkeologista merkitystä, mutta sillä voisi olla rakennushistoriallista arvoa. Kohde kuuluu rautatieläisasutukseen ja se sijaitsee aseman lähellä. 118 Katajamäki oli läjitysmaan keräyspaikkana, joten siellä on tuskin säilyneitä muinaisjäännöksiä. Useilla muuttuvan maankäytön alueilla oli tehty hakkuita ja maata oli usein myllätty, joten näistä kohteista ei luultavasti löydy säilyneitä muinaisjäännöksiä.

4.4. Muita huomioita

Inventointialueen metsäisille osuuksille oli tyypillistä, että niistä löytyi paljon erilaisia kuopparakenteita. Alueen historian huomioon ottaen ainakin osa kuopista liittyy sodan käyntiin ja osa luultavasti saattaa olla muun muassa nauriskuoppia. Toki samoja kuoppia on voitu käyttää eri aikoina eri tarkoituksiin. Kallioisilla alueilla oli paljon myös kiven lohkomiseen liittyviä kuoppia. Näiden lisäksi teimme inventoinnissa huomion, että useat kuopat olivat luultavasti puunkaatojen aiheuttamia. Alueella oli inventoinnin aikaan runsaasti puunkaatoja. Kohteet dokumentoitiin siis vain silloin, kun kuopat muodostivat kokonaisuuden tai mikäli kuopat olivat erityisen selkeästi ihmisen toiminnasta johtuvia. Muutamissa paikoissa metsissä oli myös teiden tai polkujen varsille kasattu lohkottuja kiviä, jotka ovat luultavasti kuljetettu paikalle muualta (esimerkiksi 129 Pilkkanmaa ja 114 Pyydysmäki).

Kouvolan alueella asutus ja siihen liittyvät pellot ovat selkeästi pysyneet pitkään samoilla paikoilla. Vanha rakennuskanta on siis hyvin todennäköisesti saanut väistyä modernimman tieltä eikä vanhempien rakennusten jäännöksiä välttämättä enää löydy. Asutus on keskittynyt korkeammille alueille, jotka usein ovat kalliota. Kallioalueita peitti usein vain ohut maakerros, joten tällaisessa ympäristössä ei pääse kehittymään paksua kulttuurikerrosta, vaan asutuksen vanhat jäännökset kulkeutuvat tai kuljetetaan pois.

5. Yhteenveto

Inventointi liittyi vireillä olevaan Kouvolan keskeisen kaupunkialueen osayleiskaavan laatimiseen. Inventoinnissa tuli selvittää tunnetun arkeologisen kulttuuriperinnön säilyneisyys ja merkittävyys sekä se, onko muuttuvan maankäytön alueilla arkeologista kulttuuriperintöä. Kymenlaaksossa on asuttu jo esihistorialliselta ajalta lähtien ja inventointialueelle entuudestaan osuvien tunnettujen muinaisjäännösten joukossa oli kivikautisia asuinpaikkoja, kalliomaalauksia, röykkiöhautoja, kalmistoja, historiallisia kyläpaikkoja ja kalliohakkauksia sekä eriaikaisia sotaan liittyviä kohteita. Vaikka Kouvolan alueella korkeuskäyrien mukainen inventointi ei ole aivan yksiselkoista, inventointialueen tarkastettavat muuttuvan maankäytön alueet olivat pääasiassa korkeuskäyrien mukaan

liian korkealla, jotta niistä olisi odotettu löytyvän esihistoriallisia muinaisjäänöksiä. Inventoitava alue käsitti Kouvolan keskeisellä kaupunkialueella 52 kappaletta (noin 13 km²) muuttuvan maankäytön alueita sekä lisäksi 46 kappaletta entuudestaan tunnettuja muinaisjäänös- ja muita kulttuuriperintökohteita, joista tarkastettiin yhteensä 33 kohdetta (noin 0,6 km²). Loput 13 inventointialueen muinaisjäänöskohdetta on tarkastettu kahden vuoden sisällä, joten niitä ei ollut tarpeen käydä uudestaan läpi.

Inventointialueen eteläosassa sijaitsevalta suurelta muinaisjäänösalueelta löytyi uusi kohde Kouvolan kylän Mäkikylä. Mäkikylä on saattanut olla kolmeen osaan jakautuneen Kouvolan kylän vanhin asuinpaikka. Mäkikylällä on ollut merkittävä asema myös sotahistoriallisessa menneisyydessä sekä rautatien rakentamisen yhteydessä. Lisäksi muuttuvan maankäytön alueilta löytyi 9 uutta muinaisjäänös- tai muuta kulttuuriperintökohdetta. Mikään näistä kohteista ei ollut esihistoriallinen. Inventoinnissa löydettiin kaksi mahdollisesti historialliseen kylänpaikkaan liittyvää talonpohjaa sekä yksi kivimuuri, mahdollinen 1700-luvun sotilasleirin paikka, vanha tienpohja, vanha raja-
pyykki sekä luultavasti ensimmäisen maailmansodan aikainen puolustusvarustus, jotka luokiteltiin kiinteiksi muinaisjäänöksiksi. Lisäksi löydettiin yksi mahdollinen talonpohja sekä puilla katettu maarakenne, jotka luokiteltiin muuksi kulttuuriperintökohteeksi.

Kahta entuudestaan tunnettua muinaisjäänöstä ei pystytty inventoinnissa paikantamaan. Mäkikylän patteri n:03 on luultavasti tuhoutunut kun taas Mattila Rantakallion kalliohakkaus on luultavasti vielä olemassa mutta peittynyt. Jyrkkävuoren kalliomaalauksen todettiin olevan jo melko pahasti rapautunut. Lisäksi tarkemmin rajaamattomaan Ristikankaan kohteeseen on kajottu. Myös Punkkerimetsästä paikannettiin uusia kuoppia, jotka saattavat olla resentejä ja mahdollisesti ilmestyneet vuoden 1994 ja 2008 inventointien jälkeen. Muiden kohteiden todettiin pysyneen ennallaan. Useisiin kohteisiin tehtiin kuitenkin tarkennuksia.

Yhteenvetotaulukko uusista kohteista sekä tunnetuista muinaisjään- nöksistä ja muista kulttuuriperintökohteista

Nro	Nimi	Mj.tunnus	Laji	Ajoitus	Kuvat	Koordinaatit (ETRS-TM35FIN)	Koordinaatit (ETRS-GK27FIN)	
1	Kouvolan kylä, Mäkikylä		-	kiinteä mj	historiallinen	KK2014:1	N 6744989 / E 483974	N 6747688 / E 27483968
2	Venesatama		-	kiinteä mj	historiallinen	KK2014:5-6	N 6756969 / E 477459	N 6759672 / E 27477450
3	Harjunranta		-	kiinteä mj	historiallinen	-	N 6755560 / E 481768	N 6758263 / E 27481761
4	Rekola		-	kiinteä mj	historiallinen	KK2014:7-8	N 6752673 / E 477122	N 6755375 / E 27477113
5	Keltti liskonmäki		-	kiinteä mj	historiallinen	KK2014:9-10	N 6749828 / E 478732	N 6752530 / E 27478723
6	Keltti liskonmäki Keltintie		-	kiinteä mj	historiallinen	KK2014:11	N 6749836 / E 478562	N 6752538 / E 27478553
7	Nurmiraanta		-	kiinteä mj	historiallinen	KK2014:12-14	N 6754975 / E 488015	N 6757678 / E 27488010
8	Speedwayrata		-	kiinteä mj	historiallinen	KK2014:15-16	N 6750658 / E 480407	N 6753360 / E 27480399
9	Hirvelän kylän (Hirweläby) vanha pelto		-	muu kp	ajottamaton	KK2014:2-4	N 6757582 / E 478528	N 6760286 / E 27478519
10	Huuhkajavuori		-	muu kp	moderni	KK2014:17	N 6750505 / E 479850	N 6753207 / E 27479842
11	Oravala (Oravula) Hinkkuri	1000012831		kiinteä mj	historiallinen	KK2014: 18-19	N 6760661 / E 477274	N 6763366 / E 27477265
12	Oravala (Oravula) Ahoila	1000012834		kiinteä mj	historiallinen	KK2014:20	N 6760290 / E 477659	N 6762995 / E 27477650
13	Oravalan kartano	1000012836		kiinteä mj	historiallinen	KK2014:21-24	N 6758920 / E 478120	N 6761625 / E 27478111
14	Oravala	1000012840		kiinteä mj	historiallinen	KK2014:25-26	N 6758875 / E 478071	N 6761580 / E 27478062
15	Oravala (Oravula) Vanhankylän-pelto	1000012838		kiinteä mj	historiallinen	KK2014:27	N 6758648 / E 478227	N 6761353 / E 27478218
16	Kyöperilä (Köperlä)	1000013033		kiinteä mj	historiallinen	KK2014:28-29	N 6754608 / E 478276	N 6757311 / E 27478267
17	Mattila (Mattilaby)	1000013034		kiinteä mj	historiallinen	KK2014:30	N 6755600 / E 479934	N 6758303 / E 27479926
18	Mattila Rantakallio	1000006104		kiinteä mj	historiallinen	-	N 6755165 / E 479938	N 6757868 / E 27479930
19	Mattila Pessankoski	1000006867		kiinteä mj	historiallinen	KK2014:31-32	N 6755067 / E 480523	N 6757770 / E 27480515
20	Keltti Pellontaustantie	1000006130		kiinteä mj	historiallinen	KK2014:33	N 6749302 / E 478574	N 6752003 / E 27478565
21	Kymenpahta	44010015		kiinteä mj	pronssikautinen, rautakautinen	KK2014:34	N 6747508 / E 477634	N 6750208 / E 27477625
22	Korian muuntoasema	1000023011		kiinteä mj	historiallinen	KK2014:35-36	N 6745072 / E 478130	N 6747771 / E 27478121
23	Vilppula (Philpola by) Lautala	1000013039		kiinteä mj	historiallinen	-	N 6745245 / E 480665	N 6747944 / E 27480657
24	Ruotsula (Rotzila)	1000013035		kiinteä mj	historiallinen	KK2014:37	N 6748023 / E 478753	N 6750723 / E 27478744
25	Ruotsula Kaivomäki	1000006134		kiinteä mj	historiallinen	KK2014:38-39	N 6747748 / E 478719	N 6750448 / E 27478710
26	Ruotsula Ulvi	1000006135		kiinteä mj	historiallinen	KK2014:40	N 6747998 / E 478543	N 6750698 / E 27478534
27	Ruotsulan redutti	1000001935		kiinteä mj	historiallinen	KK2014:41-42	N 6747993 / E 478457	N 6750693 / E 27478448
28	Ruotsula Lauttavalokama	1000006136		kiinteä mj	historiallinen	KK2014:43	N 6747920 / E 478360	N 6750620 / E 27478351
29	Alakylä Kallioniemen patteri	1000007697		kiinteä mj	historiallinen	KK2014:44	N 6745982 / E 480269	N 6748681 / E 27480261
30	Alakylä (Käfwola by)	1000013029		kiinteä mj	historiallinen	KK2014:45	N 6745076 / E 481843	N 6747775 / E 27481836
31	Mäkikylä patteri n:o 5	1000007700		kiinteä mj	historiallinen	KK2014:46	N 6744997 / E 483350	N 6747696 / E 27483343
32	Mäkikylä patteri n:o 3	1000007715		kiinteä mj	historiallinen	-	N 6744949 / E 483937	N 6747648 / E 27483930
33	Ristinkangas	1000007077		kiinteä mj	historiallinen	KK2014:47-48	N 6745296 / E 484278	N 6747995 / E 27484272
34	Pyydysmäki	1000012956		kiinteä mj	historiallinen	KK2014:49	N 6745114 / E 484735	N 6747813 / E 27484729
35	Jyrkkävuori	909010004		kiinteä mj	kivikautinen	KK2014:50-53	N 6755205 / E 492323	N 6757908 / E 27492320
36	Karhula (Karhula) Heikkilä	1000012923		kiinteä mj	historiallinen	KK2014:54-55	N 6751589 / E 491271	N 6754291 / E 27491268
37	Heikkilänranta	909010010		kiinteä mj	kivikautinen	KK2014:56	N 6751607 / E 491354	N 6754309 / E 27491351
38	Karhula (Karhula) Tolkko	1000012925		kiinteä mj	historiallinen	KK2014:57-59	N 6751777 / E 491086	N 6754479 / E 27491082
39	Käyrälampi	909010006		kiinteä mj	kivikautinen	KK2014:60	N 6751307 / E 487985	N 6754009 / E 27487980
40	Saarento (Saarento) Rantalankylä	1000012928		kiinteä mj	historiallinen	KK2014:61-62	N 6754435 / E 484919	N 6757138 / E 27484913
41	Lappakoski	1000012962		kiinteä mj	historiallinen	KK2014:63	N 6753898 / E 482584	N 6756601 / E 27482577
42	Punkkerimetsä	1000012955		muu kp	moderni	KK2014:64	N 6746551 / E 479274	N 6749251 / E 27479266
43	Pitkäsuu	1000012964		muu kp	moderni	KK2014:65-66	N 6750451 / E 490043	N 6753152 / E 27490039
44	Hirvelä (Hirwelä by)	1000013031		kiinteä mj	historiallinen	-	N 6757813 / E 478668	N 6760517 / E 27478659
45	Keltti Lauttavalokama	1000006132		kiinteä mj	historiallinen	-	N 6748087 / E 478248	N 6750787 / E 27478239
46	Keltti (Kelttes by) Koulu	1000013037		kiinteä mj	historiallinen	-	N 6748652 / E 478454	N 6751353 / E 27478445
47	Keltti (Kelttes by) Simola	1000013036		kiinteä mj	historiallinen	-	N 6748743 / E 478058	N 6751444 / E 27478049
48	Nappa Lauttavalokama	1000006133		kiinteä mj	historiallinen	-	N 6748044 / E 478181	N 6750744 / E 27478172
49	Niilola	44010012		kiinteä mj	ajottamaton	-	N 6746032 / E 475103	N 6748731 / E 27475093
50	Pakanavuori	306010001		kiinteä mj	kivikautinen, pronssikautinen	-	N 6756784 / E 478019	N 6759488 / E 27478010
51	Utti	1000002085		kiinteä mj	historiallinen	-	N 6750480 / E 494475	N 6753181 / E 27494473

52	Utti Salmela	1000012957	kiinteä mj	historiallinen	-	N 6750066 / E 489949	N 6752767 / E 27489945
53	Valkeala Kustaan kivi	909500002	kiinteä mj	historiallinen	-	N 6757744 / E 488925	N 6760448 / E 27488921
54	Valkealan kartano	1000012846	kiinteä mj	historiallinen	-	N 6756211 / E 488339	N 6758914 / E 27488334
55	Häkämäki	1000012966	muu kp	moderni	-	N 6750215 / E 491049	N 6752916 / E 27491045
56	Ranta-Utti	1000019740	muu kp	moderni	-	N 6750829 / E 494488	N 6753530 / E 27494486

Luettelo muuttuvan maankäytön alueista

Nro	Kohteen nimi	Kommentit	Korkeus (m.mpy)
101	Härkämäki	Alueen itäpuolella kulkee tie, jonka keskivaiheilla on iso hakkuualue. Maa on tällä kohtaa myllättyä eikä siinä todennäköisesti ole säilyneitä muinaisjäännoiksiä. Eteläpään korkeimmalla mäkipumpareella oli joitain resenteiltä vaikuttavia kuoppia.	57,50-92,50
102	Hiosenmäki-Lakiakangas	Hiekkapohjaisen maaston puolesta alue oli potentiaalista muinaisjäännosalueetta. Alueen keskellä oli iso hakkuualue.	72,50-102,50
103	Kirvesvuori	Koko alue oli hakkuualueetta, jossa kasvoi taimia ja isompia puita. Maa oli myllättyä.	85-105
104	Kirveslahti	Suurin osa on vesakkoa kasvavaa taimimetsää. Alueella kasvaa tiheä pensaikko.	65-97,50
105	Siilaro	Alueen pohjoisosassa on korkeampi kohta, joka tarkastettiin.	85-97,50
106	Niemi	Alue on peltoa ja vanhemman näköistä rakennuskantaa.	57,50-60
107	Arvila	Alue on peltoa, eikä siinä näkyneet peltokumpareita. Alueella oli joitakin rakennuksia, joiden pihapiirissä ei erottunut mitään vanhoja rakenteita.	60-62,50
109	Utti	Alueen länsipuolella on tasainen hiekkapohjainen mäntymetsä, jossa on leirintäalue. Alueelta löytyi resenteiltä vaikuttavia pieniä pyöreitä kuoppia. Alueella on myös aidattu sotilasalue (lentokenttä).	97,50-100
110	Maijanaro	Alueen pohjoispäässä on korkeampaa sammalpeitteistä maastoa, jossa kasvaa havumetsää. Pohjoisosan keskellä on hakkuualue, jossa on myllättyä maata. Alueen eteläreunan tuntumassa on muu kulttuuriperintökohde Pitkäsuo 1000012964, jossa on toisen maailmansodan aikaisia puolustusvarustuksia.	75-92,50
111	Kullasvaara läntinen	Alueen pohjoisosassa on pieni jyrkkärinteinen korkeampi kohta. Länsipuolella on moottorirata, jota ympäröi korkea aita ja eteläpuolella golfkenttä. Itäpuoli alueesta on peltoa.	65-105
112	Kullasvaara itäinen	Koko alue on peltoa.	65
113	Kullasvaara eteläinen	Alueen pohjoisosassa on mäntymetsä, jossa on etelään viettävä loiva rinne. Alue voisi olla potentiaalinen miilukohde. Pohjoisosaa lukuun ottamatta alue on suomaisista metsää ja peltoa.	60-72,50
114	Pyydysmäki	Alueella sijaitsee muinaisjäännosalue, jossa on jäännöksiä sotilasleiristä. Alueella on myös paljon kiven louhintaan liittyviä kuoppia.	50-70
115	Tikankatu	Alue on ryteikköistä lehtometsää rautatieaseman tuntumassa. Tietä on korotettu aika paljon. Alueella on melko paljon kaatuneita puita/pensaita.	60
116	Puolakantie	Alueella on autiotiloja, jotka ovat ilmeisesti vanhoja ratatyöläisten taloja. Kohde ei ole arkeologisesti kiinnostava mutta sillä voi olla rakennushistoriallista arvoa.	72,5
117	Lamminranta	Alueella voisi olla korkeuskäyrän ja maaston puolesta potentiaalisesti esihistoriallisia muinaisjäännoiksiä, mutta sellaisia ei löydetty inventoinnissa.	57,50-62,50
118	Katajamäki	Alue on läjityksien keräyspaikkana, joten siellä tuskin on säilynyt muinaisjäännoiksiä. Reunoilla on soista metsää.	57,50-60
119	Korjala	Alue on suomaisista savipohjaista alavaa sekametsää eli ei potentiaalista muinaisjäännoiksiä ajatellen.	60-80
120	Ruotsula	Alueen luoteiskulmassa maasto nousee jonkin verran ja kalliota oli lohkottu muutamassa kohdassa. Keskellä oli hakkuualue ja itäpäässä peltoa sekä suota. Alue vaikutti potentiaaliselta historiallisen ajan kohteita ajatellen ja sijaitsee melko lähellä Ruotsulan mj-alueita.	60-90
121	Nappa Itä	Alue sijaitsee lähellä Kymenpahdan röykkiötä. Alue vaikutti potentiaaliselta röykkiöalueelta vaikka se onkin hiukan korkealla. Alueen korkeimmat kohdat ja rinteet käytiin läpi.	75-85

123	Kuntoutuskeskus	Alueella kasvoi matalaa nuorta sekametsää. Aluskasvillisuus oli tiheää eikä alueella pystynyt erottamaan muinaisjäänköksiä.	95–105
124	Rekola	Alueelta löytyi kohde nro 4.	
125	Harjunranta	Alueelta löytyi kohde nro 3.	
126	Hirvelä	Alue on osittain peltoa ja siinä on joitakin korkeampia peltokumpareita. Alueella on ilmeisesti sijainnut Hirvelän kylään kuulunut Tantarin tila, mutta mitään rakenteita ei löydetty inventoinnissa metsäisestä maastosta. Rannassa oli joitakin romahtaneita laiturirakenteita, jotka vaikuttivat kuitenkin moderneilta. Alue on edelleen asuttu.	67,50–80
127	Hirvelän satama	Alueelta löytyi kohde nro 9.	75
128	Venesatama	Alueelta löytyi kohde nro 2.	62,50–70
129	Pilkanmaa	Alueelta löytyi kohde nro 2.	62,50–70
130	Voikkaa	Koko inventoitava alue on peltoa tai niittyä. Peltoja ei ollut kynnetyt, eikä niissä ollut kumpareita.	60–62,50
131	Lintuvuorentie	Alue oli savipohjaista alavaa kuusimetsää.	72,5
132	Hirvimäki	Alue sijaitsee liian korkealla esihistoriallisia muinaisjäänköksiä ajatellen. Kohde on ulkoilu- aluetta, jossa kasvaa korkea sekametsä.	90–110
133	Sepäntie	Alue on niittynä ja siinä on tiheä aluskasvillisuus.	55–60
134	Maunuksela	Alueen eteläpuolen pellon keskeltä löytyi modernin kivirakennuksen pohja, joka näkyy peruskartassa. Lisäksi alueen kaakkoisosan metsästä löytyi betoninen suorakulmainen maanalainen rakenne. Nämä löydöt eivät olleet muinaisjäänköksiä, joten niitä ei dokumentoitu. Myöskään pohjoispuolen metsästä ei löytynyt inventoinnissa muinaisjäänköksiä.	60–80
135	Mäkikylä	Alue on kokonaan peltoa.	57,5 -60
136	Heinharju	Alue on tasaista lehtimetsää, jonka eteläpuolella on asutusta.	55
137	Keltti-Heikkilä	Alueelta löytyi kohteet nro 5 ja 6.	60–75
138	Niskala	Alue on suurimmaksi osaksi peltoa. Kaakkoiskulmassa on havumetsäkumpare.	65–80
139	Huuhkajavuori	Alueelta löytyi kohde nro 10.	80–95
140	Speedwayrata	Alueelta löytyi kohde nro 8.	75–85
141	Kytöaho	Alueella kasvaa sammal pohjainen kuusimetsä, jossa oli paljon puunkaatoja. Osa alueesta on peltoa.	70–75
142	Tervaskangas	Alue on soista koivikkoa. Itäpuolella maa kohoaa.	67,50–80
145	Nappa-Niilola	Alueen eteläpuolella on peltoa. Pohjoispuolelle jää märkä ja alava metsäkaistale, jossa kasvoi korkea kuusimetsä.	57,50–62,50
146	Punkkerimetsä	Alueella on suomaista havumetsää ja peltoa.	50–55
147	Kymintehdas	Alueelta löytyi kivijalka sekä sen yhteydestä moderni betoninen kellari. Vuoden 1965 peruskartassa näillä kohdilla on ollut taloja.	70–75
150	Haanojan alue	Alue on tasaista, kosteaa lehtometsää.	52,5
151	Loikalanpelto	Lähes koko alue on peltona. Kymenlaaksontien vierellä oli iso maaäänivalli. Pellon eteläkärki on merkitty Kouvolan suuren muinaisjäänkösalueen piiriin, mutta vallin vuoksi siinä on tuskin enää säilynyt mitään. Pohjoispuolella on soista koivumetsää.	50–52,50
152	Ojamaa	Alueella kasvaa nuorta soista ja tasaista sekametsää.	52,50–55
153	Einoharjunmäki	Alueen itäpuolella on korkeampi kohta. Sen korkeimmalla kohdalla kasvaa nuorta männikköä, alarinteillä on sammal pohjainen korkea kuusikko.	65–90
154	Viitakumpu	Alueella kasvaa sekametsää.	75–80
155	Joutsenenpesänkallio	Alueen pohjoisosassa on korkeammalla ja keskellä alavammalla alueella kasvaa suomaista kuusimetsää.	72,50–80
156	Tyttilampi	Alueen lounaisosassa on jyrkkäreunainen kallio, joka sijaitsee liian korkealla esihistoriallisia kohteita ajatellen. Sen rinne on liian jyrkkä, jotta siinä voisi olla muinaisjäänköksiä. Rinteen alaosa taas on liian alavaa sekametsää. Alueen keskellä on hakkuualue.	77,50–97,50
157	Lautaro	Alueen keskiosan korkein kohta oli havumetsää. Maasto olisi voinut olla potentiaalista hiilimiilu- aluetta.	70–90
158	Nurmianta	Alueelta löytyi kohde nro 7.	60–62,50

Karttaluettelo

Nro	Kartta	MK
1	Yleiskartta	1:125 000
2	Kohde 1	1:7 000
3	Kohteet 2 ja 9	1:7 500
4	Kohde 3	1:7 500
5	Kohde 4	1:10 000
6	Kohteet 5-6	1:5 000
7	Kohde 7	1:10 000
8	Kohteet 8 ja 10	1:10 000
9	Kohteet 11 - 15	1:15 000
10	Kohteet 16 - 19	1:12 500
11	Kohteet 40 - 41	1:15 000
12	Kohteet 20–21, 24–28, 45–48	1:15 000
13	Kohteet 22–23, 29, 42, 49	1:25 000
14	Kohteet 30–34	1:15 000
15	Kohteet 36–39, 43, 51–52, 55–56	1:30 000
16	Kohteet 35, 53–54	1:30 000

Digitaalikuvaluettelo

KK2014:1	Kouvolan kylä, Mäkikylä. Palaneen rakennuksen pohja.	SE-NW	10.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:2	Hirvelä, peltoröykkiö.	NE-SW	6.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:3	Hirvelä, peltokumpare ja sillä sijaitseva rakennuksen pohja.	N-S	6.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:4	Hirvelä, peltokumpare ja sillä sijaitseva rakennuksen pohja.	E-W	6.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:5	Venesatama, yksi parhaiten erottuvista kuopanteista.	E-W	7.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:6	Venesatama, useita kuoppia.	NW-SE	7.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:7	Rekola, rajapyykki ja sen päällä oleva viisarikivi, johon on kaiverrettu 5.	SE-NW	8.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:8	Rekola, rajapyykki ja sen päällä oleva viisarikivi, johon on kaiverrettu 5.	SE-NW	8.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:9	Keltti liskonmäki, rakennuksen pohja.	SW-NE	8.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:10	Keltti liskonmäki, uunipohja.	E-W	8.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:11	Keltti liskonmäki Keltintie. Kivimuuri.	N-S	8.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:12	Nurmiraanta, kumpuilevaa maata, jossa saattaa olla vanhaa rakennuksen pohjaa.	W-E	11.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:13	Nurmiraanta, isompi itäinen kuoppa, jossa on maavallit	N-S	11.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:14	Nurmiraanta, pienempi läntinen kuoppa, jossa on kivivallit.	N-S	11.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:15	Speedwayrata, taistelukaivanto. Kaivannon keskellä Verna Kalmari.	NW-SE	9.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:16	Speedwayrata, neliönmuotoinen kaivanto.	S-N	9.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:17	Huuhkajanvuori, maarakenne, kuoppa.	N-S	9.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:18	Oravala Hinkkuri, vanha navetta Hohterin tontilla.	NE-SW	6.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:19	Oravala, Hinkkuri, asuinrakennus ja pihapiiriä Hohterin tontilla.	SE-NW	6.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:20	Oravala Ahoila, pintapoimittua peltoa Hasun talon vierellä.	E-W	6.10.2014	Salla Pärssinen

KK2014:21	Oravalan kartanon itäpuolen rakennuksen pohjia.	NE-SW	6.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:22	Oravalan kartanon päärakennuksen vanha siipirakennus.	SW-NE	6.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:23	Oravalan palaneen kartanon sijaintipaikka. Pensaiden alla on vielä nähtävissä kivijalkaa.	N-S	6.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:24	Oravalan kartanon nykyinen päärakennus kunnostettavana.	NE-SW	6.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:25	Lähikuva Oravalan kartanon pihapiirissä sijaitsevaan kiveen kaiverretuista hohdimista.	W-E	6.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:26	Oravalan kartanon pihapiirissä oleva kivi, johon on kaiverrettu hohtimet.	W-E	6.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:27	Oravalan Vanhankylänpelto. Tontti on lammaslaitumena.	SE-NW	6.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:28	Kyöperilän rakentamatonta kallioista tonttia Kyöperiläntien länsipuolella.	S-N	7.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:29	Kaksihuoneisen rakennuksen pohjan koillispää. Verna Kalmari seisoo väliseinän kohdalla.	NE-SW	7.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:30	Mattilan rakentamatonta tonttimaata, kalliokumpare tienristeyksessä.	NE-SW	7.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:31	Mattila Pessankoski, kalliokaiverrus.	E-W		Jussi Purho
KK2014:32	Mattila Pessankoski, kalliokaiverrus.	S-N		Jussi Purho
KK2014:33	Keltti Pellontaustantie, ruumiskalmiston päällä kasvaa rauhoitettu mänty.	SE-NW	8.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:34	Kymenpahta, esihistoriallinen röykkiö.	NE-SW	8.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:35	Korian muuntoasema, romahtanut maakellari.	E-W	9.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:36	Korian muuntoasema, rinteessä olevia sotilasleiriin liittyviä majoituskuoppia.	E-W	9.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:37	Ruotsula, Ulvin ja Anttilan talon pihapiiriä.	S-N	9.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:38	Ruotsula Kaivomäki, viisikulmainen kaivanto.	NE-SW	9.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:39	Ruotsula Kaivomäki, hirsikehikoinen kaivo.	N-S	9.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:40	Ruotsula Ulvi, ladon kohdalla arvellaan sijainneen venäläisten sotilaskirkon ja ladon takana kuvan oikeassa reunassa hautausmaan.	NE-SW	9.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:41	Ruotsulan reduutti.	SW-NE	9.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:42	Ruotsulan reduutti. Kuvattu vallin päältä reduutin luoteisreunaa.	N-S	9.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:43	Ruotsulan Lauttavalkama, vanha tienpohja. Kuvassa sortumakohdan luona Verna Kalmari.	NE-SW	9.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:44	Alakylä Kallioniemen patteri.	SW-NE	10.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:45	Alakylä (Kåfwola by), laidunmaisemaa.	NE-SW	10.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:46	Mäkikylä patteri n:o 5. Verna Kalmari seisoo kuvassa kaivannon kohdalla.	S-N	10.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:47	Ristinkangas, muistomerkki.	SW-NE	10.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:48	Ristinkangas, muistomerkin itäpuolen tonttia.	S-N	10.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:49	Pyydysmäki, yksi suurimmista kuopista, jossa on vallit ja painauma eteläpäässä.	W-E	10.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:50	Jyrkkävuori, kalliomaalauksen sijaintikohta.	S-N	11.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:51	Jyrkkävuori, kalliomaalauksen vasen osa, jossa epämääräinen punainen läiskä, joka nykyään on melko rapautunut.	NE-SW	11.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:52	Jyrkkävuori, kalliomaalauksen oikeanpuolinen osa, joka on paremmin säilynyt. Kuvan värejä on hiukan voimistettu kuvankäsittelyohjelmalla, jotta maalaus erottuisi paremmin.	NE-SW	11.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:53	Jyrkkävuori, kalliomaalauksen oikeanpuolinen osa, joka on paremmin säilynyt. Kuvan värejä on hiukan voimistettu kuvankäsittelyohjelmalla, jotta maalaus erottuisi paremmin.	NE-SW	11.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:54	Karhula Heikkilä, kuvassa palaneen talon paikka, joka nykyään on peltona.	SE-NW	12.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:55	Karhu Heikkilä, kuvassa kylätonttia ja pellon reunaan kerättyjä, mahdollisesti kivijalkaan kuuluvia kiviä.	W-E	12.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:56	Heikkilänranta, kivikautinen asuinpaikka, joka on nykyään peltona.	S-N	12.10.2014	Salla Pärssinen

KK2014:57	Karhula Tolkko, päärakennus ja sen alle jatkuva vanha kivijalka.	S-N	12.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:58	Karhula Tolkko, vanha navetan kivijalka.	S-N	12.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:59	Karhula Tolkko, koillispuolen kivijalka.	W-E	12.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:60	Käyrälampi, kivikautinen asuinpaikka.	S-N	12.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:61	Saarento Rantalankylä, kesämökin kulmassa oleva uuninpohja.	S-N	12.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:62	Saarento Rantalankylä, maastossa erottuva kivijalka, joka on ollut 1800-luvun lopulla rauniona.	SE-NW	12.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:63	Lappakoski, kuvassa taisteluhautaa, jonka pohjalla seisoo Verna Kalmari.	S-N	12.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:64	Punkkerimetsä, yksi alueen kuopista, jossa erottuu vallit. Kuopan keskellä Verna Kalmari.	NE-SW	9.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:65	Pitkäsuo, yksi kolmesta toisen maailmansodan aikaisista kuopista, jonka ympärillä on vallit ja kulkuaukko.	SE-NW	11.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:66	Pitkäsuo, yksi kolmesta toisen maailmansodan aikaisista kuopista, jonka ympärillä on vallit ja kulkuaukko.	N-S	11.10.2014	Salla Pärssinen
KK2014:67	Harjunranta.	W-E	7.10.2014	Salla Pärssinen

Tutkimuskirjallisuus ja lähteet

Painamattomat lähteet:

- Enqvist 2008 Johanna Enqvist. Kouvola. Anjalankoski, Elimäki, Kouvola ja Kuusankoski, Osa I, Esihistoriallisen ajan muinaisjäännösten arkeologinen inventointi 2008. Museovirasto.
- Enqvist 2008 Johanna Enqvist. Kouvola. Anjalankoski, Elimäki, Kouvola ja Kuusankoski, Osa II, Historiallisen ajan muinaisjäännösten arkeologinen inventointi 2008. Museovirasto.
- Lagerstedt 2008 John Lagerstedt. Pohjois-Kymenlaakso, Sotahistoriallisten muinaisjäännösten inventointi 2008. Museovirasto/RHO.
- Laulumaa 2012 Vesa Laulumaa. Kouvola, VT6, Kouvolan kohdan parantamisalueen arkeologinen inventointi 2012. Museovirasto.
- Poutiainen 2014 Hannu Poutiainen. Kouvola Selänpään pohjavedenottohankkeen pohjaveden siirtolinjojen muinaisjäännösinventointi 2014. Mikroliitti Oy.
- Seppänen 2006 Kimmo Seppänen. Kuusankosken kaupunki, Yleiskaavaan 2020 liittyvä muinaisjäännösinventointi 2006. Kuusankosken kaupunginmuseo.
- Vuoristo 2008 Katja Vuoristo. Valkealan historiallisen ajan muinaisjäännösten inventointi 2008. Museovirasto/RHO.

Kartat:

KA, Sotilaskartta. Charta öfver Situationerne vid Wärälä Svenska och Ryska Armeens Lager samt de här å ömse sidor anlagde Forskantsningar och Batterier År 1789 och 1790, då freden slöts här sistn. Ia* 94 - 2d 18/16. 253:01 VT:91. John Lagerstedt kuvasi kartan Kansallisarkistossa huhtikuussa 2008 Museoviraston Rakennushistorian osaston Pohjois-Kymenlaakson sotahistoriallisten muinaisjäännösten inventoinnin yhteydessä.

KA. Karttakokoelmat. Topografiakarttojen kokoelma. Venäläiset topografiakartat 1:21 000. Uudenmaan lääniä, Pernajan kihlakuntaa, Elimäen 58,695 km², litin 21,642 km² ja Anjalan 0,603 km² pitäjää; Viipurin lääniä, Lappeen kihlakuntaa, Valkealan pitäjää 40,526 km². 121,569 km². [Kouvola] (XIII 38).

KA, MHA G 25 1/1 Oravalan ja Hirvelän länsiosat ja KA, MH 273/56 M 13/8 Oravala-Mattilan eteläosa. Teoksessa Kepsu, Saulo. Valkealan asuttaminen. *Valkealan historia I*. Risto Hamari, Timo Miettinen & Saulo Kepsu. Lahti 1990: 399–400, 436

KA, Viipurin kuvernementin revisionikonttorin kartta-arkisto (kokoelma), [Mäntyharjun ja Valkealan pitäjän kartta: saha (Voikoskella?), ven.] (VKKA, VII 14a:1 la* 298/--)

KA, Maanmittaushallitus. Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Senaatin kartasto. [Valkeala] (XIV 38)

KA. Maanmittaushallitus. Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Senaatin kartasto. [Valkeala] (XIV 39)

Maanmittaushallitus. Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Pitäjänkartasto. Iitti (31103 05 la.*-/--)

KA. Maanmittaushallitus. Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Pitäjänkartasto. Valkeala (3113 08+05 la.*-/--)

Maanmittauslaitos, vuosien 1965 ja 1980 peruskartta n:o 311305, Kuusankoski.

Maanmittauslaitos, vuoden 1965 peruskartta n:o 311306, Oravala.

Tutkimuskirjallisuus

Ahokas 2002 Hannu Ahokas. Nauriskuoppa, naurishaudan pano, jäkälän pano, pantio ja AIV: suomalaisen kansanperinteen kehityssarjoja A.I. Virtasen rehusäilöntämenetelmän takana. *Suomen museo 2002*. Toim. Tuukka Talvio, Helsinki 2002.

Kepsu 1990 Valkealan asuttaminen. Risto Hamari, Timo Miettinen & Saulo Kepsu. *Valkealan historia I*. Lahti 1990.

Kepsu 1981 Saulo Kepsu. Pohjois-Kymenlaakson kylännimet. Village Place Names in Northern Kymenlaakso. Hämeenlinna 1981.

Miettinen 1990 Valkealan esihistoria. Risto Hamari, Timo Miettinen & Saulo Kepsu. *Valkealan historia I*. Lahti 1990.

Niukkanen 2009 Marianna Niukkanen. Historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset: tunnistaminen ja suojelu. Museovirasto 2009.

Talvi 1953. Veikko Talvi. Kouvolan historia 1.osa, Seudun vaiheita varhaisista ajoista rautatiesolmun syntymiseen vuoteen 1890 saakka. Kouvola 1953.

Digitaaliset lähteet:

Kimmo Seppänen, Kouvolan kaupunginmuseo. Sähköpostikeskustelu 13.11.2014.

Informantti Reino Hemmilä. Sähköpostikeskustelu 2.10.2014.

Finnica Kymenlaakso. <http://finnicakymenlaakso.fi/index.php>, luettu 19.11.2014

Kouvolan kaupungin verkkosivut.

<http://www.kouvola.fi/index/aikuisvaestolle/tietoakouvolasta.html>, päivitetty 4.11.2014

Muinaisjäännösrekisteri. Museovirasto.

http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/mjreki/read/asp/r_default.aspx

Museoviraston verkkosivut.

<http://www.nba.fi/fi/kansallismuseo/opetus/opetuspaketit/esihistoria/tietoa/kivikausi/5>, päivitetty 27.6.2012

Kohdeluettelo 1

Uusia muinaisjäännöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita

1: Kouvola, Kouvolan kylä, Mäkikylä

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Kouvolan kylä, Mäkikylä
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	-
Mj.tyyppi:	asuinpaikat
Mj.alatyyppi:	kylänpaikat
Ajoitusarvio:	historiallinen
Lukumäärä:	1
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Kiinteistöt:	286-402-2-102, 286-402-2-124, 286-402-2-126, 286-402-2-137, 286-402-2-140, 286-402-2-141, 286-402-2-144, 286-402-2-145, 286-402-4-21, 286-402-4-147, 286-402-4-182, 286-402-13-99, 286-402-13-104, 286-402-13-113, 286-402-41-2
Karttalehti:	(TM35) L4443D / (KKJ) 311307
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6744989 / E 483974, Z/m.mpy alin: 52,50 ylin: 60,00
(ETRS-GK27FIN):	N 6747688 / E 27483968
Aikaisemmat tutkimukset:	-

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	10.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 2
Digitaaliset kuvat:	KK2014:1
Kohdekuvaus:	

Kouvolan kylän Mäkikylä sijaitsee Kouvolan eteläpuolella noin 400 metriä Kymijoen pohjoisrannasta Kymenrantakujan ja Puolakkalanmäen risteyksen etelä- ja lounaispuolella. Kylänpaikka sijaitsee suurella muinaisjäännösalueella, joka kattaa useita muinaisjäännöksiä Kouvolan eteläpuolella. Kylätontin alueella on myös toinen muinaisjäännös, Mäkikylän patteri n:03, jota ei inventoinnissa enää pystytty paikantamaan. Lisäksi lähistöllä sijaitsee vanha hautausmaa Ristinkangas 1000007077. Kouvolan kylän Mäkikylää ei ole aiemmin määritelty muinaisjäännökseksi. Kohteen sijainti ja ehdotettu rajaus on esitetty kartassa 2. Rajaus on määritelty historiallisten karttojen perusteella (kuvat 2 ja 4).

Kouvolan talot sijaitsivat 1700-luvun lopulla kolmessa ryhmässä, jotka olivat Alakylä (Ala-Kouvola), Saari-Kouvola ja Mäkkylä (Mäki-Kouvola, Mäkikylä). Alakylä sijaitsi nykyisellä paikallaan Prihan ja Kossilan tienoilla. Saari-Kouvola sijaitsi muutama sata metriä itään Alakylästä ja oli nykyisen Rantalan tienoilla Sarkojan mutkaan jäävässä saarekkeessa. Mäkkylän (Mäkikylän) kantatalot Priha, Imprehtilä, Kyöperi ja Puolakka sijaitsivat Paavolan ja Longan ympäristössä. Vuoden 1458 Tottin rajatuomiossa Kouvola ja Saarento-Jokelalle ei ole merkitty välirajaa vaan kylät ovat muodostaneet ilmeisesti yhden jakokunnan. Kouvola on siis ollut olemassa viimeistään 1400-luvun puolivälissä. Kouvola on ollut uudenajan Valkealan suurimpia kyliä ja sen kantatalojen määrä on ollut 16. Vuoden 1551 maakirjan mukaan Kouvola on ollut 15 savua (eli taloa) ja sen kokovero oli 2. Vuonna 1571 Kouvolan kylän kokovero oli 2½ ja savuja oli 10 ja vuonna 1573 Kouvolan kylän kokovero oli 2¾ ja savuja oli 13. Kylän alkutalon nimi on luultavasti ollut Kouvo ja se on saanut nimensä Kouvo-nimiseltä isännältään. Keskiajan ja sitä uudemmissa lähteissä esiintyy Kouvolan lisäksi nimet Kofvala, Kouvala, Kovala, Käffuala ja Coula. Kouvolan nimeä ja sen eri versioita esiintyy Hämeen ja Uudenmaan pitäjissä sekä henkilön että kylän nimenä, joten nimeä pidetään tyypillisesti hämäläisenä. 1500-luvun puoliväliin mennessä Kouvo on muuttunut pelkästään kylän nimeksi. (Kepsu 1990: 286–290; Talvi 1953: 28–30, 37–38) 1700-luku oli sotaista aikaa Kouvolan kylässä. Valtakunnan raja siirtyi Kymijokeen vuoden 1743 Turun rauhassa ja myös Mäkikylä joutui Venäjän vallan alle vuosikymmeniksi. 1700-luvun loppupuolella Kustaa III:n sodassa Venäjää vastaan Kouvolan Mäkikylässä sijaitsi yksi tärkeimmistä vartiopaikoista. Mäkikylässä oli muutama venäläinen jalkaväkikomppania ja joitakin satoja kasakoita. Myös Itämaisen sodan (Krimin sota) aikana 1853–56 Mäkikylässä rakennettiin tien molemmin puolin kasarmikylä, jossa oli suuria hirsisiä rakennuksia. Krimin sodan johdosta rakennettiin Kouvolan kylän läpi valtatie vartta pitkin kulkeva Helsingin ja Pietarin välinen sähkölennätinlinja. 1800-luvun lopulla ennen rautatien rakentamista piti ratatyömiehiä varten perustaa sairaala, ja sopiva rakennus löytyi Krimin sodan aikana Kouvolan Mäkikylässä majailleen venäläisen sotaväen kasarmeista. Rakennukseen kuului entinen sotaväen sairaala, jonka sairassali oli 6 siltä

leveä ja 12 pitkä (noin 10,5 x 21 metriä). Siellä oli myös neljä kaakeliuunia, neljä muuta huonetta sekä saunarakennus. Kyseessä oli yhteensä 60-paikkainen sairaala. Sairaalan lähetyksillä oli myös vanha sotilashautausmaa Ristikangas, johon oli haudattu venäläisiä sotilaita. Ristikankaalle haudattiin lopulta myös 16 ratatyömiestä. Rautatien rakennustyöt alkoivat vuonna 1868 ja valmistuivat vuonna 1870. (Talvi 1953: 46, 49, 55–57, 69–70, 95–98, 108) Vanhasta Kouvolan kylästä muodostettiin vuonna 1923 Kouvola –niminen kauppala ja tuolloin selvyiden vuoksi alettiin jäljelle jäänyttä maalaiskylää kutsua Kouvolan kyläksi. Vuonna 1960 kauppalasta tuli Kouvolan kaupunki. (Kepsu 1981: 73)

Alakylän (Kåfwola by) 1000013029 on Johanna Enqvistin vuoden 2008 inventoinnissa arveltu olleen Kouvolan kylän vanhin paikka. Tämä perustuu Kepsun vuoden 1981 väitöskirjaan, jossa hän arvelee nimistön perusteella Alakylän olleen Kouvolan kylän vanhin paikka. Kepsu on kuitenkin vuoden 1990 teoksessaan vaihtanut mieltään ja arvelee Mäkikylän olleen vanhin Kouvolan kylän alueista. Hän arvelee tonttimaan käyneen jossain vaiheessa Mäkikylässä ahtaaksi ja aiheuttaneen muuttovirtaa lähemmäs Kymijoen rantaa.

Kylä on edelleen asuttu, mutta sieltä löytyy myös rakentamatonta aluetta, missä on voinut säilyä vanhoja rakenteita. Kylän keskellä on rakentamatonta kallioaluetta ja hiukan metsäistä aluetta. Koska kylässä on ollut kylämäisen asutuksen lisäksi myös paljon sotahistoriallista toimintaa ja siihen liittyviä rakennuksia, on kuitenkin todennäköisempää, että jäännöksiä kaikkein vanhimmasta rakennuskannasta ei ole säilynyt. Sotahistoriallisia jäännöksiä sen sijaan on voinut hyvinkin säilyä rakentamattomilla alueilla. Aivan Kymenrantakujan vieressä on palaneen rakennuksen perustus, jonka kivijalan päälle on jätetty muutama hiiltynyt hirsikerta näkyville. Rakennuksen pohjan päällä on sähkölinjan tolppa (kuva 3). Kimmo Seppäsen mukaan kyseessä on entisen Haimin talon pihapiirin palaneista hirsistä kasattu kehikko. Haimin talo oli Imprehtilän osatalo, joka rakennettiin vuonna 1873 ja joka paloi vuonna 2005 tuhopolton yhteydessä. Paikalla on nykyään uudisrakennus.

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus:

Kepsu, Saulo. Valkealan asuttaminen. Risto Hamari, Timo Miettinen & Saulo Kepsu. *Valkealan historia I*. Lahti 1990.

Kepsu, Saulo. Pohjois-Kymenlaakson kylännimet. Village Place Names in Northern Kymenlaakso. Hämeenlinna 1981.

Talvi, Veikko. Kouvolan historia 1.osa, Seudun vaiheita varhaisista ajoista rautatiesolmun syntymiseen vuoteen 1890 saakka. Kouvola 1953.

Kimmo Seppänen, Kouvolan kaupunginmuseo. Sähköpostikeskustelu 13.11.2014.

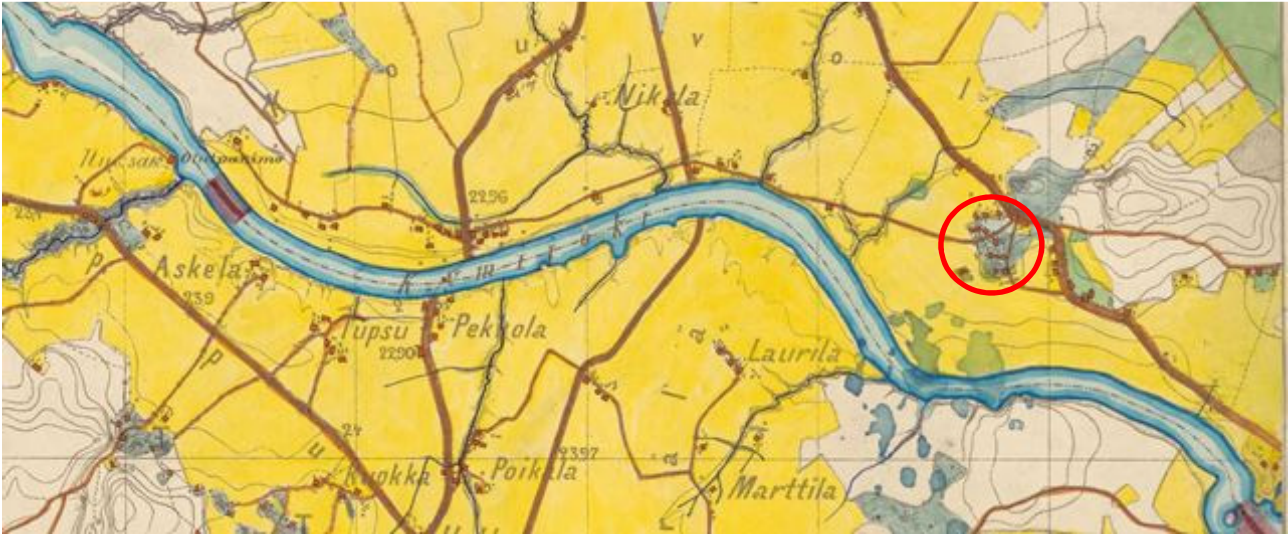
KA, Sotilaskartta. Charta öfver Situationerne vid Wärälä Svenska och Ryska Armeens Lager samt de här å ömse sidor anlagde Forskansningar och Batterier År 1789 och 1790, då freden slöts här sistn. Ia* 94 - 2d 18/16. 253:01 VT:91. John Lagerstedt kuvasi kartan Kansallisarkistossa huhtikuussa 2008 Museoviraston Rakennushistorian osaston Pohjois-Kymenlaakson sotahistoriallisten muinaisjäännösten inventoinnin yhteydessä.

KA. Karttakokoelmat. Topografiakarttojen kokoelma. Venäläiset topografiakartat 1:21 000. Uudenmaan lääniä, Pernajan kihlakuntaa, Elimäen 58,695 km², Iitin 21,642 km² ja Anjalan 0,603 km² pitäjää; Viipurin lääniä, Lappeen kihlakuntaa, Valkealan pitäjää 40,526 km². 121,569 km². [Kouvola] (XIII 38).

Kouvolan keskeiseen osayleiskaavahankkeeseen liittyvät kommentit: kohde ei vaikuta suunnitelmiin, sillä se sijaitsee jo valmiiksi muinaisjäännösalueella. Kohde ei myöskään sijaitse muuttuvan maankäytön suunnitelma-alueilla.

Kuva 3. Kouvolan kylä, Mäkikylä. Palaneen rakennuksen pohja. KK2014_1. SE-NW. Kuva Salla Pärssinen.

Kuva 4. Ote vuoden 1875 mittauksen mukaan tehdystä venäläisestä topografiakartasta. Mäkikylän sijainti on ympyröity karttaan punaisella. KA. Karttakokoelmat. Topografiakarttojen kokoelma. Venäläiset topografiakartat 1:21 000. Uudenmaan lääniä, Pernajan kihlakuntaa, Elimäen 58,695 km², Iitin 21,642 km² ja Anjalan 0,603 km² pitäjää; Viipurin lääniä, Lappeen kihlakuntaa, Valkealan pitäjää 40,526 km². 121,569 km². [Kouvola] (XIII 38)

2: Kouvola, Venesatama

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Venesatama
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	-
Mj.tyyppi:	asuinpaikat
Mj.alatyyppi:	sotilasleirit
Ajoitusarvio:	historiallinen
Lukumäärä:	1
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Kiinteistöt:	286-407-25-2, 286-407-2-513
Karttalehti:	(TM35) L4444B / (KKJ) 311305
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6756969 / E 477459, Z/m.mpy alin: 62,50 ylin: 70,00
(ETRS-GK27FIN):	N 6759672 / E 27477450
Aikaisemmat tutkimukset:	-

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	7.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 3
Digitaaliset kuvat:	KK2014:5-6
Kohdekuvaus:	

Kohde sijaitsee Kouvolan Pilkanmaassa Kymijoen länsipuolella noin 70 metriä joen rannasta. Kuusimetsäisellä terassilla erottuu yli 10 nelikulmaista tai soikeaa painannetta, joista ei kuitenkaan löydy selkeää kulttuurikerrosta eikä orgaanista ainesta kairattaessa, vaan ainoastaan sekoittunutta hiekkaa. Painanteet ovat N-S tai E-W suuntaisia. Kuopat ovat noin 0,5 metriä syviä eikä niissä ole jyrkkiä seinämiä vaan ne kapenevat pohjaansa kohti. Yksi selvimmistä erottuvista kuopanteista oli 3,2 metriä pitkä. Joissakin kuopissa on vallit. Painanteet eivät muodosta mitään selkeää linjaa. Osa kuopista on luultavasti resentejä tai niitä on muuten kaiveltu, mutta osa vaikuttaa vanhemmilta. Painanteet ulottuvat noin 60 x 20 metrin alueelle. Alueella erottui myös joitakin pienempiä, noin metrin mittaisia kapeita kaivantoja. Mitään taistelukaivantoja ei alueella havaittu. Terassi laskee soisemmalle tasanteelle pohjoisen suuntaan, jossa kulkee Luodonkärki-niminen tie. Alueella oli inventoinnin aikaan melko paljon kaatuneita puita. Kuoppien lähistöllä

länsipuolella tien vieressä oli korkea kallio, jonka luokse oli kasattu isoja lohkottuja kiviä. Kartan 3 aluerajausehdotus perustuu jalkamitoilla laskettuun arvioon alueen laajuudesta. Kohteesta otettiin kuvat 5-6.

Lagerstedtin vuoden 2008 inventoinnin mukaan sotilasleiri erottuu maastossa 0,3 – 1 m syvinä kuoppina, joiden muodot vaihtelevat nelikulmaisista, soikean kautta täysin pyöreisiin. Kuopat kapenevat pohjaansa kohti ja nelikulmaisten kuoppien kulmat ovat pyöristyneet. Kuoppien koot vaihtelevat. Keskimääräinen majoituskuopan koko on 2 x 3 m ja syvyys 0,7 m. Pienimmät majoituskuopiksi oletetut painanteet ovat kooltaan 1 x 2 m ja suurin kuoppa 4 x 8 m. Joidenkin majoituskuoppien ympärille on kasattu maavallit, jotka kohoavat muuta ympäröivää maastoa korkeammalle. Leirialueilla vaikuttaa usein olevan myös yksittäisiä, täysin erillään muista sijaitsevia majoituskuoppia sekä erilaisia pieniä 0,5 x 0,5 m kokoisia kuoppia tai metrin mittaisia, kapeita, ojamaisia painanteita.

Kyseessä saattaisi sijainnin puolesta (joen läheisyys, rinne) sekä Kymenlaakson alueella aiemmin inventoitujen vastaavien kohteiden perusteella olla Kustaa III:n sodan aikainen sotilasleiri. Vuosien 1789–1790 sotilaskartta ei ulotu tänne asti, mutta leirejä on toki ollut muuallakin kuin kartoissa näkyvillä alueilla.

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus:

John Lagerstedt. Pohjois-Kymenlaakso, Sotahistoriallisten muinaisjäännösten inventointi 2008. Museovirasto/RHO.

KA, Sotilaskartta Ia* 94 - 2d 18/16. 253:01 VT:91. Charta öfver Situationerne vid Wärälä Svenska och Ryska Armeens Lager samt de här å ömse sidor anlagde Forskantsningar och Batterier År 1789 och 1790, då freden slöts här sistn. John Lagerstedt kuvasi kartan Kansallisarkistossa huhtikuussa 2008 Museoviraston Rakennushistorian osaston Pohjois-Kymenlaakson sotahistoriallisten muinaisjäännösten inventoinnin yhteydessä.

Kouvolan keskeiseen osayleiskaavahankkeeseen liittyvät kommentit: Kohde sijaitsee 128 Venesataman ja 129 Pilkanmaan alueiden rajan tuntumassa. Suunnitelmissa tulisi ottaa huomioon uusi raja, joka on määritelty kartassa 3. Mikäli alueella on tarpeen tehdä maanmuokkausta eikä sitä voida kiertää, tulisi alue tutkia ensin tarkemmin esimerkiksi geofysikaalisin menetelmin ja/tai koekaivauksella.

Kuva 5. Venesatama, yksi parhaiten erottuvista kuopanteista. KK2014_5. E-W. Kuva Salla Pärssinen.

Kuva 6. Venesatama, useita kuoppia. KK2014_6. NW-SE. Kuva Salla Pärssinen.

3: Kouvola, Harjunranta

PERUSTIEDOT

Kohdenimi: Harjunranta
Kunta: Kouvola
Mj.rek.numero: -
Mj.tyyppi: kulkuväylät
Mj.alatyyppi: tienpohjat
Ajoitusarvio: historiallinen
Lukumäärä: 1
Laji: kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistö: 286-408-6-13
Karttalehti: (TM35) L4444A / (KKJ) 311308
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N 6755560 / E 481768, Z/m.mpy. 62,50
(ETRS-GK27FIN): N 6758263 / E 27481761
Aikaisemmat tutkimukset: -

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta: 7.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta: Kartta 4
Digitaaliset kuvat: -
Kohdekuvaus:

Harjunranta sijaitsee Kouvolan luoteisosassa Kymijoen pohjoisrannalla. Noin 350 metriä Kymijoesta pohjoiseen sijaitsee vanha tienpohja, joka on merkitty peruskartalle polkuna. Vanha tie kulkee nykyisen tien rinnalla viistosti sen eteläpuolella noin 85 metrin matkalta. Tien varrella oli inventoinnin aikaan runsaasti vanhoja hirssiä, jotka ovat luultavasti purettu vanhasta ladosta tai muusta rakennuksesta. Vanhan tien eteläpuolella on rehupeitto. Vanhojen karttojen mukaan samalla paikalla on kulkenut tie ainakin 1800-luvun alkupuolelta saakka, mahdollisesti jo 1700-luvulla (Senaatinkartasto, laadittu vuoden 1876 mittautusten mukaan; Viipurin kuvernementin revisionikonttorin kartta-arkisto, kartan venäjänkielinen teksti viittaa vuosiin 1789–1811.) Revisionikonttorin kartan mukaan tie on kulkenut Oravalasta Mattilan kautta Jokelaan (kuva 7).

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus:

KA, Viipurin kuvernementin revisionikonttorin kartta-arkisto (kokoelma), [Mäntyharjun ja Valkealan pitäjän kartta: saha (Voikoskella?), ven.] (VKKA, VII 14a:1 la* 298/--)

KA, Maanmittaushallitus. Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Senaatin kartasto. [Valkeala] (XIV 38)

Kouvolan keskeiseen osayleiskaavahankkeeseen liittyvät kommentit: kohde sijaitsee suunnitelma-alueella 125 Harjunranta. Karttaan 4 määritelty rajattu alue tulisi kiertää suunnitelmissa.

Kuva 7. Ote Viipurin kuvernementin revisionikonttorin kartasta 1700-luvun lopulta-1800-luvun alusta. Inventoidun kohteen sijainti on ympäröity punaisella.
KA, Viipurin kuvernementin revisionikonttorin kartta-arkisto (kokoelma), [Mäntyharjun ja Valkealan pitäjän kartta: saha (Voikoskella?), ven.] (VKKA, VII 14a:1 la* 298/--)

4: Kouvola, Rekola

PERUSTIEDOT

Kohdenimi: Rekola
Kunta: Kouvola
Mj.rek.numero: -
Mj.tyyppi: kivirakenteet
Mj.alatyyppi: rajamerkit
Ajoitusarvio: historiallinen
Lukumäärä: 1
Laji: kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistö: 286-407-6-151
Karttalehti: (TM35) L4444A / (KKJ) 311305
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N 6752673 / E 477122, Z/m.mpy alin: 75,00 ylin: 80,00
(ETRS-GK27FIN): N 6755375 / E 27477113
Aikaisemmat tutkimukset: -

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta: 8.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta: Kartta 5
Digitaaliset kuvat: KK2014:7-8
Kohdekuvaus:

Rekolasta, noin 120 metriä hautausmaasta pohjoiseen, löytyi vanha rajapyykki, jonka päällä on viisarikivi (kuvat 8-9). Viisarikiven kylkeen on kaiverrettu numero 5. Rajapyykki on E-W suuntainen ja se on ladottu neliön muotoon. Rajapyykin kivet ovat halkaisijaltaan noin 30 cm. Rajapyykki nousee maasta noin 50 cm ja sen päällä oleva viisarikivi on noin 60 cm korkea. Kaikkiaan rajapyykki siis nousee maastosta noin 110 cm korkeudelle. Osa kivistä on sortunut muodostelmasta ja viisarikiven keskellä on halkeama. Rajapyykki sijaitsee sekametsässä kohtuullisen korkealla alueella. Pitäjänkartaston mukaan rajapyykin kohdalla on kulkenut kylänraja, mutta kartan merkinnät ovat epäselvät ja kuluneet. Myös 1900-luvun peruskartoissa kohdalla kulkee kylänraja.

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus:

Maanmittaushallitus. Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Pitäjänkartasto. Iitti (31103 05 la.*-/--)
Maanmittauslaitos, vuosien 1965 ja 1980 peruskartta n:0 311305, Kuusankoski

Kouvolan keskeiseen osayleiskaavahankkeeseen liittyvät kommentit: Rajapyykin ympärille tulisi jättää ainakin 2 m suoja-alue. Rajapyykki ei osu suunnitelma-alueelle 124 Rekola vaan jää se länsipuolelle, joten tällä ei ole vaikutusta suunnitelmaan.

Kuva 8. Rekola, rajapyykki ja sen päällä oleva viisarikivi, johon on kaiverrettu 5. SE-NW. KK2014_7. Kuva Salla Pärssinen.

Kuva 9. Rekola, rajapyykki ja sen päällä oleva viisarikivi, johon on kaiverrettu 5. SE-NW. KK2014_8. Kuva Salla Pärssinen.

5: Kouvola, Keltti liskonmäki

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Keltti liskonmäki
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	-
Mj.tyyppi:	asuinpaikat
Mj.alatyyppi:	talonpohjat
Ajoitusarvio:	historiallinen
Lukumäärä:	1
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Kiinteistö:	286-409-5-110, 286-409-5-213
Karttalehti:	(TM35) L4443B / (KKJ) 311305
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6749828 / E 478732, Z/m.mpy 72,50
(ETRS-GK27FIN):	N 6752530 / E 27478723
Aikaisemmat tutkimukset:	-

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	8.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 6
Digitaaliset kuvat:	KK2014:9-10
Kohdekuvaus:	

Kohde sijaitsee Keltin koillisosassa Heikkilän ja Koskelan väliin jäävässä liskonmäessä. liskonmäen korkeimman kohdan eteläpuolella alarinteessä on talo, jonka takapihan takana sijaitsee vanhempi talonpohja. Talonpohjasta on jäljellä noin 4 x 3 metrin kiviperustus, jonka päällä on tiiliä ja kattopeltiä. Kohde oli inventoinnin aikaan koivun ja vaahteran lehtien peitossa. Kivijalan vierestä muutaman metrin päästä löytyi hajonnut uuninpohja, jonka yhdessä kulmassa kasvoi paksu koivu. Alueella oli näkyvissä myös puu- ja lautakasoja, jotka oli luultavasti purettu vanhasta rakennuksesta. Talonpohja sijaitsee aivan tonttien 286-409-5-110 ja 286-409-5-213 rajalla. Kohteesta otettiin kuvat 10–11. Kohde on rajattu näkyvien rakenteiden mukaisesti.

liskonmäellä on vuoden 1875 topografiakartan mukaan ollut neljä taloa ja niiden ulkorakennuksia ja lisäksi alueen kaakkoisosassa Kymijoen itärannalla on ollut vesimylly. Yksi taloista osuu sijainniltaan lähelle nyt inventoitua kohdetta. Vuoden 1965 peruskartassa on myös jokin varastorakennus lähellä inventointikohdetta. Pitäjänkartaston mukaan alue on sijainnut lähellä Keltin kylää ja liskonmäellä on ollut vesimylly ja ainakin yksi talo ja torppa. Alue on siis ollut asuttu viimeistään 1800-luvulla. Luultavasti kyseessä on 1800-luvun loppupuolen rakennus, joka on voinut olla käytössä vielä 1900-luvulla.

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus:

KA. Karttakokoelmat. Topografiakarttojen kokoelma. Venäläiset topografiakartat 1:21 000. Uudenmaan lääniä, Pernajan kihlakuntaa, Elimäen 58,695 km², Iitin 21,642 km² ja Anjalan 0,603 km² pitäjää; Viipurin lääniä, Lappeen kihlakuntaa, Valkealan pitäjää 40,526 km². 121,569 km². [Kouvola] (XIII 38)

KA. Maanmittauslaitos. Maanmittauslaitoksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Pitäjänkartasto. Iitti (31103 05 la.*-/-) Maanmittauslaitos, vuoden 1965 peruskartta n:0 311305, Kuusankoski

Kouvolan keskeiseen osayleiskaavahankkeeseen liittyvät kommentit: Mahdollisia rakennushankkeita suunniteltaessa tulisi tämä alue kiertää kartan 6 ehdotuksen mukaisesti. Kohde sijaitsee suunnitelma-alueella 137 Keltti Heikkilä. Mikäli aluetta ei voida suunnitelmassa kiertää, tulisi se tutkia ensin esimerkiksi koekaivauksin.

Kuva 10. Keltti liskonmäki, rakennuksen pohja. KK2014_9. SW-NE. Kuva Salla Pärssinen.

Kuva 11. Keltti liskonmäki, uuninpohja. KK2014_10. E-W. Kuva Salla Pärssinen.

6: Kouvola, Keltti liskonmäki Keltintie

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Keltti liskonmäki Keltintie
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	-
Mj.tyyppi:	kivirakenteet
Mj.alatyyppi:	kivimuurit
Ajoitusarvio:	historiallinen
Lukumäärä:	1
Laji:	kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistö:	286-409-4-232, 286-409-5-213
Karttalehti:	(TM35) L4443B / (KKJ) 311305
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6749836 / E 478562, Z/m.mpy 67,50
(ETRS-GK27FIN):	N 6752538 / E 27478553
Aikaisemmat tutkimukset:	-

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	8.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 6
Digitaaliset kuvat:	KK2014:11
Kohdekuvaus:	

Kohde sijaitsee Keltin koillisosassa Heikkilän ja Koskelan väliin jäävässä liskonmäessä. Keltintien ja tontilla 286-409-4-232 olevan talon välissä aivan tien vieressä sijaitsee N-S suuntainen kivimuuuri (kuva 12). Myös tontin eteläpuolella aivan tontin rajalla kulki vastaavanlaista muuria E-W suuntaisesti. Tien viereisen muurin ympärillä on muita isoja kiviä hajallaan. Muuri on noin 1 metriä leveä ja se on melko huonosti säilynyt. Muuri kulkee tien suuntaisesti noin 6 metrin matkalta. Kohde on rajattu näkyvien rakenteiden perusteella.

liskonmäellä on vuoden 1875 topografiakartan mukaan ollut neljä taloa ja niiden ulkorakennuksia ja lisäksi alueen kaakkoisosassa Kymijoen itärannalla on ollut vesimylly. Yksi taloista osuu sijainniltaan lähelle nyt inventoitua kohdetta. Pitäjänkartaston mukaan näillä kohdin on sijainnut torppa. Muuri on siis mahdollisesti jäännös 1800-luvulla paikalla sijainneen torpan pihan rakenteista. Tontti on edelleen asuttuna.

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus:

KA. Karttakokoelmat. Topografiakarttojen kokoelma. Venäläiset topografiakartat 1:21 000. Uudenmaan lääniä, Pernajan kihlakuntaa, Elimäen 58,695 km², Iitin 21,642 km² ja Anjalan 0,603 km² pitäjää; Viipurin lääniä, Lappeen kihlakuntaa, Valkealan pitäjää 40,526 km². 121,569 km². [Kouvola] (XIII 38)

KA. Maanmittaushallitus. Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Pitäjänkartasto. liitti (31103 05 la.*-/--)

Kouvolan keskeiseen osayleiskaavahankkeeseen liittyvät kommentit: Mahdollisia rakennushankkeita suunniteltaessa tulisi tämä alue kiertää kartan 6 ehdotuksen mukaisesti. Kohde sijaitsee suunnitelma-alueella 137 Keltti Heikkilä.

Kuva 12. Keltti liskonmäki Keltintie. Kivimuuri. KK2014_11.
N-S. Kuva Salla Pärssinen.

7: Kouvola, Nurmiranta

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Nurmiranta
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	-
Mj.tyyppi:	asuinpaikat
Mj.alatyyppi:	talonpohjat
Ajoitusarvio:	historiallinen
Lukumäärä:	1
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Kiinteistö:	286-449-4-571
Karttalehti:	(TM35) L4444E / (KKJ) 311308
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6754975 / E 488015, Z/m.mpy 62,50
(ETRS-GK27FIN):	N 6757678 / E 27488010
Aikaisemmat tutkimukset:	-

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	11.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 7
Digitaaliset kuvat:	KK2014:12–14
Kohdekuvaus:	

Kohde sijaitsee Valkealan eteläpuolella Lappalanjärven rannasta noin 300 metriä kaakkoon olevan pellon/niityn pohjoisrajan tuntumassa. Mahdollisen rakennuksen pohjasta erottuu lähinnä aukiomainen kumpuileva terassimainen alue. Kivijalka nousee maasta noin 30 cm, mutta se ei erotu kunnolla maata peittävien ruohon ja puiden lehtien vuoksi. Alueella kasvaa pihlajia. Alueen laajuus on noin 30 metriä. Kyseessä saattaisi olla vanhan ladon tai riihen jäännökset. Mahdollisen rakennuksen paikan länsipuolella on kaksi pyöreää kuoppaa. Niistä isommassa itäisemmässä kuopassa on maavalli ja pienemmässä läntisessä on puolestaan kivivalli. Pienemmän kivivallisen kuopan pohjalla on kivilohkareita, kattotiiliä yms. purkujätettä sekä piikkilankaa, jotka on mahdollisesti heitetty kuoppaan myöhemmässä vaiheessa. Paikalla ollut rakenne (mahdollinen maakellari) on myös saattanut hajota paikalleen

tai purkujäte on läheisestä rakennuksesta. Vallit ovat noin 80 cm leveät ja ne nousevat maastosta noin 30 cm ja kuopan halkaisija oli noin 4 metriä. Sen reunoilla kasvaa haapaa. Isompi maavallinen kuoppa sijaitsee pienemmästä noin 2 metrin päässä ja sen halkaisija on noin 8 metriä. Myös isomman kuopan sisällä on jätettä. Se on noin 110 cm syvä, sen vallit ovat noin 1 metrin levyiset ja ne nousevat maastosta noin 40 cm. Kuopan keskellä kasvaa isoja ja paksuja koivuja ja lisäksi vallien päällä kasvaa koivuja, haapoja sekä kuusi. Pienemmän läntisen kuopan luoteispuolella noin 10 metrin päässä on suorakulmanmuotoinen kivikasa, jossa ei ole nurkkakiviä. Kyseessä saattaisi olla uunin perustus.

Inventointialue kuului vanhojen karttojen perusteella Valkealan Pappilan maihin, joka muodosti 1700-luvulla oman kylänsä. Pappila sijaitsi nykyisen Niinistön alueella, joka jää Nurmiranran eteläpuolelle. Pappilassa on asuttu mahdollisesti jo 1600-luvulla. Nykyisen Niilolan (Nurmiranran kaakkoispuolella) ympäristössä oli 4 torppaa, joista Niilola ja Pekkola olivat nykyisillä paikoillaan. (Kepsu 1990: 384) Pappilan rakennuksia näkyy muun muassa Pitäjänkartastossa sekä Senaatinkartastossa. Senaatinkartastossa näkyy mahdollisesti jokin lato tai muu varastorakennus suunnilleen tällä kohdalla. 1900-luvun loppupuolen peruskartoissa ei näy mitään rakennusta näillä kohdilla. Kyseessä voisi siis olla jonkin 1800-luvulla tai 1900-luvun alkupuolella paikalla sijainneen rakennuksen jäännökset. Kohteesta otettiin kuvat 13–15. Alueen rajausehdotus perustuu arvioon alueen laajuudesta.

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus:

Kepsu, Saulo 1990. Valkealan asuttaminen. Risto Hamari, Timo Miettinen & Saulo Kepsu. *Valkealan historia I*. Lahti 1990.

KA. Maanmittaushallitus. Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Pitäjänkartasto. Valkeala (3113 08+05 la.*-/--)

KA. Maanmittaushallitus. Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Senaatin kartasto. [Valkeala] (XIV 39)

Kouvolan keskeiseen osayleiskaavahankkeeseen liittyvät kommentit: Mahdollisia rakennushankkeita suunniteltaessa tulisi tämä alue kiertää kartan 7 ehdotuksen mukaisesti. Kohde sijaitsee suunnitelma-alueella 158 Nurmiranra. Mikäli aluetta ei voida kiertää, tulisi se ensin tutkia esimerkiksi koekaivauksin ja/tai geofysikaalisin menetelmin.

Kuva 13. Nurmiranra, kumpuilevaa terassimaista maata, jossa saattaa olla vanhaa rakennuksen pohjaa. KK2014_12. W-E. Kuva Salla Pärssinen

Kuva 14. Nurmiranra, isompi itäinen kuoppa, jossa on maavallit. KK2014_13. N-S. Kuva Salla Pärssinen.

Kuva 15. Nurmiranra, pienempi läntinen kuoppa, jossa on kivivallit. KK2014_14. N-S. Kuva Salla Pärssinen.

8: Kouvola, Speedwayrata

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Speedwayrata
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	-
Mj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Mj.alatyyppi:	taistelukaivannot
Ajoitusarvio:	historiallinen, 1900-luku
Lukumäärä:	5
Laji:	kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistö:	286-403-1-149
Karttalehti:	(TM35) L4444A / (KKJ) 311308
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6750658 / E 480407, Z/m.mpy alin: 72,50 ylin: 75,00
(ETRS-GK27FIN):	N 6753360 / E 27480399
Aikaisemmat tutkimukset:	-

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	9.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 8
Digitaaliset kuvat:	KK2014:15–16

Kohdekuvaus:

Kouvolan Sipilänmäen kaakkoispuolella olevan moottoriradan itäpuolelta löytyi inventoinnissa kaivantoja. Etelään viettävässä rinteessä oli yksi useita metrejä pitkä suorakaiteenmuotoinen kaivanto, jossa oli selkeä sisääntuloaukko. Se kulki rinteeseen nähden poikkisuunnassa. Toinen neliönmuotoinen kaivanto oli noin 4 metriä pitkä ja 120 cm syvä. Siinä erottui vallit sekä sisäänmenoaukko alarinteessä eteläisessä kulmassa. Lisäksi kuoppien länsi-/luoteispuolella oli kolme muuta pienempää suorakaiteenmuotoista kaivantoa. Kaivannoissa oli sekoittunutta maata kairausten perusteella eikä niissä ollut puu- tai kivirakenteita. Alue on melko rehevää kuusimetsää.

John Lagerstedtin vuonna 2008 inventoimien sotahistoriallisten kohteiden joukossa oli vastaavanlaisia ensimmäisen maailmansodan aikaisia kaivantoja. Lagerstedtin mukaan ensimmäisen maailmansodan linnoitettu vyöhyke kulki Kymijoen Susikoskesta kaakko-luode -suuntaisena littiin, Pyhäjärven etelärannalle. Nyt inventoitu alue osuunee samalle linjalle. Lagerstedt: ”Linnoitteilla on puolustettu Savon rataa, Kouvola – Kotka rataa sekä Kouvolan tärkeää rautatieristeystä ja varuskunta-alueita. Samalla ne ovat valvoneet Salpausselän harjua pitkin kulkevaa maantietä ja rautatietä. Linnoitusvyöhyke on sijoitettu pohjois-etelä -suuntaisista radoista n. 8 – 12 km länteen. Alueen linnoitteet on rakennettu vuosina 1915 – 1917. Puolustusasemat, jotka koostuvat taistelu- ja yhdyshaudoista sekä tuliasemista ja suojahuoneista on rakennettu metsäisten mäkien laidoille. Ne on sijoitettu siten, että niillä on voitu estää lännestä ja luoteesta lähestyvän vihollisen eteneminen teitä pitkin. Toisaalta myös kulkukelpoisia järvikannaksia on linnoitettu, vaikkei niille ole edes tehty sotaväen liikkumiseen sopivia teitä.” Nyt inventoitu kohde sijaitsee rinteessä siten, että torjuntasuunta on ollut luode. Kouvolan rautatieasema sijaitsee kaakossa linnuntietä noin 5 km päässä. Mahdollisesti kyseessä on siis ensimmäisen maailmansodan aikaiset kaivannot, jotka ovat olleet osa Kouvolan rautatieristeyksen puolustusta. Kohteesta otettiin kuvat 16–17. Kohteen rajausehdotus perustuu näkyvien rakenteiden mukaan tehtyyn arvioon alueen laajuudesta.

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus: Pohjois-Kymenlaakso, Sotahistoriallisten muinaisjäänösten inventointi 2008. John Lagerstedt. Museovirasto/RHO.

Kouvolan keskeiseen osayleiskaavahankkeeseen liittyvät kommentit: Kohde sijaitsee aivan suunnitelma-alueen 140 Speedwayrata reunalla. Kohde tulisi kiertää suunnitelmissa kartassa 8 esitetyn rajauksen mukaisesti. Mikäli kohdetta ei voida kiertää, tulisi se tutkia esimerkiksi koekaivauksin ja/tai geofysikaalisin menetelmin.

Kuva 16. Speedwayrata, taistelukaivanto. Kaivannon keskellä Verna Kalmari. KK2014_15. NW-SE. Kuva Salla Pärssinen.

Kuva 17. Speedwayrata, nelionmuotoinen kaivanto. KK2014_16. S-N. Kuva Salla Pärssinen.

9: Kouvola, Hirvelän kylän (Hirweläby) vanha pelto

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Hirvelän kylän (Hirweläby) vanha pelto
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	-
Mj.tyyppi:	asuinpaikat
Mj.alatyyppi:	talonpohjat
Ajoitusarvio:	ajoittamaton
Lukumäärä:	1
Laji:	muu kulttuuriperintökohde
Kiinteistö:	286-410-11-175
Karttalehti:	(TM35) L4444B / (KKJ) 311306
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6757582 / E 478528, Z/m.mpy 75,00
(ETRS-GK27FIN):	N 6760286 / E 27478519
Aikaisemmat tutkimukset:	-

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	6.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 3
Digitaaliset kuvat:	KK2014:2-4
Kohdekuvaus:	

Hirvelän (Hirweläby) 1000013031 lounaispuolelle jäävän pellon keskellä olevassa peltokumpareessa on aluskasvillisuuden peittämä rakennuksen pohja. Peltokumpare on hyvin kivinen eikä sitä pystytty inventoinnissa kairaamaan. Siinä erottuu kuitenkin terrasmainen rakenne. Ainakin osa isoista kivistä voisi olla peräisin hajonneesta rakennuksen kivistalasta.

Hirvelän kylän vanha tonttimaa on sijainnut Kouvolan luoteisosassa Sikosaaren kohdalla Kymijoen rannasta muutama sata metriä itään. Hirvelä on kuulunut alun perin Oravalaan (mj.rekisteri 1000012836), jonka kantataloista kaksi oli Hirvelässä. Kylännimeksi Hirvelä lienee tullut 1500-luvun loppupuolella, jolloin kantatalo Hirvi mahdollisesti jakaantui Hirveksi ja Tanttariksi. (Kepsu 1990: 315) Inventoitu kohde osuu vuoden 1732 kartassa (KA, MHA G 25 1/1) Hirvelän kylää ympäröivälle pellolle. Myös vuoden 1784 revision mukaan vuonna 1804 tehdyssä kartassa (KA, MH 273/56 M 13/8) alue on peltoa. Vuoden 1965 peruskartassa tällä kohdalla on sijainnut lato. Koska alue on ollut viimeistään 1700-luvulta lähtien peltona, on tällä korkeammalla kohdalla saattanut olla jonkin rakennus myös ennen 1900-luvun latoa ja sen kohdalla on saattanut säilyä myös vanhempia rakenteita. Peltoa ei ollut kynnety inventoinnin aikaan, joten sitä ei pystytty pintapoimimaan. Noin 170 metrin päästä peltokumpareesta sen kaakkoispuolelta löytyi kaksi sammaleen peittämää peltoröykkiötä metsän rajasta, joiden ajoitus on epävarma. Pellon raja on sekä 1700-luvun karttojen että vuoden 1965 peruskartan mukaan ulottunut lähelle peltoröykkiöitä. Nykyinen pellon raja jää noin 50 metrin päähän. Peltokumpareen lounaispuolella noin 360 metrin päässä on sijainnut Senaatin kartan (perustuu vuoden 1876 mittauksiin) mukaan talo Tantari-nimisellä alueella. Kyseessä on luultavasti Hirvelän kantatalosta Hirvi jakautunut Tanttari. Jakautuminen on mahdollisesti tapahtunut jo 1500-luvun lopulla (Kepsu 1990, s.315). Alue on nykyäänkin asuttua eikä inventoinnissa asutuksen ja Kymijoen väliin jäävältä rakentamattomalta alueelta löydetty vanhoja rakenteita. Peltoröykkiöiden koordinaatit ovat: (ETRS-

TM35FIN) N 6757418, E 478573 ja (ETRS-GK27FIN) N 6760122, E 27478564. Kartassa 3 ehdotettu aluerajaus on määritelty peltokumpareen mukaisesti. Kuvassa 18 on peltoröykkiötä ja kuvissa 19 ja 20 rakennuksen pohjaa peltokumpareella.

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus:

Kepsu, Saulo. Valkealan asuttaminen. Risto Hamari, Timo Miettinen & Saulo Kepsu. *Valkealan historia I*. Lahti 1990.

KA, MHA G 25 1/1. Oravalan ja Hirvelän länsiosat.

KA, MH 273/56 M 13/8. Oravala-Mattilan eteläosa.

KA, Maanmittaushallitus. Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Senaatin kartasto. [Valkeala] (XIV 38).

Maanmittauslaitos, vuoden 1965 peruskartta n:o 311306, Oravala.

Kouvolan keskeiseen osayleiskaavahankkeeseen liittyvät kommentit: Pellon keskellä oleva kumpare sijaitsee 127 Hirvelän Satama alueella ja suunnitelmissa tulisi ottaa huomioon uusi rajaus, joka on määritelty kartassa 3. Peltoröykkiöt jäävät suunnitelma-alueen ulkopuolelle.

Kuva 18. Hirvelä, peltoröykkiö.
KK2014_2. NE-SW. Kuva Salla Pärssinen.

Kuva 19. Hirvelä, peltokumpare ja sillä sijaitseva rakennuksen pohja. KK2014_3. N-S. Kuva Salla Pärssinen.

Kuva 20. Hirvelä, peltokumpare ja sillä sijaitseva rakennuksen pohja. KK2014_4. E-W. Kuva Salla Pärssinen.

10: Kouvola, Huuhkajavuori

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Huuhkajavuori
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	-
Mj.tyyppi:	maarakenteet
Mj.alatyyppi:	kuopat
Ajoitusarvio:	moderni, 1900-luku
Lukumäärä:	2
Laji:	muu kulttuuriperintökohde
Kiinteistö:	286-403-1-15-74

Karttalehti: (TM35) L4444A / (KKJ) 311308
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N 6750505 / E 479850, Z/m.mpy 80,00
(ETRS-GK27FIN): N 6753207 / E 27479842
Aikaisemmat tutkimukset: -

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta: 9.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta: Kartta 8
Digitaaliset kuvat: KK2014:17

Kohdekuvaus:

Kouvolan Sipilänmäen eteläpuolella olevan Huuhkajanvuoren pohjoiseen/luoteeseen laskevasta rinteestä löytyi inventoinnissa noin 4 metriä pitkä, 3 metriä leveä sekä noin 50 cm syvä nelikulmainen sammalen peittämä kuoppa. Kuopassa on maavallit ja sen pohjalla erottuu hirsirakennetta ja havuja. Lisäksi siinä on aukko luoteiskulmassa. Kuoppa on jossain vaiheessa peitetty pressulla, josta näkyy palasia reunoilla sammaleen alla. Pressu on laitettu paikalle ehkä myöhemmin ja itse kuoppa saattaa olla vanhempi. Huuhkajavuoren alueella kasvaa kuusimetsää ja se on suosittua ulkoilualuetta. Noin 15 metriä pohjoiseen on toinen kuoppa jossa erottuu vain maavallit. Tämä kuoppa on edellistä pienempi eikä siinä erotu mitään puurakenteita.

Nauriskuopaksi puurakenteinen kuoppa on ehkä liian kookas ja leveä mutta puukehikko ja havukate sekä sijainti hiekkapohjaisessa rinteessä sopivat nauriskuopan kuvaukseen. Ahokkaan mukaan nauriskuoppa voi olla kooltaan vaihteleva, mutta sen pituus on yleensä yli 2 metriä. Syvyys on noin 70–120 cm. Nauriskuopat sijaitsevat yleensä naurismaan läheisyydessä vettä läpäisevissä rinteissä tai harjujen huipulla rivinä. Kuopassa saattoi olla tukipuita ja ne katettiin havuilla, maalla ja oljilla sekä joskus tuohella. Niukkasen mukaan nauriskuopat ovat kaskialueisiin liittyviä pitkänomaisia hautamaisia rakenteita. Ne sijaitsevat useimmiten loivassa hiekkarinteessä ryhmissä, johon ne on kaivettu poikittain korkeuskäyriin nähden. Ne voivat olla myös matalan vallin reunustamia pyöreänmuotoisia kuoppia. Kyseessä vaikuttaa rakenteen kunnosta päätellen olevan melko moderni kuopparakenne, jota mahdollisesti on käytetty varastointiin, ehkä maakellarina. Kohteesta otettiin kuva 21.

Lähdetiedot ja tutkimuskirjallisuus:

Hannu Ahokas. Nauriskuoppa, naurishaudan pano, jäkälän pano, pantio ja AIV: suomalaisen kansanperinteen kehityssarjoja A.I. Virtasen rehusäilöntämenetelmän takana. *Suomen museo 2002*. Toim. Tuukka Talvio, Helsinki 2002.
Marianna Niukkanen. Historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset: tunnistaminen ja suojelu. Museovirasto 2009.

Kouvolan keskiseen osayleiskaavahankkeeseen liittyvät kommentit: Kohde jää suunnitelma-alueen 139 Huuhkajavuori ulkopuolelle eikä aiheuta mitään muutoksia suunnitelmaan.

Kuva 21. Huuhkajanvuori, maarakenne. Kuopan sisällä on puukehikko. KK2014_17. N-S. Kuva Salla Pärssinen.

Kohdeluettelo 2

Tarkastetut tunnetut muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet

11: Kouvola, Oravala (Oravula) Hinkkuri

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Oravala (Oravula) Hinkkuri
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000012831
Mj.tyyppi:	asuinpaikat
Mj.alatyyppi:	torpat
Ajoitusarvio:	historiallinen
Lukumäärä:	-
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Kiinteistö:	286-437-6-314 Hohteri
Karttalehti:	(TM35) L4444B / (KKJ) 311306
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6760661 / E 477274, Z/m.mpy alin: 75,00 ylin: 77,50
(ETRS-GK27FIN):	N 6763366 / E 27477265
Aikaisemmat tutkimukset:	Katja Vuoristo. Valkealan historiallisen ajan muinaisjäännösten inventointi 2008. Museovirasto/RHO.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	6.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 9
Digitaaliset kuvat:	KK2014: 18-19
Kohdekuvaus:	

Vuoristo Katja 2008: ”Oravalaa on pidetty yhtenä Valkealan vanhimpana kylänä. Kylä on ollut Valkealan suurimpia ja sen kantatalojen määrä on 14. Oravalan asutus on ollut hajallaan jo 1700-luvun alkupuoliskolla. Tähän lienee syynä Oravalan vuonna 1671 perustettu säterikartano, joka on todennäköisesti rakennettu Oravalan vanhankylän paikalle. (Kepsu 1990:313–314; Piilahti 1995:431.) Kartanoon on kuulunut useita torppia, joista Hinkkurin torppa on sijainnut nykyisen Hohterin kohdalla Pyhäjärven itärannalla Kymi-joen suulla (g25 1/1). Entisen Hinkkurin torpan ympäristössä on nykyisin vanha käytöstä jäänyt navetta ja aitta sekä asuinrakennus, jonka edustalla on terassimainen tasanne. Tasanteen länsipuolella on vanha hyötypuutarha. Paikalla ei näkynyt merkkejä vanhoista rakenteista, mutta niitä on saattanut säilyä piha-alueella.”

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus:

KA, g25 1/1.; Kepsu, Saulo 1990. Valkealan asuttaminen. Valkealan historia I. Lahti; Piilahti, Kari-Matti 1995. Valkealan talonhaltijat 1543–1860. Valkealan historia II. Pieksämäki.

Vuoden 2014 inventoinnissa todettiin kohteen olevan ennallaan (kuvat 22 ja 23).

Kuva 22. Oravala Hinkkuri, vanha navetta Hohterin tontilla. KK2014_18. NE-SW. Kuva Salla Pärssinen.

Kuva 23. Oravala Hinkkuri, asuinrakennus ja pihapiiriä Hohterin tontilla. KK2014_19. SE-NW. Kuva Salla Pärssinen.

12: Kouvola, Oravala (Oravula) Ahoila

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Oravala (Oravula) Ahoila
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000012834
Mj.tyyppi:	asuinpaikat
Mj.alatyyppi:	kylänpaikat
Ajoitusarvio:	historiallinen
Lukumäärä:	-
Laji:	kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistö:	286-437-2-62 Hasu
Karttalehti:	(TM35) L4444B / (KKJ) 311306
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6760290 / E 477659, Z/m.mpy alin: 70 ylin: 72,50
(ETRS-GK27FIN):	N 6762995 / E 27477650
Aikaisemmat tutkimukset:	Katja Vuoristo. Valkealan historiallisen ajan muinaisjäänösten inventointi 2008. Museovirasto/RHO.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	6.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 9
Digitaaliset kuvat:	KK2014:20
Kohdekuvaus:	

Vuoristo, Katja 2008: "Oravalaa on pidetty yhtenä Valkealan vanhimpana kylänä. Kylä on ollut Valkealan suurimpia ja sen kantatalojen määrä on 14. Oravalan asutus on ollut hajallaan jo 1700-luvun alkupuoliskolla. Tähän lienee syynä Oravalan vuonna 1671 perustettu säterikartano, joka on todennäköisesti rakennettu Oravalan vanhankylän paikalle. (Kepsu 1990:313–314; Piilahti 1995:431) Ahoilan kylä on sijainnut Oravalan kartanon pohjoispuolella nykyisen Hasun talon ympäristössä (g25 1/1). 1700-luvun alkupuolella kylässä on ollut neljä kantataloa: Hohteri, Hamari, Marttila ja Kettu (Kepsu 1990:314). Talojen määrä näyttää moninkertaistuneen 1700-luvun loppuun mentäessä, sillä vuoden 1784 revisiokartassa kylään on merkattu yli kymmenen taloa, joista kuusi sijaitsee Hasun talon tienoilla ja muut hieman etelämpänä (MH 273/56 M13/8). Ahoilan vanha kylänpaikka on nykyisin osittain peltoa, jossa erottuu matala kumpare. Tällä alueella on todennäköisesti säilynyt vanhoja rakenteita, kun taas Hasun pihapiirissä niitä ei luultavasti ole säästynyt. Pellolla ei pystytty tekemään pintapöimintää vuoden 2008 inventoinnissa, koska se oli viljalla."

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus:

KA, g25 1/1.; KA, MH 273/56 M13/8.; Kepsu, Saulo 1990. Valkealan asuttaminen. Valkealan historia I. Lahti.; Piilahti, Kari-Matti 1995. Valkealan talonhaltijat 1543–1860. Valkealan historia II. Pieksämäki.

Vuoden 2014 inventoinnissa kohteen todettiin olevan ennallaan (kuva 24). Hasun talon itäpuolen pellolla suoritettiin pintapöimintää, jossa löytyi muun muassa rautakuonaa, pala kivisavikeramiikkaa, pala tummalla lasitteella päällystettyä fajanssia, pala lasitettua punasavikeramiikkaa, vihreää ja kirkasta pullolasia sekä rautaveitsi / puukko. Pellon keskellä olevan maakumpareen maan aineksen todettiin olevan muuta peltoa hiekkaisempi. Löydöt ovat tyypillisiä historiallisen ajan kylänpaikan löytöjä.

Kuva 24. Oravala Ahoila, pintapöimittua peltoa Hasun talon vierellä. KK2014_20. E-W. Kuva Salla Pärssinen.

13: Kouvola, Oravalan kartano

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Oravalan kartano
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000012836
Mj.tyyppi:	asuinpaikat
Mj.alatyyppi:	kartanot
Ajoitusarvio:	historiallinen
Lukumäärä:	-
Laji:	kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistö:	286-437-6-371 Oravala
Karttalehti:	(TM35) L4444B / (KKJ) 311306
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6758920 / E 478120, Z/m.mpy alin: 70,00 ylin: 77,50
(ETRS-GK27FIN):	N 6761625 / E 27478111
Aikaisemmat tutkimukset:	Katja Vuoristo. Valkealan historiallisen ajan muinaisjäänösten inventointi 2008. Museovirasto/RHO.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	6.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 9
Digitaaliset kuvat:	KK2014:21–24
Kohdekuvaus:	

Vuoristo, Katja 2008: ”Oravalan säterikartano on perustettu vuonna 1671 Oravalan vanhankylän paikalle. Arvi Pentinpoika ilmoitti saman vuoden kesäkäräjillä, että Oravalaan oli rakennettu kuuden tilan maille Erik Gyllerstiernan säteri. Kartano siirtyi 1600-luvun loppupuolella ison reduktion jälkeen Jöran Starckille, joka joutui kuitenkin pian luopumaan siitä. Oravalan kartanosta tehtiin Karjalan ratsuväkirykmentin everstilutnantin virkatalo, jonka alaisuudessa oli ennen isonvihan alkua toistakymmentä torpparia. Oravalan virkatalon haltijat vaihtuivat 1600-luvun lopulla ja 1700-luvun alkupuolella useasti. Isonvihan aikana kartanon rakennukset olivat päässeet huonoon kuntoon, minkä vuoksi vuonna 1723 monet kartanon rakennuksista määrättiin uudelleenrakennettaviksi. Ruotsin kruunu menetti Oravalan upseerivirkatalon vuonna 1743, kun uusi valtakunnanraja vedettiin Kymijokeen. Kartano siirtyi rauhan jälkeen Arvid Zimmermannin omistukseen ja hänen kuoltuaan vuonna 1752 Oravalan omistajat ja vuokralaiset vaihtuivat jälleen melko tiheään. Kartano on ollut nykyisen omistajasuvun hallussa vuodesta 1869 lähtien. Oravalan kartanonpäärakennus poltettiin vuonna 1918 punakaartilaiden toimesta. (Oksanen 1995:45, 49–51, 195–197.) Oravalan taisteluiden aikana paloi lisäksi myös kuusi muuta rakennusta, kuten esimerkiksi päärakennusta vastapäätä sijainnut aitta. Vuoden 1918 taisteluissa palaneiden rakennusten jäännöksiä on nähtävissä nykyisen päärakennuksen sekä sen pohjoispuolella sijaitsevan nk. syytinkirakennuksenvälisellä nurmikkoa kasvavalla tasoitetulla piha-alueella. Vanha 1700-luvulla rakennettu päärakennus on sijainnut nurmikkoalueen länsireunassa. Rakennuksen kivijalka on säilynyt osittain. Myös vastapäätä sijainneesta aitasta sekä pihan eteläosassa sijainneesta rakennuksesta on säilynyt nurmikolta heikosti erottuvia rakenteita. Lisäksi palaneen aitan itäpuolella on navetalle päin vievän tien vieressä nähtävissä myös muiden rakennusten pohjia. Nämä sijaitsevat tasoitettua piha-aluetta alempana ja ne saattavat olla palaneita rakenteita vanhempia, joten ne saattavat ajoittua jo 1600-luvulle. Nykyisen päärakennuksen lounaispuolella on kasvihuoneiden vieressä vanha kivistä holvattu kellari, jonka päällä kasvaa paksuja kuusia. Kellari on kylmämuurattu suurista kivistä. Oravalan kartanon alueella on säilynyt kartanon eri vaiheisiin liittyviä rakennusten pohjia, mutta on myös mahdollista, että paikalla on säilynyt kartanoa vanhempia, Oravalan kyläasukukseen kuuluvia rakenteita. 1700-luvulla kirjatun perimätiedon mukaan Oravalan kylän ensimmäinen asukas Orava-Matti on asunut Ketunpesällä eli nykyisen kartanon paikalla, hakaten suureen kiveen pihtien kuvan. Kivi (ks. kohde 1000012840) sijaitsee nykyisen päärakennuksen eteläpuolella sijaitsevan rakennuksen vieressä. Orava-Matista eli oraewe Matisse af orewallista on maininta jo vuodelta 1365. (Kepsu 1990:314.) Oravalan kylä näyttäisi siis kirjallisten lähteiden mukaan olleen perustettu ainakin jo 1300-luvulla. On tosin mahdollista, että vanhin kyläpaikka on ollut kartanon päärakennuksesta n. 250 metriä eteläkaakkoon sijaitsevalla matalalla kummulla nk. Kylänpellon laidalla. Tällä alueella on havaittunurmilaukkaesiintymä, joka saattaa viitata jo rautakautiseen asutukseen (Kepsu 1990:313). Paikalla havaittiin myös useampia, mahdollisesti keskiaikaan ajoittuvia uunin pohjia (ks. kohde 1000012838).”

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus:

KA, g25 1/1.; KA, MH 273/56 M13/8.; Kepsu, Saulo 1990. Valkealan asuttaminen. Valkealan historia I. Lahti.; Oksanen, Eeva-Liisa 1995. Valkealan haltijat. Valkealan historia II. Pieksämäki.

Vuoden 2014 inventoinnissa kohteen todettiin olevan ennallaan. Nykyistä päärakennusta kunnostettiin inventoinnin aikaan. Nykyisen päärakennuksen (kuva 28) ja sen pohjoispuolella olevan siipirakennuksen (kuva 26) välisellä nurmialueella sijaitsi vanha vuonna 1918 palanut säteri. Pihalla erottui vielä joitakin merkkejä paikalla sijainneesta rakennuksesta, hiukan kivijalkaa sekä kohoumia nurmikossa (kuva 27). Myös kartanon itäpuolella tien vieressä erottuu vielä rakennuksen pohjia (kuva 25). Tontin länsipuolella on uudisrakennus.

Kuva 25. Oravalan kartanon itäpuolen rakennuksen pohjia. KK2014_21. NE-SW. Kuva Salla Pärssinen.

Kuva 27. Oravalan palaneen kartanon sijaintipaikka. Pensaiden alla on vielä nähtävissä kivijalkaa. KK2014_23. N-S. Kuva Salla Pärssinen.

Kuva 26. Oravalan kartanon päärakennuksen vanha siipirakennus. KK2014_22. SW-NE. Kuva Salla Pärssinen.

Kuva 28. Oravalan kartanon nykyinen päärakennus kunnostettavana. KK2014_24. NE-SW. Kuva Salla Pärssinen.

14: Kouvola, Oravala

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Oravala
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000012840
Mj.tyyppi:	taide, muistomerkit
Mj.alatyyppi:	kaiverrukset
Ajoitusarvio:	historiallinen
Lukumäärä:	1
Laji:	kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistö:	286-437-6-371 Oravala
Karttalehti:	(TM35) L4444B / (KKJ) 311306
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6758875 / E 478071, Z/m.mpy alin: 75,00
(ETRS-GK27FIN):	N 6761580 / E 27478062
Aikaisemmat tutkimukset:	Katja Vuoristo. Valkealan historiallisen ajan muinaisjäänösten inventointi 2008. Museovirasto/RHO.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	6.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 9
Digitaaliset kuvat:	KK2014:25–26
Kohdekuvaus:	

Vuoristo, Katja 2008: ”Vuonna 1771 kirkon inventaariokirjaan kirjatun perimätiedon mukaan Oravalan kylän ensimmäinen asukas Orava-Matti on asunut Oravalan hevostallin takana olevan kiven vierellä. Orava-Matti on perimätiedon mukaan ollut seppä ja tämän vuoksi hän on hakannut kiveen hohtimien kuvan. Myös toinen perimätieto kertoo Matin asuneen Ketunkololla Oravalan kartanon kohdalla ja hakanneen kiveen pihtien kuvan. Varhaisin kirjallinen lähde Orava-Matista eli oraewe Matisse af orewallista on jo vuodelta 1365. (Kepsu 1990:314.) Oravalan kartanon nykyisen päärakennuksen eteläpuolella sijaitsevan rakennuksen vieressä on suuri maakivi, jonka lännenpuoleisessa hieman sisäänpäin viettävässä seinämässä on hohtimia muistuttava kaiverrus. Merkin ajoittaminen itse Orava-Matin tekemäksi on mahdotonta, mutta kaiverrus lienee ainakin 1700-luvun puoltaväliä vanhempi, koska perimätieto tuntee sen jo vuonna 1771. Oravalassa on ollut Hohterin ja siitä eronneen Hamarin kantatilat ainakin jo 1600-luvun puolivälissä. Hohteri ja Hamari ovat olleet sepälle annettuja liikanimiä ja molempien talojen isännistä on käytetty 1600-luvulla myös lisänimeä Smed. (Kepsu 1990:315.) Onkin mahdollista, että sepän työvälinettä esittävä kaiverrus on joko Hohterin tai Hamarin isännän tekemä.”

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus:

Kepsu, Saulo 1990. Valkealan asuttaminen. Valkealan historia I. Lahti.

Vuoden 2014 inventoinnissa kohteen todettiin olevan ennallaan. Kivi sijaitsee nykyisen päärakennuksen eteläpuolella sijaitsevan talon eteläpuolella (kuvat 29 ja 30).

Kuva 29. Lähikuva Oravalan kartanon pihapiirissä olevaan kiveen kaiverretuista hohtimista. KK2014_25. W-E. Kuva Salla Pärssinen.

Kuva 30. Oravalan kartanon pihapiirissä oleva kivi, johon on kaiverrettu hohtimet. KK2014_26. W-E. Kuva Salla Pärssinen.

15: Kouvola, Oravala (Oravula) Vanhankylänpelto

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Oravala (Oravula) Vanhankylänpelto
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000012838
Mj.tyyppi:	asuinpaikat
Mj.alatyyppi:	kylänpaikat
Ajoitusarvio:	historiallinen
Lukumäärä:	-
Laji:	kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistö:	286-437-6-371 Oravala
Karttalehti:	(TM35) L4444B / (KKJ) 311306
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6758648 / E 478227, Z/m.mpy alin: 70,00 ylin 77,50
(ETRS-GK27FIN):	N 6761353 / E 27478218
Aikaisemmat tutkimukset:	Katja Vuoristo. Valkealan historiallisen ajan muinaisjäänösten inventointi 2008. Museovirasto/RHO.

Kuva 31. Oravalan Vanhankylänpelto. Tontti on lammaslaitumena. KK2014_27. SE-NW. Kuva Salla Pärssinen

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	6.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 9
Digitaaliset kuvat:	KK2014:27
Kohdekuvaus:	

Vuoristo, Katja 2008: "Oravalan kylää on pidetty yhtenä Valkealan vanhimpana kylänä. Varhaisimmat kirjalliset lähteet, joissa Oravala mainitaan ajoittuvat 1300-luvulle. Vuodelta 1365 on maininta Orava-Matista Oravalasta (oraewe Matisse af orewall). Perimätiedon mukaan kylän nimi johtuu Orava-Matista, joka olisi ollut kylän ensimmäinen asukas. Todennäköisesti Matti on kuitenkin ollut jo olemassa olevan kylän yksi asukas, mahdollisesti Mattilan isäntä. (Kepsu 1990:314–315) Vanhimmat kartat Oravalasta ajoittuvat vasta 1700-luvun puolelle ja niissä kylän asutus on levinnyt jo laajalle alueelle (g25 1/1; MH 273/56 M13/8). Vuoden 1732 kartassa kartanon eteläpuolista peltoa nimitetään kuitenkin edelleen Vanhankylänpelloksi, vaikka alueelle ei olekaan enää kartanon lisäksi merkitty muita taloja. Oravalan vanhimpana kylänpaikkana on pidetty nykyistä Oravalan kartanon aluetta, jossa on ollut kartanon perustamisen aikoihin eli 1670-luvun alussa tiettävästi ainakin kuusi taloa. (Kepsu 1990:314; Oksanen 1995:45.) Oravalassa on kuitenkin ollut jo 1560-luvulla 18 taloa, joten niitä on todennäköisesti sijainnut laajemmalla alueella kuin pelkästään kartanon kohdalla (Suomen asutus 1560-luvulla:192). Osa asutuksesta on ilmeisesti ollut kartanosta n. 250 m eteläkaakkoon sijaitsevalla kummulla Vanhankylänpellon laidassa. Tältä alueelta on tavattu myös rautakautiseen asutukseen viittaavaa nurmilaukkaa (Kepsu 1990:313). Pellonlaidassa sijaitsevan kumpareen kaakkoisosassa on vanha lato. Paikan keskiosassa on niittymäinen, heinäa, nokkos- ja vadellaa kasvava alue ja pohjoisosassa on puita kasvava kallioisempi alue. Niityn lounaispuolella on Kymijokeen laskeva pelto-rinte. Alueen poikki kulkee sähkölinja. Niittymäisellä alueella havaittiin kaksi palaneista kivistä koostuvaa kumpua eli uunin pohjaa, joista toisen ympärillä erottuu heikosti mahdollista seinälinjaa. Toinen kivekummuista sijaitsi ladon lähellä. Lisäksi alueella oli yksi mahdollinen kellarikuoppa, jonka keskellä kasvoi viinimarjaa. Tiheän kasvillisuuden vuoksi rakenteiden erottaminen oli hankalaa, joten on mahdollista, että niitä on säilynyt paikalla myös enemmän. Paikka sopii topografiansa puolesta myös rautakautiseksi asuinpaikaksi, mihin nurmilaukkaesiintymä saattaa viitata. Alueella näkyvät rakenteet ajoittuvat kuitenkin aikaisintaan keskiajalle. Asuinpaikan viereisiä peltoja ei päästy tarkastamaan oraalla olleen viljan vuoksi."

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus:

KA, g25 1/1; KA, MH 273/56 M13/8; Kepsu, Saulo 1990. Valkealan asuttaminen. Valkealan historia I. Lahti; Oksanen, Eeva-Liisa 1995. Valkealan haltijat. Valkealan historia II. Pieksämäki; Suomen asutus 1560-luvulla. Kyläluettelot. Helsingin yliopiston historian laitoksen julkaisuja n:o 4. Helsinki 1973.

Vuoden 2014 inventoinnissa kohteen todettiin olevan ennallaan (kuva 31). Tonttia käytettiin inventoinnin aikaan lammaslaitumena. Viereisiä peltoja ei ollut kynnetty, joten pintapöimintä ei ollut mahdollista.

16: Kouvola, Kyöperilä (Köperlä)

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Kyöperilä (Köperlä)
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000013033
Mj.tyyppi:	asuinpaikat
Mj.alatyyppi:	kylänpaikat
Ajoitusarvio:	historiallinen
Lukumäärä:	1
Laji:	kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistöt:	286-24-9906-4000, 286-407-5-7, 286-407-14-32, 286-407-1-112, 286-24-48-1, 286-407-14-32
Karttalehti:	(TM35) L4444A / (KKJ) 311305
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6754608 / E 478276, Z/m.mpy alin: 60,00 ylin: 75,00
(ETRS-GK27FIN):	N 6757311 / E 27478267
Aikaisemmat tutkimukset:	Johanna Enqvist. Kouvola. Anjalankoski, Elimäki, Kouvola ja Kuusankoski, Osa II, Historiallisen ajan muinaisjäänösten arkeologinen inventointi 2008. Museovirasto.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	7.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 10
Digitaaliset kuvat:	KK2014:28–29
Kohdekuvaus:	

Enqvist 2008: Kyöperilän vanha kylä on sijainnut Kuusankosken kaupunkialueen eteläpuolella, Kymijoen mutkan etelärannalla, kallioisella kumpareella. Kyöperilän kylä on litin Lyöttilän tytärkylä, jonka ensimmäisen talon perusti emäkylästä muuttanut Jacob Persson -niminen mies. Kylän rinnakkaisnimi on Pilkanmaa. Asutus on syntynyt viimeistään 1500-luvun puolivälissä; vuonna 1600 kylässä oli 5 taloa, joiden isännät oli vuonna 1580 merkitty vielä Lyöttilään. (Kepsu 1981:82-83.) Kyöperilän kylän alue on osaksi edelleen rakennettu ja asuttu, mutta tontin länsiosassa, maantien länsipuolella on myös rakentamatonta aluetta. Kylän paikalla on omakotitaloja, joista osa on uudehkoja. Rakennusten välissä ja piha-alueilla on saattanut säilyä myös aikaisempien asutusvaiheiden jäännöksiä.

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus:

KA, MHA G142 5/1-2, G140 8/1-13; Kepsu, Saulo 1981. Pohjois-Kymenlaakson kylännimet. Village Place Names in Northern Kymenlaakso. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 367. Helsinki.

KA, MHA. Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Senaatin kartasto. [Valkeala] (XIV 38)

Vuoden 2014 inventoinnissa löytyi joitakin rakenteita Kyöperilän rakentamattomilta alueilta. Kyöperiläntien ja Ojakorventien risteuksen pohjoispuolella Kyöperiläntien länsipuolella olevassa rakentamattomassa tontissa on romahtanut kivijalka, jonka päällä kasvaa vaahteroita. Alue on tällä kohdalla tasainen ja maasto nousee hieman kivien kohdalla. Alueella kasvaa vadelmaa ja kivijalan länsipuolella on lisäksi istutettu koivikko. Kairauksessa kivien vierestä tuli esiin mustaa hiiltynyttä/hiilensekaista maata kun muualla terassilla maa on savista. Kyöperiläntien länsipuoli on pitkälti rakentamatonta kalliota, jossa kasvaa pensaita kuten ruusua, horsmaa ja pujoa (kuva 32). Pensasmaisen kasvuston keskeltä löytyi purettu talonpohja. Jäljellä on purkujätettä ja talon ympärillä kasvaa luumu- ja viinimarjapensaita sekä ruttojuurta. Kyseessä on purkujätteestä päätellen ainakin vielä 1900-luvulla paikalla ollut talo. Kyöperiläntien länsipuolen pohjoisosassa Paavolantien vieressä on betoninen perustus, jonka luona oli myös purkujätettä. Kyseessä on myös 1900-luvun rakennus. Mitään selkeästi vanhempia rakenteita ei ollut näkyvissä. Kyöperiläntien itäpuolelta löytyi kivinen rakennuksen pohja, jossa erottuu kaksi huonetta (kuva 33). Kivet ovat osittain pois paikoiltaan. Lähistöllä on betoninen kellari ja kaivonrengas sekä muuta modernia jätettä. Kivijalan päällä on lasten maja. Maassa oli paljon koivun ja vaahteran lehtiä eikä kivirakenne erottunut kunnolla. Kairatessa maa oli sekoittunutta. Kivijalka voi olla 1800-luvun rakennuskantaa ja modernit kellari ja kaivo ovat todennäköisesti rakennettu/kunnostettu myöhemmin. Vuoden 1876 mittauksiin perustuvassa Senaatin kartassa suunnitellun rakennuksen pohjan kohdalla on ollut rakennus. Alue on kuitenkin ollut asuttu jo pitkään ja siinä on todennäköisesti säilynyt jäännöksiä hyvin eriaikaisista asutusvaiheista, joten tarkemman ajoituksen määrittäminen on mahdotonta ilman tarkempia tutkimuksia. Kivijalan koordinaatit ovat (ETRS-TM35FIN) N 6754638, E 478253 ja (ETRS-GK27FIN) N 6757341, E 27478244.

Kuva 32. Kyöperilän rakentamatonta kallioista tonttia Kyöperiläntien länsipuolella. KK2014_28. S-N. Kuva Salla Pärssinen.

Kuva 33. Kaksihuoneisen rakennuksen pohjan koillispuolta. Verna Kalmari seisoo väliseinän kohdalla. KK2014_29. NE-SW. Kuva Salla Pärssinen.

17: Kouvola, Mattila (Mattilaby)

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Mattila (Mattilaby)
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000013034
Mj.tyyppi:	asuinpaikat
Mj.alatyyppi:	kylänpaikat
Ajoitusarvio:	historiallinen
Lukumäärä:	1
Laji:	kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistöt:	286-408-1-128, 286-408-1-133, 286-408-1-136, 286-408-3-271, 286-408-3-270, 286-408-4-121, 286-408-5-6, 286-408-5-170, 286-408-5-173, 286-408-5-173, 286-408-5-175, 286-408-9-176, 286-408-9-195, 286-408-9-198
Karttalehti:	(TM35) L4444A / (KKJ) 311308
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6755600 / E 479934, Z/m.mpy alin: 65,00 ylin: 70,00
(ETRS-GK27FIN):	N 6758303 / E 27479926
Aikaisemmat tutkimukset:	Johanna Enqvist. Kouvola. Anjalankoski, Elimäki, Kouvola ja Kuusankoski, Osa II, Historiallisen ajan muinaisjäänösten arkeologinen inventointi 2008. Museovirasto.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	7.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 10
Digitaaliset kuvat:	KK2014:30

Kohdekuvaus:

Enqvist 2008: Mattilan vanha kylä on sijainnut Kuusankosken kaupunkialueen eteläpuolella, Kymijoen pohjoisrannalla, peltojen ympäröimällä kumpareella. Mattilan kylä on kuulunut Valkealan Oravalaan ja perimätiedon mukaan kylä olisi saanut nimensä Oravalan ”ensimmäisen” asukkaana, 1300-luvulla eläneen Matti Oravan pojasta Matista, joka muutti Mattilaan. Kylässä oli vuonna 1557 kahdeksan isäntää. (Kepsu 1981:94.) Vanhan kylän alue on edelleen rakennettu ja asuttu. Kylätontilla on maatilojen talouskeskuksia asuin ja piharakennuksineen. Rakennusten välissä ja piha-alueilla on saattanut säilyä myös aikaisempien asutusvaiheiden jäännöksiä.

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus:

KA, MHA G25 1-2/1, G25a 23/1-20; Kepsu, Saulo 1981. Pohjois-Kymenlaakson kylännimet. Village Place Names in Northern Kymenlaakso. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 367. Helsinki.

Vuoden 2014 inventoinnissa kohteen todettiin pysyneen ennallaan. Alueella ei ollut nähtävissä uudisrakennusta. Keskellä aluetta on kalliokumpare, jonka päällä ei ollut paljoa kasvillisuutta (kuva 34). Kallion päällä oli joitakin betonisia perustuksia. Tällä kohtaa on tuskin voinut säilyä vanhoja rakenteita ohuessa maakerroksessa. Alueen länsiosassa tonttien 286-408-9-198 ja 286-408-5-6 itäpuolen ja laitumen välissä on pieni alue lehtometsää, jossa on hajonnut kiviseinä ja mahdollisesti myös lieden pohja. Nämä jäännökset saattavat olla vanhempaa rakennuskantaa. Rakenteet olivat lehtien peitossa eikä niistä saanut kuvaa, josta rakenne olisi erottunut. Kiviseinän ja mahdollisen lieden pohjan koordinaatit ovat: (ETRS-TM35FIN) N 6755538 / E 479879 ja (ETRS-GK27FIN) N 6758241 / E 27479871 ja niiden sijainti on kuvattu kartassa 10.

Kuva 34. Mattilan rakentamaton tonttimaata, kalliokumpare tienristeyksessä. KK2014_30. NE-SW.
Kuva Salla Pärssinen

18: Kouvola, Mattila Rantakallio

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Mattila Rantakallio
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000006104
Mj.tyyppi:	taide, muistomerkit
Mj.alatyyppi:	hakkaukset
Ajoitusarvio:	historiallinen
Lukumäärä:	1
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Kiinteistö:	286-408-3-545
Karttalehti:	(TM35) L4444A / (KKJ) 311308
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6755165 / E 479938, Z/m.mpy 60,00
(ETRS-GK27FIN):	N 6757868 / E 27479930
Aikaisemmat tutkimukset:	Marita Kyryri ja Timo Lievonen, tarkastus 2002 Pentti Raitovuoren ilmoituksen perusteella.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta: 7.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta: Kartta 10
Digitaaliset kuvat: -
Kohdekuvaus:

Muinaisjäänösrekisteri: ”Kuusankosken pohjoisosassa, Voikkaan alueella, Kymijoen pohjoisrannalla on kallioon hakattu kuvioita/kirjaimia. Kalliohakkaus on tehty Kymijoen rannasta noin 50 metrin päässä sijaitsevaan pieneen kalliopaljastumaan. Kalliohakkaus sijaitsee Pentti Raitovuoren omistaman omakotitalon pihamaalla, asuinrakennuksen ja autotallin välissä. Itse hakkaus on 22 cm pituinen ja noin 2,5 cm korkuinen. Kyseessä on todennäköisesti kyrillisin kirjaimin toteutettu sana tai lyhenne.”

Vuoden 2014 inventoinnissa kalliohakkausta ei pystytty paikantamaan. Talon omistaja on vaihtunut eikä uusi omistaja tiennyt tarkalleen missä hakkaus sijaitsee eikä hän ollut sitä koskaan nähnyt. Kuvailun ja koordinaattien perusteella hakkauksen piti sijaita omakotitalon ja autotallin välissä. Tällä kohtaa ei ole kuitenkaan avokalliota näkyvissä ja siinä on kukkaistutuksia. Nykyisen omistajan ja hänen naapurinsa mukaan kallio ei ole koskaan ollut heidän aikanaan tuolla kohtaa näkyvissä. Kyseessä olevan omakotitalon autotallin ja naapurin talon välissä on avokallio, jonka päällä kasvaa runsaasti sammalta. Kaiverrus saattaisi olla myös tällä kohtaa sammaleen alla, mutta etsinnöistä huolimatta sitä ei löydetty.

19: Kouvola, Mattila Pessankoski

PERUSTIEDOT

Kohdenimi: Mattila Pessankoski
Kunta: Kouvola
Mj.rek.numero: 1000006867
Mj.tyyppi: taide, muistomerkit
Mj.alatyyppi: hakkaukset
Ajoitusarvio: historiallinen, 1800-luku
Lukumäärä: 1
Laji: kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistö: 286-408-8-58
Karttalehti: (TM35) L4444A / (KKJ) 311308
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N 6755067 / E 480523, Z/m.mpy 57,00
(ETRS-GK27FIN): N 6757770 / E 27480515
Aikaisemmat tutkimukset: Kimmo Seppänen ja Hannu Purho, tarkastus 2006.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta: 7.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta: Kartta 10
Digitaaliset kuvat: KK2014:31–32
Kohdekuvaus:

Muinaisjäänösrekisteri: ”Kalliohakkaus on tehty vuonna 2002 valmistuneen Pessankosken uuden maantiesillan itäpuolella olevan kallion pintaan, noin 12 metrin päähän kohteen länsipuolella olevasta kiinteistörajapyykistä ja noin 10 metrin päähän Kymijoen ranta-alueella olevasta kiinteästä metallisesta mattojenkuivaustelineestä. Rannassa on veneidenlaskupaikka ja sinne johtava hiekkatie päättyy juuri kalliohakkauksen kohdalle. Kymijoki virtaa noin 20 metrin päässä. Kalliohakkaus on valtakunnallinen mittauspiste Pessankosken rantakalliossa vuodelta 1861. Pisteiden numero on 33. Hakkauksessa on kaksi riviä, joista ylemmällä rivillä on XXXIII. ja alemmalla 18 (rombi-tähti) 61. Numerot on hakattu punertavaan, loivasti länteen viettävään laakeaan graniittikallion pintaan. Teksti on hakattu suuntaan E-W. Hakkaus on 63 cm:n levyinen ja 30 cm:n korkuinen. Hakkausjäljen syvyys on 0,5 cm. Kohde sijaitsee rantaan laskeutuvan soratien päässä. Kalliohakkauksen merkinnät liittyvät Venäjän vallan aikana, 1860-luvulla suoritettuun sotilaalliseen kartoitustyöhön, jossa luotiin Suomenlahdelta Tornionjoelle ulottuva maamme läpäisevä kiintopisteverkosto. Verkotolinjaan kuului yhteensä 90 kiintopistettä. Niistä yksi, numero 33, sijoittui silloiseen Valkealan Mattilan kylään Pessankosken rannalle.”

Vuoden 2014 inventoinnissa ei kohdetta pystytty paikantamaan. Koordinaattien perusteella hakkauksen epäiltiin peittyneen hiekkään, jota on kulkeutunut kohteelle johtavalta hiekkatieleltä. Hakkausta oli mukana etsimässä paikallinen asukas, joka on ulkoillut paljon alueella eikä ollut koskaan huomannut kyseistä hakkausta. Koordinaatit ja kohteen kuvailu ohjaavat Pessankosken maantie-

sillan länsipuolelle eikä itäpuolelle kuten muinaisjäännösrekisterissä mainitaan. Sillan itäpuolelle ei johda tietä. Varsinaisen inventoinnin jälkeen etsinnöissä auttanut paikallinen oli tarkastanut paikalliselta historian harrastajalta kaiverruksen sijainnin ja löytänyt sen lopulta hiekan alta muutaman metrin päästä muinaisjäännösrekisterin koordinaatteihin nähden (kuvat 35 ja 36). Kaiverrus peitettiin kuvauksen jälkeen uudelleen hiekalla.

Kuva 35. Mattila Pessankoski, kalliokaiverrus. KK2014_31. E-W.
Kuva Jussi Purho.

Kuva 36. Mattila Pessankoski, kalliokaiverrus.
KK2014_32. S-N. Kuva Jussi Purho.

20: Kouvola, Keltti Pellontaustantie

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Keltti Pellontaustantie
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000006130
Mj.tyyppi:	hautapaikat
Mj.alatyyppi:	ruumiskalmistot
Ajoitusarvio:	historiallinen
Lukumäärä:	-
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Kiinteistö:	286-409-2-97
Karttalehti:	(TM35) L4443B / (KKJ) 311305
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6749302 / E 478574, Z/m.mpy 72,50
(ETRS-GK27FIN):	N 6752003 / E 27478565
Aikaisemmat tutkimukset:	Tapani Ahvenisto, sotahistoriallisten kohteiden inventointi 1967. Kimmo Seppänen. Kuusankosken kaupunki, Yleiskaavaan 2020 liittyvä muinaisjäännösinventointi 2006. Kuusankosken kaupunginmuseo.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	8.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 12
Digitaaliset kuvat:	KK2014:33

Kohdekuvaus:

Muinaisjäänösrekisteri: ”Kuusankosken eteläosassa, Kuusankosken–Korian -valtatieltä Alataloon vievän kylätien alta, länteen viettävästä rinteestä on tullut esiin luuta sekä palmikko tai peruukki, kun sadevesi on kuljettanut tiestä maata mukanaan. Hautapaikan maa on hiekkaa ja ruskomultaa. Keltintien ja Pellontaustantien risteyksessä olevan kolmionmuotoisen risteysalueen keskellä sijaitsee luonnonmuistomeriksi rauhoitettu vanha mänty. Sen kohdalta on soranoton yhteydessä joskus v. 1938–40 tullut esiin kaksi pääkalloa. Haudattujen kerrotaan olevan venäläisten ampumia sotavankeja 1700-luvulta (lähde Jorma Taavila 2006).”

Vuoden 2014 inventoinnissa kohteen todettiin olevan ennallaan (kuva 37).

Kuva 37. Keltti Pellontaustantie, ruumiskalmiston päällä kasvaa rauhoitettu mänty. KK2014_33. SE-NW. Kuva Salla Pärssinen.

21: Kouvola, Kymenpahta

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Kymenpahta
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	44010015
Mj.tyyppi:	kivirakenteet
Mj.alatyyppi:	röykkiöt
Ajoitusarvio:	pronssikautinen, rautakautinen
Lukumäärä:	1
Laji:	kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistö:	286-455-1-654
Karttalehti:	(TM35) L4443B / (KKJ) 311305
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6747508 / E 477634, Z/m.mpy 75,00
(ETRS-GK27FIN):	N 6750208 / E 27477625
Aikaisemmat tutkimukset:	Timo Miettinen, tarkastus 1974. Esa Mikkola, tarkastus 2004. Johanna Enqvist. Kouvola. Anjalankoski, Elimäki, Kouvola ja Kuusankoski, Osa I, Esihistoriallisen ajan muinaisjäänösten arkeologinen inventointi 2008. Museovirasto.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	8.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 12
Digitaaliset kuvat:	KK2014:34

Kohdekuvaus:

Muinaisjäännösrekisteri: ”Elimäen pohjoisosassa Koriolla, Kymijoen ja Napan asuntoalueen välisessä metsämaastossa, Kymijoesta noin 330 metriä länteen on kiviröykkiö. Etelässä metsäalue rajautuu Valtion viljavarastoon ja pohjoisessa Suvianojaan. Alueella on runsaasti avokalliopaljastumia, ja sitä halkoo viljavarastolta pohjoiseen kulkeva pistoraide. Röykkiö sijaitsee alueen keskellä, Sokeritieltä itään vievän soratien eteläpuolella näkyvän matalan, pienialaisen ja pitkulaisen kalliopaljastuman laella. Maasto viettää röykkiön edustalla loivasti itään kohti Kymijokea. Tiheä puusto peittää näkymän joelle. Röykkiö on perustettu kalliopohjalle ja vaikuttaa melko ehjältä, sen halkaisija on noin 8 metriä. Röykkiö on lähes maantasainen ja siinä on erotettavissa reunakehää. Kyseessä saattaa olla pronssi- tai rautakautinen hautaröykkiö.”

Vuoden 2014 inventoinnissa kohteen todettiin olevan ennallaan (kuva 38). Viljavarastolta pohjoiseen kulkeva pistoraide on nykyisin hiekkatie ja Sokeritieltä itään vievä soratie on polku, joka on suljettu autoliikenteeltä puomilla.

Kuva 38. Kymenpahta, esihistoriallinen röykkiö. KK2014_34. NE-SW. Kuva Salla Pärssinen.

22: Kouvola, Korian muuntoasema

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Korian muuntoasema
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000023011
Mj.tyyppi:	asuinpaikat
Mj.alatyyppi:	sotilasleirit
Ajoitusarvio:	historiallinen, 1700-luku
Lukumäärä:	-
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Kiinteistö:	286-463-44-5
Karttalehti:	(TM35) L4443B / (KKJ) 311304
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6745072 / E 478130
(ETRS-GK27FIN):	N 6747771 / E 27478121
Aikaisemmat tutkimukset:	Marita Kykyri, tarkastus 2010.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	9.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 13
Digitaaliset kuvat:	KK2014:35–36
Kohdekuvaus:	

Muinaisjäännösrekisteri: ”Vilppulassa sijaitseva kohde koostuu noin 15 kuopasta, jotka on kaivettu voimakkaasti kaakkoon viettävään hiekkarinteeseen. Rinteen itäpuolella on laaja peltoalue. Kuopat ovat Korian muuntoasemalle johtavan Suurmuuntajantien

itäpuolella, 3–4 rivissä, noin itä-länsisuunnassa, viistosti rinteeseen viettoon nähden. Kyseessä on todennäköisesti Kustaan sodan (1788–1790) aikaisen sotilasleiriin liittyvä majoituskuoppa-alue, joita tunnetaan Vilppulan ja Värälän alueelta muualtakin. Kuopat sijaitsivat maastossa noin 30 x 30 m kokoisella alueella. Yksittäiset kuopat ovat pyöreitä tai soikeahkoja ja niiden halkaisija on 1,5–2 m. Pohjalle kapenevien kuoppien syvyys vaihtelee 50–100 cm. Hiekkarinteen alaosaan on kaivettu nyttemmin jo tuhoutunut maakellari. Pohja-alaltaan suorakaiteinen kellarikuoppa on noin 5 x 4 m ja syvyydeltään 1,5 m. On mahdollista, että kellarikuopan kaivun yhteydessä paikalla on tuhoutunut yksi tai useampikin majoituskuoppa. ”

Vuoden 2014 inventoinnissa kohteen todettiin olevan ennallaan (kuva 40). Kuoppia yritettiin kairata mutta näytteet olivat löyhää ja kuivaa hiekkaa, joka karkasi kairasta. Vanha romahtanut maakellari on edelleen paikallaan (kuva 39). Inventoihin yhteyttä ottanut paikallinen informantti epäili kuoppien olevan nauriskuoppia, mitä ne voisivat toki olla kokonsa, muotonsa ja sijaintinsa puolesta. Mitään orgaanista kaskiviljelyyn viittaavaa ainesta ei kuitenkaan tullut esille kairausnäytteissä. Maaston ja sijainnin puolesta kohde voi hyvin olla myös sotilasleiri. Alueella on toki voitu käyttää samoja kuoppia eri tarkoituksiin eri aikoina.

Kuva 39. Korian muuntoasema, romahtanut maakellari. KK2014_35. E-W. Kuva Salla Pärssinen.

Kuva 40. Korian muuntoasema, rinteessä olevia sotilasleiriin liittyviä majoituskuoppia. Kuvassa Verna Kalmari. KK2014_36. E-W. Kuva Salla Pärssinen.

23: Kouvola, Vilppula (Philpola by) Lautala

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Vilppula (Philpola by) Lautala
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000013039
Mj.tyyppi:	asuinpaikat
Mj.alatyyppi:	kyläpaikat
Ajoitusarvio:	historiallinen
Lukumäärä:	1
Laji:	kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistö:	286-463-8-4, 286-463-8-43, 286-463-8-54, 286-463-8-214, 286-463-9-26, 286-463-9-30, 286-463-9-44, 286-463-9-50
Karttalehti:	(TM35) L4443B / (KKJ) 311307
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6745245 / E 480665, Z/m.mpy alin: 40 ylin: 47,50
(ETRS-GK27FIN):	N 6747944 / E 27480657
Aikaisemmat tutkimukset:	Johanna Enqvist. Kouvola. Anjalankoski, Elimäki, Kouvola ja Kuusankoski, Osa II, Historiallisen ajan muinaisjäänösten arkeologinen inventointi 2008. Museovirasto.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta: 9.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari

Kartta: Kartta 13

Digitaaliset kuvat: -

Kohdekuvaus:

Enqvist 2008: "Vilppulan kylän tonttimaat ovat sijainneet Elimäen pohjoisosassa, Kymijoen etelärannalla. Vanhimman, alkuperäisen tonttimaan sijaintia ei voida varmuudella paikantaa historiallisen lähdemateriaalin avulla. Vilppulan kylä ilmaantuu maakirjoihin vuonna 1560, jolloin kylässä oli neljä isäntää. Kauas Raussilan kantakylästä perustettu uudiskylä kasvoi nopeasti, ja vuonna 1600 kylässä oli jo 14 isäntää. (Oksanen 1985:36–37.) Vanhan kylän alue on edelleen rakennettu ja asuttu. Kylätonteilla on maatalojen talouskeskuksia asuin- ja piharakennuksineen, Lautalan tontilla on myös teollisuuskiinteistöjä. Niemisen tontilla on sijainnut vanha Kymijoen ylityspaikka ja lauttavalkama (ks. Vilppulan lauttavalkama 1000007713). Rakennusten välissä ja piha-alueilla on saattanut säilyä myös aikaisempien asutusvaiheiden jäännöksiä."

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus:

Oksanen, E.-L. 1985. Elimäen historia. Elimäki; KA, MHA G139 16/1-18; Kuninkaan kartasto. Alanen & Kepsu 1989:174

Vuoden 2014 inventoinnissa kohteen todettiin säilyneen ennallaan. Alue on lähes kokonaan rakennettu tai hevosaitauksina/laitumina. Vain Kymijokeen laskevan Purhonojan reunat ovat rakentamattomia. Reunoilla on voinut säilyä vanhoja rakenteita. Tosin ojan reunat ovat melko jyrkät, joten niissä on tuskin ollut ainakaan jyrkimmillä kohdilla rakenteita. Paikallinen informantti kertoi Lautalan tontin lähellä olevasta vuonna 1880 rakennetusta Purhon kivisillasta, joka on edelleen paikallaan (koordinaatit ETRS-TM35FIN N 6745164/ E 480434 ja ETRS-GK27FIN N 6747863/ E 27480426). Lisäksi Purhonojaa itäänpäin noin 160 metrin päässä Anjalantietä sijaitsee noin 2 metriä korkea ja 45 metriä pitkä myllypato. Vuosien 1828/1829 karttaan Vilppulan kylään on merkitty mylly ja myllylampi. Koordinaatit myllypadolle ovat ETRS-TM35FIN N 6745036/ E 480175 ja ETRS-GK27FIN N 6747735/ E 27480167. Näiden lisäksi informantti kertoi vielä myllypadon lähellä sijaitsevasta kalliohakkauksesta, jossa lukee kahdessa rivissä "Kymen nousu 1899". Se on perimätiedon mukaan hakattu vuonna 1899 tulvivan Kymenjoen nostaman korkeimman vedenpinnan merkiksi Purhonojassa. Hakkaus on loivasti kaltevassa sileässä kallionpinnassa. Sen koordinaatit ovat ETRS-TM35FIN N 6745028/ E 480226 ja ETRS-GK27FIN N 6747727/ E 27480218. (<http://finnicakymenlaakso.fi/index.php>, Reino Hemmilä) Vilppulan Lautalan muinaisjäännöskohteen rajausta voisi laajentaa koskemaan Purhonojan edellä mainittuja osia. Rajausehdotus on esitetty sinisellä kartassa 13.

24: Kouvola, Ruotsula (Rotzila)

PERUSTIEDOT

Kohdenimi: Ruotsula (Rotzila)

Kunta: Kouvola

Mj.rek.numero: 1000013035

Mj.tyyppi: asuinpaikat

Mj.alatyyppi: kyläpaikat

Ajoitusarvio: historiallinen

Lukumäärä: 1

Laji: kiinteä muinaisjäännös

Kiinteistö: 286-403-36-1

Karttalehti: (TM35) L4443B / (KKJ) 311305

Koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N 6748023 / E 478753, Z/m.mpy alin: 60,00 ylin: 65,00

(ETRS-GK27FIN): N 6750723 / E 27478744

Aikaisemmat tutkimukset: Johanna Enqvist. Kouvola. Anjalankoski, Elimäki, Kouvola ja Kuusankoski, Osa II, Historiallisen ajan muinaisjäännösten arkeologinen inventointi 2008. Museovirasto.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta: 9.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari

Kartta: Kartta 12

Digitaaliset kuvat: KK2014:37

Kohdekuvaus:

Enqvist 2008: "Ruotsulan vanha kylä on sijainnut Kuusankosken eteläosassa, Kymijoen mutkan etelärannalla, peltojen ja joen raajamalla kumpareella. Kymen vastarannalla on Keltin vanha kyläpaikka. Kylä on jossain vaiheessa luultavasti kuulunut yhteen

Keltin kylän kanssa ja se laskettiin Vehkalahden Reitkallin nautakuntaan. Asutuksen oletetaan syntyneen viimeistään 1400-luvun alussa, sillä vuonna 1544 Keltti-Ruotsulan kylässä oli jo 14 isäntää, joista 6 Ruotsulassa. (Kepsu 1981:141.) Vanhan kylän alue on edelleen rakennettu ja asuttu, paikalla sijaitsevat Ulvin sukutila, joka periytyy vuodelta 1619 ja Anttilan tila, joka on perustettu vuonna 1725. (Knapas 1984:78). Rakennuskanta on iäkästä, osin 1800-luvulta, ja väljästi sijoittunutta; rakennusten välissä ja piha-alueilla on saattanut säilyä myös aikaisempien asutusvaiheiden jäännöksiä. Tontilla olevan perunapellon pinnassa havaittiin palanutta savea, havaintojen teko oli muuten runsaan aluskasvillisuuden takia vaikeaa.”

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus:

Kepsu, S. 1981: Pohjois-Kymenlaakson kylännimet. Village Place Names in Northern Kymenlaakso. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 367. Helsinki.

Knapas, M.-T. 1984: Kymenlaakson kulttuurihistorialliset kohteet. Kymenlaakson seutukaavaliiton julkaisu A:20

Vuoden 2014 inventoinnissa kohteen todettiin olevan ennallaan. Ulvin ja Anttilan talojen pihapiirissä on kohoumia, jotka voivat olla vanhempien rakenteiden jäännöksiä (kuva 41).

Kuva 41. Ruotsula, Ulvin ja Anttilan talon pihapiiriä. KK2014_37. S-N. Kuva Salla Pärssinen.

25: Kouvola, Ruotsula Kaivomäki

PERUSTIEDOT

Kohdenimi: Ruotsula Kaivomäki

Kunta: Kouvola

Mj.rek.numero: 1000006134

Mj.tyyppi: asuinpaikat

Mj.alatyyppi: sotilasleirit

Ajoitusarvio: historiallinen, 1700-luku

Lukumäärä: 1

Laji: kiinteä muinaisjäännös

Kiinteistö: 286-403-35-1

Karttalehti: (TM35) L4443B / (KKJ) 311305

Koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N 6747748 / E 478719

(ETRS-GK27FIN): N 6750448 / E 27478710

Aikaisemmat tutkimukset:

Tapani Ahvenisto, sotahistoriallisten kohteiden inventointi 1967.

Kimmo Seppänen. Kuusankosken kaupunki, Yleiskaavaan 2020 liittyvä muinaisjäännösinventointi 2006. Kuusankosken kaupunginmuseo.

John Lagerstedt. Pohjois-Kymenlaakso, Sotahistoriallisten muinaisjäännösten inventointi 2008. Museovirasto/RHO.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta: 9.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari

Kartta: Kartta 12

Digitaaliset kuvat: KK2014:38–39

Kohdekuvaus:

Muinaisjäännösrekisteri: ”Kuusankosken eteläosassa, Kaivomäki -nimisen kalliokohouman pohjoisrinteessä, metsittyneen pellon vieressä on venäläisten leiripaikka. Mäen pohjoisreunan juurella, sen keskiosasta koilliskulmaan on 9 soikeahkoa tai pyöreää kuoppaa, joiden halkaisija on keskimäärin 2 m ja syvyys 0,5 m. Näiden lisäksi on alueen itäpäässä laakea viisikulmainen kuoppa, jonka koko on 5 x 7 ja syvyys 0,5 m. Pellon reunasta 50 metriä etelään on suuri, hirsikehikkoinen kaivo. Alueella kerrotaan sijainneen myös venäläisen varuskunnan parakkeja. Niiden perustuksia tai muita niihin mahdollisesti liittyviä rakenteita ei kuitenkaan ole näkyvissä. Hirsirakenteinen kaivo sijaitsee Ruotsulan keskiajalta periytyvän kylätontin (ks. Ruotsula (Rotzula)) vanhan rintapellon etelälaidalla, joten se on voinut olla jo kyläläisten käytössä. Ruotsulan alueella sijaitsi 1700-luvulla venäläinen varuskunta, joka lienee käyttänyt kaivoa. Koko laaja metsämäki on saanut nimensä kaivon mukaan. Noin 1,5 x 1,5 metrin kokoinen hirsirakenteinen kaivo sijaitsee 50 metrin etäisyydellä pellon reunassa olevasta ladosta. Kaivon hirsikehikko on osittain sortunut. Näkyvillä on kaikkiin 4 hirsikertaa. Ylhäältä avoimessa ns. kansihirsikehikossa on näkyvillä kaksi hirsikertaa. Niiden alapuolista kehikkoa on tuettu kivillä. Kaivon syvyys on tällä hetkellä 1 metri eikä siinä ole vettä. Kaivo on saatettu täyttää turvallisuussyistä maalla. Kaivon pohjoisreunalla on iso yli metrin korkuinen maakivi. Kohde on nykyisin metsittynyttä peltoa, jota kiertää lounaassa noin 100 metrin päässä pellon reunasta selvästi erottuva avo-oja. Oja päättyy alarinteessä noin metrin syvyyseen kuoppaan. Reunaojan suuntaisesti kulkee 3 pienempää ojaa, jotka ovat täyttymässä ja häviämässä näkyvistä. Alueelta puuttuvat muusta metsästä poiketen kaikki kivet. Peltoalueella kasvaa yli 50-vuotiaita kuusia sekä nuorta lehtipuustoa, pihlajaa, vaahteraa, raitaa, tammia (metsän rehevyydestä kertovat tammi vaahtera taikinamarja, tuomi, lehtokuusama, lumiherne, puna-ailakki).”

Vuoden 2014 inventoinnissa kohteen todettiin säilyneen ennallaan (kuvat 42 ja 43). Alueella oli jonkin verran puunkaatoja, mutta puut eivät olleet kaatuneet sotilasleirin eivätkä kaivon päälle. Aivan kaivon vierestä kulkee metsätie.

Kuva 42. Ruotsula Kaivomäki, viisikulmainen kaivanto. KK2014_38. NE-SW. Kuva Salla Pärssinen.

Kuva 43. Ruotsula Kaivomäki, hirsikehikkoinen kaivo. KK2014_39. N-S. Salla Pärssinen

26: Kouvola, Ruotsula Ulvi

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Ruotsula Ulvi
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000006135
Mj.tyyppi:	muinaisjäännösryhmät
Mj.alatyyppi:	sotilaskirkko ja hautausmaa
Ajoitusarvio:	historiallinen, 1700-luku
Lukumäärä:	1
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Kiinteistö:	286-403-36-1
Karttalehti:	(TM35) L4443B / (KKJ) 311305
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6747998 / E 478543, Z/m.mpy 65,50
(ETRS-GK27FIN):	N 6750698 / E 27478534
Aikaisemmat tutkimukset:	Tapani Ahvenisto, sotahistoriallisten kohteiden inventointi 1967. Kimmo Seppänen. Kuusankosken kaupunki, Yleiskaavaan 2020 liittyvä muinaisjäännösinventointi 2006. Kuusankosken kaupunginmuseo.

Johanna Enqvist. Kouvola. Anjalankoski, Elimäki, Kouvola ja Kuusankoski, Osa II, Historiallisen ajan muinaisjäännösten arkeologinen inventointi 2008. Museovirasto.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta: 9.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta: Kartta 12
Digitaaliset kuvat: KK2014:40
Kohdekuvaus:

Muinaisjäännösrekisteri: ”Kuusankosken eteläosassa, aivan Kymijoen rannan tuntumassa, Ruotsulan redutin itäpuolella ovat perimätiedon mukaan sijainneet venäläisten sotilaskirkko ja sotilashautausmaa. Kirkon on arveltu seisseen peltosaarekkeella sijaitsevan ladon kohdalla. Ladon pohjoispäädyin molemmat nurkat on nostettu kiville. Vuoden 1967 (Ahvenisto 1967) inventoinnin yhteydessä mainittu nurkkakivi on hävinnyt, muuten paikka on säilynyt koskemattomana. Pellot ympäröivät latoa muuten paitsi sen eteläpuolella, jossa lato sivuaa vanhaa tienpohjaa; ladon välitön ympäristö on pusikoitunut. Ladon pohjoispuolella, redutin koilliskulmassa kerrotaan sijaitsevan venäläisen varuskunnan hautausmaan. Aluetta ei ole tutkittu ja se on nykyisin peltona.”

Vuoden 2014 inventoinnissa kohteen todettiin säilyneen ennallaan (kuva 44). Ladon pohjoispuolella oletettavasti sijaitsevaa venäläisen varuskunnan hautausmaata peitti inventoinnin aikaan rehupelto, joten sitä ei voitu pintapoimimia. Ladon eteläpuolen kynnetyn pellon pintapoiminnassa ei tullut löytöjä.

Kuva 44. Ruotsula Ulvi, ladon kohdalla arvellaan sijainneen venäläisten sotilaskirkon ja ladon takana kuvan oikeassa reunassa hautausmaan. KK2014_40. NE-SW. Kuva Salla Pärssinen.

27: Kouvola, Ruotsulan redutti

PERUSTIEDOT

Kohdenimi: Ruotsulan redutti
Kunta: Kouvola
Mj.rek.numero: 1000001935
Mj.tyyppi: puolustusvarustukset
Mj.alatyyppi: linnakkeet
Ajoitusarvio: historiallinen, 1790-luku
Lukumäärä: -
Laji: kiinteä muinaisjäännös
Kiinteistö: 286-403-36-1
Karttalehti: (TM35) L4443B / (KKJ) 311305
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N 6747993 / E 478457, Z/m.mpy 63,00
(ETRS-GK27FIN): N 6750693 / E 27478448
Aikaisemmat tutkimukset: Tapani Ahvenisto, sotahistoriallisten kohteiden inventointi 1967.
Olli Immonen, arkeologinen tutkimuskaivaus 1985.
Kimmo Seppänen. Kuusankosken kaupunki, Yleiskaavaan 2020 liittyvä muinaisjäännösinventointi 2006. Kuusankosken kaupunginmuseo.
John Lagerstedt. Pohjois-Kymenlaakso, Sotahistoriallisten muinaisjäännösten inventointi 2008. Museovirasto/RHO.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta: 9.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta: Kartta 12
Digitaaliset kuvat: KK2014:41–42
Kohdekuvaus:

Muinaisjäännösrekisteri: ”Ruotsulan redutti on venäläisten 1790-luvulla Ylisen Viipurintien lauttapaikan suojaksi rakentama nelikulmainen maavallitus Kymijoen itärannalla, nykyisen Kuusankosken eteläosassa. Vartioasemana se toimi Suomen sotaan 1808–1809 asti, jonka jälkeen se lakkautettiin. Redutti on aivan Kymijoen rantajyrkänteen reunassa. Maan puolelta se on peltoaukean ympäröimä. Sen viereltä kulkee peltojen halki vanha Viipurin-Hämeenlinnan tie, joka on merkitty nykyiselle paikalleen 1800-luvun alussa ja on mahdollisesti ollut siinä jo keskiajalta lähtien. Redutin pohjoissivu on 48 m pitkä. Vallin leveys on alaosasta 6 m ja yläosasta 2 m. Eskarp on 2 m korkea. Vallin länsipäässä on yksi painauma, jossa on ilmeisesti ollut tykin ampuma-aukko, toinen painauma on varustuksen luoteisnurkassa. Pohjoissivun länsipäätä suojaa kapea, mutta jyrkkäseinäinen ja syvä laakso, jonka rinteitä on tuettu 2 x 5 m suuruisella tukimuurilla. Sivun itäpäässä tasainen pelto ulottuu vallin juurelle. Itäsivu on myös 48 m pitkä. Eskarp on 4 m. Sen edessä on vallihauta, jonka leveys on yläosasta 9 m ja alaosasta 5 m. Etelävalli on pituudeltaan 60 m ja sen keskellä on sisäänkäynti varustukseen. Vallihaudan ylitse on luultavasti johtanut silta. Vallin länsipäässä on yksi ampuma-aukkopainauma ja toinen sijaitsee redutin lounaiskulmassa. Itäsivun edessä oleva vallihauta kääntyy myös eteläisen vallin eteen. Läntinen valli on Kymijoen parikymmentä metriä korkean ja äkkijyrkän rantatöyrään partaalla. Sen pituus on 42 m. Vallissa on yksi selkeä ja kaksi epävarmaa ampuma-aukkopainamaa. Vallien sisäpuolella on vallikäytävät, joiden leveys on 3 m. Ne ovat 0,7 m redutin keskiosaa korkeammalla. Rintasuojien korkeus on keskimäärin 1,8 m. Vuonna 1967 oli vallien sisäpuolella havaittavissa sisäänkäynnistä tultaessa oikealla kaksi kivi- ja maakasaa, jotka saattoivat olla jäännöksiä rakennuksista. Redutin itäpuolella pellolla on lato, jonka sanotaan rakennetun venäläisen sotilaskirkon perustuksille. Redutin koilliskulmassa, pellolla kerrotaan olevan hautausmaan (mj-rek: Ruotsula Ulvi 1000006135). Peltoaukean takana, noin 2 kilometriä redutista koilliseen on venäläisten leiripaikka (mj-rek: Ruotsula Kaivomäki 1000006134).”

Vuoden 2014 inventoinnissa kohteen todettiin säilyneen ennallaan (kuvat 45 ja 46).

Kuva 45. Ruotsulan redutti. KK2014_41. SW-NE. Salla Pärssinen.

Kuva 46. Ruotsulan redutti. Kuvattu vallin päältä redutin luoteisreunaa. KK2014_42. N-S. Kuva Salla Pärssinen.

28: Kouvola, Ruotsula Lauttavalkama

PERUSTIEDOT

Kohdenimi: Ruotsula Lauttavalkama
Kunta: Kouvola
Mj.rek.numero: 1000006136
Mj.tyyppi: kulkuväylät
Mj.alatyyppi: tienpohjat
Ajoitusarvio: historiallinen
Lukumäärä: -

Laji: kiinteä muinaisjäänös
 Kiinteistö: 286-403-36-1
 Karttalehti: (TM35) L4443B / (KKJ) 311305
 Koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N 6747920 / E 478360, Z/m.mpy ylin: 60,50
 (ETRS-GK27FIN): N 6750620 / E 27478351
 Aikaisemmat tutkimukset: Tapani Ahvenisto, sotahistoriallisten kohteiden inventointi 1967.
 Kimmo Seppänen. Kuusankosken kaupunki, Yleiskaavaan 2020 liittyvä muinaisjäänösinventointi 2006. Kuusankosken kaupunginmuseo.
 Johanna Enqvist. Kouvola. Anjalankoski, Elimäki, Kouvola ja Kuusankoski, Osa II, Historiallisen ajan muinaisjäänösten arkeologinen inventointi 2008. Museovirasto.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta: 9.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
 Kartta: Kartta 12
 Digitaaliset kuvat: KK2014:43
 Kohdekuvaus:

Muinaisjäänösrekisteri: ”Kuusankosken eteläosassa, mm. Ruotsulan redutin eteläpuolelta kulkee peltojen halki vanha Viipurin–Hämeenlinnan tie, joka on merkitty nykyiselle paikalleen 1800-luvun alussa ja on mahdollisesti ollut siinä jo keskiajalta lähtien. Tie on ollut käytössä ainakin jo Kustaa Vaasan aikana oikotienä kuljettaessa Ylistä Viipurintietä pitkin. Vuodesta 1712 lähtien se oli varsinainen valtatie Viipuriin, jolloin vanhempaa pohjoisempaa tietä käytettiin vähän. Turun rauhan (v. 1743) jälkeen molemmin puolin Kymijokea oli sijoitettu rajavartiostot ja tulliasemat. Ruotsulan puolella tien linjaus on sijoittunut keskellä peltoaukeamaa ja se on kynnetty vuonna 1968 pelloksi. 1810-luvulla rakennettiin valtatie Alakylään ja Vilppulaan, ja kun lauttapaikkakin siirrettiin sinne Lauttavalkamasta, jäi tie vähälle käytölle. Vanhojen karttojen perusteella on tie jo ainakin vuonna 1804 ollut nykyisellä paikallaan. Tienpohja erottuu pellon ja rannan välisellä vyöhykkeellä. Tie on osittain sortunut ja sortumakohta on suojattu puisilla kaiteilla vuonna 2006. Tienpohjan ala-osa on suhteellisen hyvin säilynyt. Rannassa ei ole havaittavissa mitään varsinaisia lauttapaikkaan liittyneitä rakenteita. Tiealuetta on maisemoitu kesällä 2006 Museoviraston hoitoyksikön suorittamilla raivauksilla.”

Vuoden 2014 inventoinnissa kohteen todettiin säilyneen ennallaan (kuva 47). Tien sortumakohdan puiset kaiteet alkavat olla melko huterat.

Kuva 47. Ruotsulan Lauttavalkama, vanha tienpohja. Kuvassa sortumakohdan luona Verna Kalmari. KK2014_43. NE-SW. Kuva Salla Pärssinen.

29: Kouvola, Alakylä Kallioniemen patteri

PERUSTIEDOT

Kohdenimi: Alakylä Kallioniemen patteri
 Kunta: Kouvola
 Mj.rek.numero: 1000007697
 Mj.tyyppi: puolustusvarustukset
 Mj.alatyyppi: tykkiasemat
 Ajoitusarvio: historiallinen, 1700-luku

Lukumäärä: 1
Laji: kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistö: 286-402-8-100
Karttalehti: (TM35) L4443B / (KKJ) 311307
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N 6745982 / E 480269, Z/m.mpy 45,00
(ETRS-GK27FIN): N 6748681 / E 27480261
Aikaisemmat tutkimukset: Tapani Ahvenisto, sotahistoriallisten kohteiden inventointi 1967.
John Lagerstedt. Pohjois-Kymenlaakso, Sotahistoriallisten muinaisjäänösten inventointi 2008.
Museovirasto/RHO.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta: 10.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta: Kartta 13
Digitaaliset kuvat: KK2014:44
Kohdekuvaus:

Muinaisjäänösrekisteri: ”Venäläisten Kustaan sodan (1788 – 1790) aikana rakentama tykkipatteri, joka sijaitsee Kouvolan kaupunkialueen lounaispuolella, Kymijoen itärannalla, noin 50 metrin päässä joesta, rannasta nousevan mäen päällä. Moreenimaastossa kasvaa kuusimetsää ja vähäisesti lehtipuita. Patteri on suoran kulman muotoinen. Oikea siipi on pohjois - etelä –suuntainen ja 12 m pitkä. Vallin leveys on 4 m ja korkeus 1,5 m. Sen eteläpää kääntyy suorakulmaisesti ja valli jatkuu n. 4 m itä – länsi suunnassa. Vallin edessä on vallihauta, joka on syntynyt kun maata on kasattu rintasuojaa varten. Vallihaudan leveys on 2 m ja syvyys 0,4 m. Vasemmasta siivestä puuttuu valli. Ainoastaan 6 m pitkä vallihauta on jäljellä. Sen leveys on 0,7 m ja syvyys 0,4 m. Patteri on rakennettu vuonna 1790 estämään ruotsalaisten joukkojen joen ylitys. Ruotsalaiseen linnoituskarttaan kohde on merkitty venäläisenä tykkipatterina n:o 9. Joen vastarannalla, Elimäen puolella, on ollut ruotsalaisten rakentama Vilppulan Patteri n:o 7.”

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus: KA. Charta öfver Situationerne vid Wärälä... Sotilaskartta Ia* 94 - 2d 18/16. 253:01 VT:91.

Vuoden 2014 inventoinnissa kohteen todettiin säilyneen ennallaan (kuva 48).

Kuva 48. Alakylä Kallioniemen patteri. KK2014_44. SW-NE.
Kuva Salla Pärssinen.

30: Kouvola, Alakylä (Kåfwola by)

PERUSTIEDOT

Kohdenimi: Alakylä (Kåfwola by)
Kunta: Kouvola
Mj.rek.numero: 1000013029
Mj.tyyppi: asuinpaikat
Mj.alatyyppi: kyläpaikat
Ajoitusarvio: historiallinen

Lukumäärä: 1
Laji: kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistöt: 286-402-1-1, 286-402-1-179, 286-402-1-191, 286-402-1-208, 286-402-7-218, 286-402-7-219, 286-402-12-113, 286-402-12-119, 286-402-12-120, 286-402-12-120, 286-402-12-124, 286-402-12-125
Karttalehti: (TM35) L4443B / (KKJ) 311307
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N 6745076 / E 481843, Z/m.mpy alin: 40,00 ylin: 45,00
(ETRS-GK27FIN): N 6747775 / E 27481836
Aikaisemmat tutkimukset: Johanna Enqvist. Kouvola. Anjalankoski, Elimäki, Kouvola ja Kuusankoski, Osa II, Historiallisen ajan muinaisjäänösten arkeologinen inventointi 2008. Museovirasto.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta: 10.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta: Kartta 14
Digitaaliset kuvat: KK2014:45
Kohdekuvaus:

Enqvist 2008: ”Kouvolan Alakylän vanha kylä on sijainnut Kouvolan kaupunkialueen eteläpuolella, Kymijoen pohjoisrannalla, peltojen ja joen rajaamalla kumpareella. Kouvolan talot sijaittivat 1700-luvulla lähellä Kymijokea kolmena ryhmänä: Alakoufvola, Sari-koufvola ja Mäkikoufvola. Kepsun mukaan kylä on alkuaan saattanut sijaita yhdessä paikassa, Alakylän tontilla. Kouvola on 1550-luvulla ollut Valkealan suurimpia kyliä, jossa oli v. 1557 jo 18 isäntää. kylä saattaa olla asutettu jo 1300-luvulla, jolloin se kuului Vehkalahden Kymin nautakuntaan. (Kepsu 1981:69.) Vanhan kylän alue on edelleen rakennettu ja asuttu. Rakennuskanta on iäkästä ja väljästi sijoittunutta; rakennusten välissä ja piha-alueilla on saattanut säilyä myös aikaisempien asutusvaiheiden jäännöksiä.”

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus: Kepsu, Saulo 1981. Pohjois-Kymenlaakson kylännimet. Village Place Names in Northern Kymenlaakso. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 367. Helsinki.

Vuoden 2014 inventoinnissa kohteen todettiin säilyneen ennallaan (kuva 49).

Kuva 49. Alakylä (Kåfwola by), laidunmaisemaa. NE-SW. KK2014_45. Kuva Salla Pärssinen.

31: Kouvola, Mäkikylä patteri n:o 5

PERUSTIEDOT

Kohdenimi: Mäkikylä patteri n:o 5
Kunta: Kouvola
Mj.rek.numero: 1000007700
Mj.tyyppi: puolustusvarustukset
Mj.alatyyppi: tykkiasemat
Ajoitusarvio: historiallinen, 1700-luku

Lukumäärä: 1
Laji: kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistö: 286-402-2-123
Karttalehti: (TM35) L4443D / (KKJ) 311307
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N 6744997 / E 483350
(ETRS-GK27FIN): N 6747696 / E 27483343
Aikaisemmat tutkimukset: Tapani Ahvenisto, sotahistoriallisten kohteiden inventointi 1967.
John Lagerstedt. Pohjois-Kymenlaakso, Sotahistoriallisten muinaisjäänösten inventointi 2008.
Museovirasto/RHO.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta: 10.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta: Kartta 14
Digitaaliset kuvat: KK2014:46
Kohdekuvaus:

Muinaisjäänösrekisteri: "Venäläisten Kustaan sodan aikana 1789 rakentama tykkipatteri, joka sijaitsee Kymijoen itärannalla, jonne laskevan pienen puron välisessä niemessä, sen korkeimmalla kohdalla. Paikalla on nykyään sauna ja muita rakennuksia. Patterista on jäljellä niemen kärjestä 50 m luoteeseen sijaitseva terassi, jonka päällä on 24 m pitkä, puolikaarenmuotoinen kaivanto, jonka leveys on yläosasta 1 m ja alaosasta 0,2 m. Sen syvyys on 0,3 m. Patterin rintasuojasta ei ole enää mitään näkyvissä. Vuonna 1967 oli havaittu, että paikalta oli kuljetettu maata pois ja kaivantoa oli tuolloin näkyvissä vielä 40 m. Ruotsalaiseen linnoituskarttaan kohde on merkitty venäläisenä patterina n:o 5."

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus: Muinaisjäänösrekisteri; KA. Charta öfver Situationerne vid Wäralä... Sotilaskartta Ia* 94 - 2d 18/16. 253:01 VT:91.

Vuoden 2014 inventoinnissa kohteen todettiin säilyneen ennallaan (kuva 50). Terassi ja puolikaarenmuotoinen kaivanto ovat vielä näkyvissä. Terassin päälle on tehty laatoitettu polku rantaan. Lisäksi sen päällä on pihakeinu.

Kuva 50. Mäkikylä patteri n:o 5. Verna Kalmari seisoo kuvassa kaivannon kohdalla. KK2014_46. S-N. Kuva Salla Pärssinen.

32: Kouvola, Mäkikylä patteri n:o 3

PERUSTIEDOT

Kohdenimi: Mäkikylä patteri n:o 3
Kunta: Kouvola
Mj.rek.numero: 1000007715
Mj.tyyppi: puolustusvarustukset
Mj.alatyyppi: tykkiasemat
Ajoitusarvio: historiallinen, 1700-luku
Lukumäärä: 1

Laji: kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistö: 286-402-13-99
Karttalehti: (TM35) L4443D / (KKJ) 311307
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N 6744949 / E 483937
(ETRS-GK27FIN): N 6747648 / E 27483930
Aikaisemmat tutkimukset: Tapani Ahvenisto, sotahistoriallisten kohteiden inventointi 1967.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta: 10.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari

Kartta: Kartat 2 ja 14

Digitaaliset kuvat: -

Kohdekuvaus:

Muinaisjäänösrekisteri: ”Vuonna 1789 venäläisten rakentaman patterin n:o 3 jäännökset sijaitsevat kallioisen mäen laella n. 450 m päässä Kymijoen rannasta, joen pohjoispuolella. Puoliympyrän muotoisesta patterista oli vuonna 1967 jäljellä 1 - 1,5 m korkea terassi. Rintasuoja oli tuhoutunut, kun sen maata oli käytetty perunakellarin rakentamiseen ja viime sotien aikana kellarin kohdalla olleiden valonheittimien suojaksi.”

Vuoden 2014 inventoinnissa ei kohdetta pystytty paikantamaan ja se on luultavasti tuhoutunut tai sijaintitiedot ovat virheelliset. Mäkikylä patteri n:03 sijaitsee tai on sijainnut toisen, tässä inventoinnissa uudeksi muinaisjäänöskohteeksi määritellyn Kouvolan kylän Mäkikylän alueella.

33: Kouvola, Ristinkangas

PERUSTIEDOT

Kohdenimi: Ristinkangas
Kunta: Kouvola
Mj.rek.numero: 1000007077
Mj.tyyppi: hautapaikat
Mj.alatyyppi: ruumiskalmistot
Ajoitusarvio: historiallinen
Lukumäärä: 1
Laji: kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistö: 286-402-2-120
Karttalehti: (TM35) L4443D / (KKJ) 311307
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N 6745296 / E 484278, Z/m.mpy alin: 60,00 ylin: 65,00
(ETRS-GK27FIN): N 6747995 / E 27484272
Aikaisemmat tutkimukset: Marita Kyryri, tarkastus 2005. Kymenlaakson maakuntamuseo.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta: 10.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari

Kartta: Kartat 2 ja 14

Digitaaliset kuvat: KK2014:47-48

Kohdekuvaus:

Muinaisjäänösrekisteri: ”Kouvolan Mäkikylässä Eskolanmäen kaupunginosan eteläpuolella ja Pyydysmäen länsipuolella sijaitsevalle Ristikankaalle on haudattu 1700-luvun sodissa kaatuneita, Itämaisen sodan aikana 1853–56 menehtyneitä venäläisen varuskunnan sotilaita, Riihimäki-Pietari radanrakentajia sekä Kouvolan kylän asukkaita. Paikalle on vuonna 1987 pystytetty muistomerkki. Kohteen tarkkaa sijaintia tai laajuutta ei tunneta. Muistomerkin läheisyyteen on tehty alkuvuodesta 2005 putkikaivantoja luvatta.”

Vuoden 2014 inventoinnissa muistomerkki oli ennallaan (kuva 51). Sen itäpuolen tontilla on kaiveltu ja sitä käytetään roskien, kivien ja roskalavan säilytyspaikkana (kuva 52). Muistomerkin taakse jää puita kasvava kaistale, jonka maa on kumpuilevaa. Sitä on saatettu kaivaa jossain vaiheessa. Alueen laajuutta ja tarkkaa sijaintia ei tunneta, mutta mikäli kalmisto sijaitsee muistomerkin välittömässä läheisyydessä, on se hyvin luultavasti ainakin osittain tuhoutunut. Alueen tarkan sijainnin, laajuuden ja säilyvyyden selvittäminen vaatisi koekaivauksia ja/tai tutkimusta esimerkiksi geofysikaalisin menetelmin.

Kuva 51. Ristinkangas, muistomerkki. KK2014_47. SW-NE. Kuva Salla Pärssinen.

Kuva 52. Ristinkangas, muistomerkin itäpuolen tonttia. KK2014_48. S-N. Kuva Salla Pärssinen.

34: Kouvola, Pyydysmäki

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Pyydysmäki
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000012956
Mj.tyyppi:	asuinpaikat
Mj.alatyyppi:	sotilasleirit
Ajoitusarvio:	historiallinen, 1700-luku
Lukumäärä:	-
Laji:	kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistö:	286-402-1-1, 286-402-1-164, 286-402-1-172, 286-402-1-176, 286-402-1-180, 286-402-1-182, 286-402-1-188, 286-402-1-200, 286-402-1-204, 286-402-15-116, 286-402-15-117, 286-402-15-118, 286-402-15-120, 286-402-15-121, 286-402-36-2
Karttalehti:	(TM35) L4443D / (KKJ) 311307
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6745114 / E 484735
(ETRS-GK27FIN):	N 6747813 / E 27484729
Aikaisemmat tutkimukset:	John Lagerstedt. Pohjois-Kymenlaakso, Sotahistoriallisten muinaisjäänösten inventointi 2008. Museovirasto/RHO.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	10.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 14
Digitaaliset kuvat:	KK2014:49
Kohdekuvaus:	

Muinaisjäänösrekisteri: ”Kustaan sodan (1788 – 1790) aikainen venäläinen sotilasleiri, joka sijaitsee Pyydysmäen maastonkohouman keski- ja kaakkoisosissa. Hiekkaisessa maassa kasvaa kangasmetsää. Rapakiviesiintymiä. Valtapuuna on mänty mutta alueella on myös lehtipuuesakkoa. Pyydysmäeltä löytyi yhteensä 89 majoituskuoppaa. Ne sijoittuvat kahdelle alueelle, joista toinen on mäen keskiosan poikki kulkevan ulkoilutien varressa. Tie alkaa etelässä Nikulantien puolivälistä ja jatkuu koillisen suuntaan Kouvolan Eskolanmäen asuinalueen kaakkoisnurkan eteläpuolelle. Kuoppia on ulkoilutien molemmin puolin noin puolen kilometrin matkalla. Suurin keskittymä on ulkoilutien ja Nikulantien risteyksen koillispuolella. Toinen kuoppakeskittymä on Nikulantien varrella, sen pohjoispuolella noin puolen kilometrin matkalla tien itäpäästä länteen. Tällä alueella on myös muutamia kuoppia tien eteläpuolella. Läntisimmät kuopat ovat Nikulantien pohjoispuolella, ulkoilutien haarasta 100 m länteen. Kuoppien muoto ja koko vaihtelevat. Keskimäärin ne ovat nelikulmaisia ja kooltaan 2 x 3 m, syvyys vaihtelee välillä 0,3 – 0,8 m. Jotkut kuopat ovat toisissaan kiinni siten, että niiden välillä on kulkuyhteys. Kookkaimmat kuopat ovat epämääräisen muotoisia, kooltaan 7 x 10 m ja niiden sisäosissa on toisinaan korkeuseroja. Ulkoilutien keskiosan pohjoisreunalla on kaksi vierekkäistä nelikulmaista kuoppaa, joiden koko on 2,5 x 2,5 m. Niiden ympärillä on maavallit, jotka kohoavat ympäristön maastoa 0,6 m korkeammalle. Valleista erottuu heikosti sisäänkäyntien painanteet, jotka ovat tielle päin. Joissakin kuopissa saattaa olla kyse maanotosta tai rapakivimateriaalin keräämisestä.”

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus: Muinaisjäänösrekisteri; KA. Charta öfver Situationerne vid Wärälä... Sotilaskartta Ia* 94 - 2d 18/16. 253:01 VT:91.

Vuoden 2014 inventoinnissa pystyttiin paikallistamaan osa kuopista. Alueella on myös paljon kiviaineksen lohkomisesta johtuvia kuoppia. Alue vaikuttaa olevan ennallaan. Muinaisjäänösrekisterissä oleva keskikoordinaatti osuu tasaiselle vesakkoalueelle, jossa on paljon aluskasvillisuutta eikä sillä kohdalla ole majoituskuoppia. Ulkoilutien varrella olevan selkeästi maastosta erottuvan soikean noin 5 x 3 metriä pitkän kuopan koordinaatit ovat (ETRS-TM35FIN) N 6745094 / E 484864 ja (ETRS-GK27FIN) N 6747793 / E 27484858. Kuopan eteläpäässä on syvempi painauma (kuva 53). Muinaisjäänösalue sijaitsee kaava-alueella 114 Pyydysmäki eikä inventoinnin perusteella muinaisjäänösalueen rajausta ole syytä muuttaa.

Kuva 53. Pyydysmäki, yksi suurimmista kuopista, jossa on vallit ja painauma eteläpäässä. KK2014_49. W-E. Kuva Salla Pärssinen.

35: Kouvola, Jyrkkävuori

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Jyrkkävuori
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	909010004
Mj.tyyppi:	taide, muistomerkit
Mj.alatyyppi:	kalliomaalaukset
Ajoitusarvio:	kivikautinen
Lukumäärä:	1
Laji:	kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistö:	286-449-2-1827
Karttalehti:	(TM35) L4444E / (KKJ) 311311
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6755205 / E 492323, Z/m.mpy alin: 63,50 ylin: 65,00
(ETRS-GK27FIN):	N 6757908 / E 27492320
Aikaisemmat tutkimukset:	Timo Miettinen, tarkastus 1984. Johanna Seppä, inventointi 2002.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	11.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 16
Digitaaliset kuvat:	KK2014:50-53
Kohdekuvas:	

Muinaisjäänösrekisteri: "Kalliomaalaus sijaitsee Repojärven lounaisrannalla Jyrkkävuoren alareunassa, joka ei putoa suoraan veteen vaan seinämän alapuolella on kapea rantakaistale. Maalauksessa erottuu ainakin kolme ihmishahmoa ja kaksi hirvää. Maalauksen kaakkoisreunassa on laaja punavärialue. Värikentän pituus on kokonaisuudessaan 11 m, mutta kuvat paikantuvat 7 m:n alueelle. Maalaus katsoo itäkaakkoon."

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus: Miettinen, Timo, 1990. Valkealan esihistoria. Valkealan historia. Lahti.

Vuoden 2014 inventoinnissa todettiin kalliomaalauksen olevan melko rapautunut sekä osittain jäkälän peittämä (kuvat 54–57). Maalaus erottuu melko heikosti. Muinaisjäännösrekisterissä on pieni kirjoitusvirhe: Repojärven kuuluisi olla Rapojärvi. Muutoin kohteen sijaintitiedot pitävät hyvin paikkansa.

Kuva 54. Jyrkkävuori, kalliomaalauksen sijaintikohta. KK2014_50. S-N. Kuva Salla Pärssinen.

Kuva 55. Jyrkkävuori, kalliomaalauksen vasen osa, jossa epämääräinen punainen läiskä, joka nykyään on melko rapautunut. KK2014_51. NE-SW. Kuva Salla Pärssinen.

Kuva 56. Jyrkkävuori, kalliomaalauksen oikeanpuolinen osa, joka on paremmin säilynyt. Kuvan värejä on hiukan voimistettu kuvankäsittelyohjelmalla, jotta maalaus erottuisi paremmin. KK2014_52. NE-SW. Kuva Salla Pärssinen.

Kuva 57. Jyrkkävuori, kalliomaalauksen oikeanpuolinen osa, joka on paremmin säilynyt. Kuvan värejä on hiukan voimistettu kuvankäsittelyohjelmalla, jotta maalaus erottuisi paremmin. KK2014_53. NE-SW. Kuva Salla Pärssinen.

36: Kouvola, Karhula (Karhula) Heikkilä

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Karhula (Karhula) Heikkilä
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000012923
Mj.tyyppi:	asuinpaikat
Mj.alatyyppi:	kylänpaikat
Ajoitusarvio:	historiallinen
Lukumäärä:	-
Laji:	kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistöt:	286-430-1-116, 286-430-1-55, 286-430-2-66
Karttalehti:	(TM35) L4444E / (KKJ) 311311
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6751589 / E 491271, Z/m.mpy alin: 62,50 ylin: 67,50
(ETRS-GK27FIN):	N 6754291 / E 27491268
Aikaisemmat tutkimukset:	Katja Vuoristo. Valkealan historiallisen ajan muinaisjäänösten inventointi 2008. Museovirasto/RHO.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	12.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 15
Digitaaliset kuvat:	KK2014:54–55

Kohdekuvaus:

Vuoristo, Katja 2008: ”Karhulan asutuksen on arveltu alkaneen viimeistään 1400-luvulla, mutta vanhimmat asiakirjamaininnat kylästä ajoittuvat vasta 1500-luvulle. 1500-luvun puolivälin tienoilla kylässä on ollut ainakin kaksi isäntää Lauri Antinpoika Karhu ja Matti Laurinpoika Karhu. 1700-luvun loppupuolella kylän asutus on sijainnut kahdessa eri paikassa. Vanhimpana kylänpaikkana on pidetty Heikkilän aluetta, joka sijaitsee Karhulanjärven itärannalla lähellä Lahdenpohjaa. Paikalla on sijainnut Heikkilän ja Vesasen kantatolat. Suorttasen eli Tolkon kantatalo on sijainnut edellisistä n. 300 m luoteeseen Niemelän kohdalla Karhulanjärven itärannalla. (Kepsu 1990: 268–270; Piilahti 1995: 368; 125 Valkeala 13daja 13db; MH 286/2 D 4/4.) Heikkilä on sijainnut kutakuinkin nykyisellä paikallaan rannansuuntaisten peltojen välissä ja Vesanen on sijainnut Heikkilän länsipuolella rannan läheisyydessä. Paikan poikki kulkee Sipilään vievä tie, jonka pohjoispuolella on nykyisin etelään viettävä kesannolle jätetty pelto, joka muodostaa terassimaisen tasanteen pellon päälle. Tie muodostaa mutkan Heikkilän lounaispuolella rannassa. Mutkan pohjoispuolella on nähtävissä ojanpenkan leikkauksessa n. 15 m pituinen musta nokinen kulttuurikerros, jossa on palaneita kiviä sekä lasitettua punasavikeramiikkaa. Kyseessä on palaneesta rakennuksesta jäänyt palokerros. Ojasta on nostettu isompia kiviä kasaan ojan viereen, nämä ovat saattaneet kuulua kivijalkaan. Palanut rakennus on tuhoutunut osin tietä tehtäessä, mutta suurin osa siitä lienee säilynyt. Rakenteita on todennäköisesti säilynyt myös pellon päällä sijaitsevalla terassilla, mutta Heikkilän nykyisten rakennusten kohdalla niitä on tuskin säilynyt, koska maaperä on tällä alueella kalliisempaa ja osa rakennuksista on uusia. Heikkilän talon itäpuolen pellolta on löytynyt kivikautiseen asuinpaikkaan viittaavia löytöjä (Heikkilänranta) ja talon eteläpuolelta on rannasta löytynyt rautakautteen ajoittuva keihäänkärki (Heikkilä). Vanha kylänpaikka olisi topografisesti sopiva myös rautakautiseksi asuinpaikaksi.”

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus: KA, 125 Valkeala 13da ja 13db; KA, MH 286/2 D 4/4; Kepsu, Saulo 1990. Valkealan asuttaminen. Valkealan historia I. Lahti; Piilahti, Kari-Matti 1995. Valkealan talonhaltijat 1543–1860. Valkealan historia II. Pieksämäki.

Vuoden 2014 inventoinnissa todettiin kohteen säilyneen ennallaan (kuvat 58 ja 59). Aiemmassa inventoinnissa kesantona ollut pelto oli vuoden 2014 inventoinnin aikaan puitu, mutta ei kynnety, joten siinä ei voitu tehdä pintapöimintää. Alueella ei ole nähtävissä uudisrakentamista.

Kuva 58. Karhula Heikkilä, kuvassa palaneen talon paikka, joka nykyään on peltona. KK2014_54. SE-NW. Kuva Salla Pärssinen.

Kuva 59. Karhu Heikkilä, kuvassa kylätonttia ja pellon reunaan kerättyjä, mahdollisesti kivijalkaan kuuluvia kiviä. KK2014_55. W-E. Kuva Salla Pärssinen.

37: Kouvola, Heikkilänranta

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Heikkilänranta
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	909010010
Mj.tyyppi:	asuinpaikat
Mj.alatyyppi:	-
Ajoitusarvio:	kivikautinen
Lukumäärä:	1
Laji:	kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistöt:	286-430-2-66
Karttalehti:	(TM35) L4444E / (KKJ) 311311
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6751607 / E 491354, Z/m.mpy alin: 65,00 ylin: 67,00
(ETRS-GK27FIN):	N 6754309 / E 27491351
Aikaisemmat tutkimukset:	Johanna Seppä, inventointi 2002.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	12.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 15
Digitaaliset kuvat:	KK2014:56
Kohdekuvaus:	

Muinaisjäänösrekisteri: "Asuinpaikka sijaitsee rantaterassilla Lahdenpohjan pohjoisrannalla. Alue on etelään viettävää peltoa. Kohde löytyi tarkastettaessa rautaisen keihäänkärjen löytöpaikkaa KM 20330. Pintapoiminnassa ei näkynyt merkkejä rautakaudesta, sen sijaan pellostä löytyi kvartsikaavin ja palanutta luuta sekä piikiven kappale (tuluspii?). Löytöjä näkyi lähinnä navetan tienoilla sekä ylempänä pellossa peltosaarekkeiden lähistöllä. Maantieteellisesti paikka on sopiva kivikautiseksi asuinpaikaksi, esim. muut Karhulanjärven rannat ovat alavampia. "

Vuoden 2014 inventoinnissa todettiin kohteen säilyneen ennallaan (kuva 60). Alue on edelleen peltoa. Pelto ei ollut inventoinnin aikaan kynnetyt, joten siinä ei voitu tehdä pintapoimintaa.

Kuva 60. Heikkilänranta, kivikautinen asuinpaikka, joka on nykyään peltona. KK2014_56. S-N. Kuva Salla Pärssinen.

38: Kouvola, Karhula (Karhula) Tolkko

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Karhula (Karhula) Tolkko
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000012925
Mj.tyyppi:	asuinpaikat
Mj.alatyyppi:	kylänpaikat
Ajoitusarvio:	historiallinen
Lukumäärä:	-
Laji:	kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistöt:	286-430-3-120, 286-430-3-95
Karttalehti:	(TM35) L4444E / (KKJ) 311311
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6751777 / E 491086, Z/m.mpy alin: 65,00 ylin: 70,00
(ETRS-GK27FIN):	N 6754479 / E 27491082
Aikaisemmat tutkimukset:	Katja Vuoristo. Valkealan historiallisen ajan muinaisjäänösten inventointi 2008. Museovirasto/RHO.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	12.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 15
Digitaaliset kuvat:	KK2014:57–59
Kohdekuvaus:	

Vuoristo, Katja 2008: ”Karhulan asutuksen on arveltu alkaneen viimeistään 1400-luvulla, mutta vanhimmat asiakirjamaininnat kylästä ajoittuvat vasta 1500-luvulle. 1500-luvun puolivälin tienoilla kylässä on ollut ainakin kaksi isäntää Lauri Antinpoika Karhu ja Matti Laurinpoika Karhu. 1700-luvun loppupuolella kylän asutus on sijainnut kahdessa eri paikassa. Vanhimpana kylänpaikkana on pidetty Heikkilän aluetta, joka sijaitsee Karhulanjärven itärannalla lähellä Lahdenpohjaa. Paikalla on sijainnut Heikkilän ja Vesasen kantatalot. Suorttasen eli Tolkon kantatalo on sijainnut edellisistä n. 300 m luoteeseen Niemelän kohdalla Karhulanjärven itärannalla. (Kepsu 1990: 268–270; Piilahti 1995: 368; 125 Valkeala 13da ja 13db; MH 286/2 D 4/4.) Suorttasen kantatila oli alkuaan Tolkko ja se lienee ollut paikallaan viimeistään 1600-luvun alkupuolella. Tila on välillä ollut autiona, jolloin se on ollut Heikkilän ja Vesasen yhdysviljelyksessä aina 1670-luvulle saakka, jolloin sen isännäksi tuli Heikki Heikinpoika Heikkilästä (Piilahti 1995: 370). Tolkon paikalla sijaitseva Niemelä on nykyisin vapaa-ajan asuntona. Päärakennuksen luoteispuolella on säilynyt talon alle jatkuva kivijalka, joka on tehty osittain lohkotuista kivistä. Rakenteen päällä kasvaa pensaita. Piha-alueen kaakkoisreunassa on vanha navetan kivijalka sekä kellarikuoppa. Niiden päällä kasvaa paksuja puita, mm. vanha vaahtera. Kyseessä on mahdollisesti 1800-luvulle ajoittuvia rakennusten pohjia, mutta paikalla on todennäköisesti säilynyt myös niitä vanhempien rakenteiden jäännöksiä.”

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus: KA, 125 Valkeala 13da ja 13db; KA, MH 286/2 D 4/4; Kepsu, Saulo 1990. Valkealan asuttaminen. Valkealan historia I. Lahti; Piilahti, Kari-Matti 1995. Valkealan talonhaltijat 1543–1860. Valkealan historia II. Pieksämäki.

Vuoden 2014 inventoinnissa todettiin kohteen säilyneen ennallaan (kuvat 61 ja 62). Navetan kivijalan lähellä sen koillispuolella kellarikuopan vieressä havaittiin toinen huonommin säilynyt kivijalka, jota ei ollut mainittu aiemmassa inventoinnissa (kuva 63).

Kuva 61. Karhula Tolkko, päärakennus ja sen alle jatkuva vanha kivijalka. KK2014_57. S-N. Kuva Salla Pärssinen.

Kuva 62. Karhula Tolkkko, vanha navetan kivijalka. KK2014_58. S-N. Kuva Salla Pärssinen.

Kuva 63. Karhula Tolkkko, koillispuolen kivijalka. KK2014_59. W-E. Kuva Salla Pärssinen.

39: Kouvola, Käyrälampi

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Käyrälampi
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	909010006
Mj.tyyppi:	asuinpaikat
Mj.alatyyppi:	-
Ajoitusarvio:	kivikautinen
Lukumäärä:	1
Laji:	kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistöt:	286-401-1-144
Karttalehti:	(TM35) L4444C / (KKJ) 311308
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6751307 / E 487985, Z/m.mpy alin: 64,00 ylin: 67,00
(ETRS-GK27FIN):	N 6754009 / E 27487980
Aikaisemmat tutkimukset:	Timo Miettinen, tarkastus 1985. Timo Miettinen, kaivaus 1987. Johanna Seppä, inventointi 2002.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	12.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 15
Digitaaliset kuvat:	KK2014:60
Kohdekuvaus:	

Muinaisjäänösrekisteri: "Asuinpaikka sijaitsee Käyrälammen koillisrannalla länteen työntyvän moreeniharjanteen yläreunassa. Pohjoisesta tuleva viljelystie haarautuu harjanteen laella löytöalueen sijoituessa tienhaarojen väliselle alueelle n. 80 m rannasta. Asuinpaikka on kaksiosainen läntisen osan ollessa n. 20 m, itäisen n. 35 m tienhaarasta. Asuinpaikka-alueen laajuus on n. 30 x 60 m. Länsipäässä on pieni käytöstä jäänyt hiekkakuoppa, maasto muuten ehjää. Löydöt kvartssia, palanutta luuta."

Vuoden 2014 inventoinnissa todettiin kohteen säilyneen ennallaan (kuva 64).

Kuva 64. Käyrälampi, kivikautinen asuinpaikka. KK2014_60. S-N. Kuva Salla Pärssinen.

40: Kouvola, Saarento (Saarento) Rantalankylä

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Saarento (Saarento) Rantalankylä
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000012928
Mj.tyyppi:	asuinpaikat
Mj.alatyyppi:	kylänpaikat
Ajoitusarvio:	historiallinen
Lukumäärä:	-
Laji:	kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistöt:	286-404-3-93, 286-404-1-132
Karttalehti:	(TM35) L4444C / (KKJ) 311308
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6754435 / E 484919, Z/m.mpy alin: 60,00 ylin: 70,00
(ETRS-GK27FIN):	N 6757138 / E 27484913
Aikaisemmat tutkimukset:	Katja Vuoristo. Valkealan historiallisen ajan muinaisjäänösten inventointi 2008. Museovirasto/RHO.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	12.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 11
Digitaaliset kuvat:	KK2014:61–62
Kohdekuvaus:	

Vuuristo, Katja 2008: "Varhaisin maininta Saarenon kylästä on vuodelta 1458 (Kepsu 1990: 350). Kylän vanhimman paikan sijainti on epävarma, sillä vanhimmassa kartassa, joka on vasta 1700-luvun lopulta, kylän asutus on jakautunut kahteen eri paikkaan (MH 281/2 D 3/3). Näistä Rantalankylä on sijainnut Lappalanjärven etelärannalla niemenkärjessä ja Suur-Saarento Lappalanjärveen laskevan Haarunojan ympäristössä peltoaukean keskellä. Saarento on muodostanut ennen jakokunnan tytärkylänsä Jokelan kanssa, mutta kylät erosivat pysyvästi toisistaan maakirjassa 1640-luvulla (Piilahti 1995: 484). Perimätieto viittaa useimmiten siihen, että Saarenon vanhankylän paikka olisi ollut Rantalankylän kohdalla. Saarenon taloluku on noussut melko kiivasta vauhtia, sillä vuonna 1543 taloja oli vasta neljä, kun taas vuonna 1551 niitä oli jo 14. 1700-luvun lopulla asutus oli jakautunut siten, että Rantakylässä oli viisi taloa ja Suur-Saarenon kahdeksan. Näistä ainakin yksi oli siirtynyt paikalle Rantakylästä. (Kepsu 1990:349–350). On siis mahdollista, että asutus siirtyi vanhasta kylänpaikasta hiljalleen isommille tonteille peltojen keskelle. Maastollisesti Rantalankylä vaikuttaa edullisimmalta kylänpaikalta, sillä paikka on suojaista. Rantalankylä sijaitsee niemenkärjessä peltojen pohjoispuolella. Paikalla on nykyisin Erkkilän tila, jonka pohjoispuolella on rantaan laskevassa rinteessä havumetsää. Rannassa ja tilan luoteispuolella on muutamia kesämökkejä. Paikalla on nähtävissä useampien rakenteiden jäännöksiä melko laajalla alueella. Rantalan tilan poikki vievän tien pohjoispuolella sijaitsevan varastorakennuksen länsipään vieressä on suuren männyn kohdalla kivikumpu eli uunin-pohja. Vastaavanlaisia kiveyksiä löytyy myös tilan luoteispuolelta kesämökkien luota. Paikalla on kaksi uuninperustusta. Näistä toinen sijaitsee kesämökkintontin kulmassa aivan tonttia rajaavan aidan vierestä. Tätä vastapäätä paikan ohitse kulkevan tien toisella puolella, metsän reunassa on toinen matala ja pieni kiveys. Myös Rantalan pihapiirin itäosassa on yksi kivikiukaan jäännös. Tämä sijaitsee rantaan vievän mökkien länsipuolella tiheässä vattupöheikössä ja se erottuu heikosti kasvillisuuden joukosta. Vattupensaikossa saattaa olla myös muita rakenteita. Uuninpohjien lisäksi Rantalan pihapiirissä on saunan eteläpuolella hieman pusikoituneella alueella näkyvissä itään viettävässä rinteessä kivijalka, joka on ollut ainakin jo 1800-luvun lopussa rauniona. Tilan nykyisen isännän mukaan hänen vuonna 1902 syntynyt äitinsä ei tiennyt rakennuksen käytöstä mitään. Lisäksi Rantalan pihapiirissä on kahden rakennuksen jäännökset, jotka ajoittuvat 1900-luvulle. Alueella on todennäköisesti säilynyt useampia rakenteita ja osa niistä saattaa ajoittua jo keskiaikaan."

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus: KA, MH 281/2 D 3/3; Kepsu, Saulo 1990. Valkealan asuttaminen. Valkealan historia I. Lahti; Piilahti, Kari-Matti 1995. Valkealan talonhaltijat 1543–1860. Valkealan historia II. Pieksämäki.

Vuoden 2014 inventoinnissa Erkkilän tilan asukkaat esittelivät kohdetta ja sen todettiin säilyneen ennallaan (kuvat 65 ja 66).

Kuva 65. Saarento Rantalankylä, kesämökin kulmassa oleva uuninpohja. KK2014_61. S-N. Kuva Salla Pärssinen

Kuva 66. Saarento Rantalankylä, maastossa erottuva kivijalka, jonka kohdalla ollut rakennus on ollut ainakin 1800-luvun lopulla rauniona. KK2014_62. SE-NW. Kuva Salla Pärssinen.

41: Kouvola, Lappakoski

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Lappakoski
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000012962
Mj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Mj.alatyyppi:	taistelukaivannot
Ajoitusarvio:	historiallinen, 1900-luku
Lukumäärä:	-
Laji:	kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistöt:	286-404-2-72
Karttalehti:	(TM35) L4444C / (KKJ) 311308
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6753898 / E 482584
(ETRS-GK27FIN):	N 6756601 / E 27482577
Aikaisemmat tutkimukset:	John Lagerstedt. Pohjois-Kymenlaakso, Sotahistoriallisten muinaisjäänösten inventointi 2008. Museovirasto/RHO.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	12.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 11
Digitaaliset kuvat:	KK2014:63
Kohdekuvaus:	

Lagerstedt, John 2008: "Kohde sijaitsee Lappakoskentien ja Villatehtaantien risteuksen lounaispuolella, Kymijoen itärannalle laskeutuvan mäen rinteellä, jossa kasvaa sekametsää. Kohteessa on maahan kaivettua taisteluhautaa, jonka yläosan leveys on 2 m ja alaosa 0,5 m. Haudan syvyys on 1 m ja pituus 30 m. Torjuntasuunta on luoteeseen. Taisteluhaudan rakentamisajankohdasta ei ole tietoja eikä sitä pysty päättelemään haudan rakenteen perusteella. Kyseessä saattaa olla ensimmäisen maailmansodan aikainen varustus tai toisen maailmansodan aikainen Kymijokilinjan linnoite. Ensimmäisen maailmansodan pääpuolustuslinja kulkee 13 km lännempänä mutta erillisiä linnoitteita on rakennettu myös Utin seudulle. Kymijokilinjan 1940 rakennettuja varustuksia sijaitsee aivan kohteen läheisyydessä mutta taisteluhaudan torjuntasuunta on erikoinen ollakseen suomalaisten rakentama. Taisteluhaudasta 65 m Lappakoskentien suuntaan on viisi maahan kaivettua, pyöreähköä kuoppaa, joiden halkaisija on 4 m ja syvyys 1 m. Kuopat ovat vierekkäin suorassa rivissä. Näistä luoteeseen on lisäksi yksi kuoppa, jonka koko on 5 x 8 m ja syvyys 0,7 m. Kuoppien käyttötarkoituksesta ei ole tietoja. Ne eivät vaikuta 1700-luvun sotilasleirien majoituskuopilta."

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus: Pohjois-Kymenlaakso, Sotahistoriallisten muinaisjäännösten inventointi 2008. John Lagerstedt. Museovirasto/RHO.

Vuoden 2014 inventoinnissa todettiin kohteen säilyneen ennallaan (kuva 67).

Kuva 67. Lappakoski, kuvassa taisteluhautaa, jonka pohjalla seisoo Verna Kalmari. KK2014_63. S-N. Kuva Salla Pärssinen.

42: Kouvola, Punkkerimetsä

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Punkkerimetsä
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000012955
Mj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Mj.alatyyppi:	taistelukaivannot
Ajoitusarvio:	moderni
Lukumäärä:	-
Laji:	muu kulttuuriperintökohde
Kiinteistöt:	286-403-30-1
Karttalehti:	(TM35) L4443B / (KKJ) 311304
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6746551 / E 479274
(ETRS-GK27FIN):	N 6749251 / E 27479266
Aikaisemmat tutkimukset:	Martti Koponen & Hannu Potiainen, inventointi 1994. Kymenlaakson maakuntarahasto. John Lagerstedt. Pohjois-Kymenlaakso, Sotahistoriallisten muinaisjäännösten inventointi 2008. Museovirasto/RHO.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	9.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 13
Digitaaliset kuvat:	KK2014:64
Kohdekuvaus:	

Muinaisjäännösrekisteri: ” Kohde sijaitsee Kymijoen itäisellä rantatörmällä, Korian rautatiesillasta 130 m itäkaakkoon. Hiekkaisessa maastossa kasvaa kuusimetsää. Kohteessa on kolme maahan kaivettua kuoppaa, joista kahden ympärille on tehty matalat vallit. Pohjoisin rakenne sijaitsee 40 m lounaaseen talosta, joka on merkitty kartassa Punkkerimetsään. Maavallista muodostuva nelikulmainen rakenne on sisäaaltaan 3 x 3,5 m. Vallin leveys on 1- 2 m ja sen korkeus on 0,7 – 1 m ympäröivän maaston yläpuolella. Sisäpuolelta vallin korkeus on 0,3 m. Vallissa on aukko rakenteen itänurkassa. Rannan läheisyydessä on kaksi kuoppaa, jotka sijaitsevat 5 m päässä toisistaan. Pohjoisempi on nelikulmainen kuoppa, jonka koko on 1,5 x 1,5 m ja syvyys 0,5. Sen ympärille on kasattu 2 m levyinen maavalli, jonka korkeus on 0,5 m ympäröivästä maastosta. Eteläisimmässä kuopassa ei ole maavalleja. Se on hiekan U-kirjaimen muotoinen. Sen koko on 3 x 5 m ja syvyys 0,5 m. Kuoppien alkuperä ja käyttötarkoitus eivät ole tiedossa. 1700-luvun varustuksiksi ne ovat liian hyvässä kunnossa. Kuoppien reunat ovat kohtalaisen suorat ja kulmat teräviä. Ne eivät muistuta myöskään ensimmäisen maailmansodan aikaisia linnoitteita ja ovat niihin verrattuna liian matalia. Toisen maailmansodan aikaiset

Kymijokilinjan varustukset sijaitsevat pääsääntöisesti joen länsirannalla. Kyseessä saattaa olla läheisen Kymen pioneeripataljoonan, jossa aloitettiin pioneerikoulutus 1920, tekemiä rakennelmia.”

Vuoden 2014 inventoinnissa erilaisia kuoppia pystytettiin paikallistamaan ainakin 6 kappaletta noin 85 x 70 metrin alueelta (kuva 68). Mahdollisesti kohteeseen on kaivettu lisää kuoppia vuosien 1994 ja 2008 inventointien jälkeen.

Kuva 68. Punkkerimetsä, yksi alueen kuopista, jossa erottuu vallit. Kuopan keskellä Verna Kalmari. KK2014_64. NE-SW. Kuva Salla Pärssinen

43: Kouvola, Pitkäsuo

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Pitkäsuo
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000012964
Mj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Mj.alatyyppi:	taistelukaivannot
Ajoitusarvio:	moderni, toinen maailmansota
Lukumäärä:	-
Laji:	muu kulttuuriperintökohde
Kiinteistöt:	286-401-45-13
Karttalehti:	(TM35) L4444E / (KKJ) 311311
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6750451 / E 490043
(ETRS-GK27FIN):	N 6753152 / E 27490039
Aikaisemmat tutkimukset:	John Lagerstedt. Pohjois-Kymenlaakso, Sotahistoriallisten muinaisjäännösten inventointi 2008. Museovirasto/RHO.

INVENTOINTI 2014

Inventointiajankohta:	11.10.2014 Salla Pärssinen ja Verna Kalmari
Kartta:	Kartta 15
Digitaaliset kuvat:	KK2014:65–66
Kohdekuvaus:	

Lagerstedt, John 2008: ”Kohde sijaitsee Pitkäsuo pohjoispuolella sijaitsevan harjun luoteiskärjessä ja sen juurella soistuvassa maastossa. Harjun rinteellä kasvaa tiheää koivikkoa ja kuusikkoa. Soistuvassa maassa on ryteikköistä sekametsää. Harjun rinteellä on maahan kaivettu 6 x 8 m kokoinen kuoppa, jonka syvyys on 4 m. Sen luoteisnurkasta lähtee kapea kaivanto sisäänkäyntiin. Tästä 55 m luoteeseen on toinen samanlainen kuoppa, johon johtaa 5 m pitkä hauta, jonka leveys on 1,8 m. Kolmas samanlainen kuoppa on viimeksi mainitusta kaivannosta 30 m koilliseen. Sen ympärille on kasattu maavalli. Kuoppa on täynnä vettä. Tämän kuopan läheisyydessä on epämääräisiä kaivantoja, jotka muodostuvat kahdesta 2 x 4 m kokoisesta ja 1,8 m syvästä kuopasta ja niitä yhdistävästä haudasta, jonka leveys on 1 m ja syvyys 0,7 m. Kohteen itäosassa on lisäksi kaksi samanlaista kahdesta kuopasta (4 x 4 m ja 4 x 5 m) ja niitä yhdistävästä haudasta muodostuvaa kokonaisuutta. Kuoppien rakennusajankohdasta tai käyttötarkoituksesta ei ole

tietoja. Maatuneisuuden ja niiden päällä kasvavan puuston perusteella on mahdollista, että ne olisivat toisen maailmansodan aikaisia linnoituslaitteita. Niitä ei ole kuitenkaan merkitty Kymijokilinjan varustuksia käsittävään karttaan. Kyseessä saattaa olla ilmatorjuntaan liittyviä linnoitteita.”

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus: John Lagerstedt. Pohjois-Kymenlaakso, Sotahistoriallisten muinaisjäännösten inventointi 2008. Museovirasto/RHO.

Vuoden 2014 inventoinnissa kohteen todettiin olevan ennallaan (kuvat 69 ja 70). Kuoppien sisällä ja reunoilla kasvoi tiheästi puita ja lisäksi alueella oli paljon kaatuneita ja kaadettuja puita. Läheisessä talossa asuva informantti kertoi aluetta pommitetun toisen maailmansodan aikana vuonna 1939.

Kuva 69. Pitkäsuo, eteläisin kolmesta toisen maailmansodan aikaisista kuopista, jonka ympärillä on vallit ja kulkuaukko luoteessa. KK2014_65. SE-NW. Kuva Salla Pärssinen.

Kuva 70. Pitkäsuo, pohjoisin kolmesta toisen maailmansodan aikaisista kuopista, jonka ympärillä on vallit ja kulkuaukko luoteessa. KK2014_66. N-S. Kuva Salla Pärssinen.

Kohdeluettelo 3

Tunnetut muinaisjäänökset ja muut kulttuuriperintökohteet inventointialueella, joita ei tarkastettu Kouvolan keskeisen osayleiskaavan inventoinnissa

44: Kouvola, Hirvelä (Hirwelä by)

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Hirvelä (Hirwelä by)
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000013031
Mj.tyyppi:	asuinpaikat
Mj.alatyyppi:	kyläpaikat
Ajoitusarvio:	historiallinen
Lukumäärä:	1
Laji:	kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistö:	useita kiinteistöjä
Karttalehti:	(TM35) L4444B / (KKJ) 311306
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6757813 / E 478668, Z/m.mpy alin: 75,00 ylin: 80,00
(ETRS-GK27FIN):	N 6760517 / E 27478659
Aikaisemmat tutkimukset:	Johanna Enqvist. Kouvola. Anjalankoski, Elimäki, Kouvola ja Kuusankoski, Osa II, Historiallisen ajan muinaisjäänösten arkeologinen inventointi 2008. Museovirasto. Hannu Poutiainen. Kouvola Selänpään pohjavedenottohankkeen pohjaveden siirtolinjojen muinaisjäänösinventointi 2014. Mikroliitti Oy.

Kohdekuvaus:

Muinaisjäänösrekisteri: "Hirvelän kylän vanha tonttimaa on sijainnut nykyisen Kuusankosken pohjoisosassa, Sikosaaren kohdalta-Kymijoen rannasta muutama sata metri itään. Paikalla on ollut Hirven kantatalo ainakin vuodesta 1550. Hirven talo kuului aikaisemmin Valkealan Oravalan kylään; Hirvelä –nimeä on käytetty maakirjakylän nimenä vasta vuodesta 1922. Hirven kantatalon ympäristössä olevien talojen yhteisnimenä Hirvelä esiintyy kuitenkin jo 1700-luvun alussa. Vuonna 1550 kylä käsitti kuitenkin vain yhden isännän, Simon Hirwen, isännöimän kantatalon. (Kepsu 1981:27-28.) Vanhan kylän alue on suurimmaksi osaksi edelleen rakennettu ja asuttu, mutta tontin itäosassa on myös rakentamatonta, metsittyä aluetta. Kylän paikalla on maatilojen talouskeskuksia asuin- ja piharakennuksineen ja uudempia omakotitaloja. Rakennusten välissä ja piha-alueilla on saattanut säilyä myös aikaisempien asutusvaiheiden jäännöksiä. Kylätontin ja Kymijoen välinen alue on edelleen peltona."

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus:

Saulo Kepsu. Pohjois-Kymenlaakson kylännimet. Village Place Names in Northern Kymenlaakso. Hämeenlinna 1981.

Kohteen on inventoinut vuonna 2014 Hannu Poutiainen (Mikroliitti Oy), joten sitä ei inventoitu uudestaan. Kohteen sijainti on esitetty kartassa 3.

45: Kouvola, Keltti Lautavalkama

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Keltti Lautavalkama
Tarkenne:	1700-luvun varustukset
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000006132
Mj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Mj.alatyyppi:	maavallit
Ajoitusarvio:	historiallinen
Lukumäärä:	1
Laji:	kiinteä muinaisjäänös

Kiinteistö: 286-409-7-76, 286-455-871-3
 Karttalehti: (TM35) L4443B / (KKJ) 311305
 Koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N 6748087 / E 478248, Z/m.mpy 60,00
 (ETRS-GK27FIN): N 6750787 / E 27478239
 Aikaisemmat tutkimukset: Tapani Ahvenisto, inventointi 1967.
 Kimmo Seppänen. Kuusankosken kaupunki, Yleiskaavaan 2020 liittyvä muinaisjäännoisinventointi 2006. Kuusankosken kaupunginmuseo.
 John Lagerstedt. Pohjois-Kymenlaakso, Sotahistoriallisten muinaisjäännoisten inventointi 2008. Museovirasto/RHO.
 Vesa Laulumaa. Kouvola, VT6, Kouvolan kohdan parantamisalueen arkeologinen inventointi 2012. Museovirasto.

Kohdekuvaus:

Muinaisjäännoisrekisteri: ”Kohde sijaitsee Kymijoen rantajyrkänteiden päällä, lauttavalkamaan vievän tien pohjoispuolella, ns. Pentik-paviljongin pysäköintialueen etelänurkasta 20 m etelään. Hiekkaperäisessä maastossa kasvaa vesakkoa. Kymijokeen laskevan uran jyrkkää, pohjoispuoleista yläreunaa noudatteleva, 70 m pitkä maavalli, jonka leveys on 1 m ja korkeus 1 m. Valli on eteläosastaan itä – länsi-suuntainen mutta se kääntyy keskikohdastaan lähes suorakulmaisesti ja on pohjoisosassa pohjoinen – etelä-suuntainen. Valli madaltuu pohjoispäässä. Vallin suojan puolelle on kaivettu 0,5 m leveä ja 0,2 m syvä ura. Länsipäässä erottuu vielä heikosti 10 m matkalla vallikäytävä, jonka leveys on 2 m ja korkeus ympäröivästä maastosta 0,3 m. Kymijokeen laskeutuvan uran pohjalla kulkee tie, joka on aikanaan vienyt lauttavalkamaan, jossa on ollut joen ylityspaikka. Uran eteläpuolella on myös ollut valli, joka on tuhoutunut. Vallit ovat varmistaneet joen ylityspaikkaa, jossa sijaitsi Venäjän ja Ruotsin raja vuosina 1743 – 1808. Uran eteläpuolelle rakennettu valli on tuhoutunut, kun kohdalle on rakennettu toisen maailmansodan aikainen Kymijokilinjan linnoite. Vuoden 2008 inventoinnissa tutkittiin ainoastaan tieuran pohjoispuoli. Noin 10 metrin kohteesta pohjoiseen on maata käsitelty kaivamalla 1980-luvulla. Alueelle on asennettu läheisen Pentik-paviljongin sadevedenkeräysjärjestelmän putket ja kokoojakaivot. Valli loppuu eteläpäästään noin 15 metrin päähän viemäreistä. Vallin päällä kasvaa kaikenikäistä lehtopuustoa. Kohde sijoittuu Natura- ja lehtojen-suojelualueelle. Kymijoen ranta on herkkä maanvyörymille, joten eroosio voi vaurioittaa kohdetta. Viimeisin suuri sortuma on tapahtunut 1990-luvun lopulla.”

Vesa Laulumaa (Museovirasto) tarkasti kohteen vuoden 2012 inventoinnissa ja se oli yllä olevan kuvauksen mukaisessa kunnossa. Kohdetta ei tarkastettu vuoden 2014 inventoinnissa. Kohteen sijainti on esitetty kartassa 12.

46: Kouvola, Keltti (Kelltes by) Koulu

PERUSTIEDOT

Kohdenimi: Keltti (Kelltes by) Koulu
 Kunta: Kouvola
 Mj.rek.numero: 1000013037
 Mj.tyyppi: asuinpaikat
 Mj.alatyyppi: kyläpaikat
 Ajoitusarvio: historiallinen
 Lukumäärä: 1
 Laji: kiinteä muinaisjäännois
 Kiinteistö: 286-409-7-67, 286-895-0-6, 286-895-0-12, 286-409-7-78, 286-409-2-10, 286-409-2-62, 286-409-2-111, 286-409-5-200, 286-409-7-74, 286-409-34-1
 Karttalehti: (TM35) L4443B / (KKJ) 311305
 Koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N 6748652 / E 478454, Z/m.mpy alin: 65,00 ylin: 70,00
 (ETRS-GK27FIN): N 6751353 / E 27478445
 Aikaisemmat tutkimukset: Johanna Enqvist. Kouvola. Anjalankoski, Elimäki, Kouvola ja Kuusankoski, Osa II, Historiallisen ajan muinaisjäännoisten arkeologinen inventointi 2008. Museovirasto.
 Vesa Laulumaa. Kouvola, VT6, Kouvolan kohdan parantamisalueen arkeologinen inventointi 2012. Museovirasto.

Kohdekuvaus:

Muinaisjäännösrekisteri: ”Kohde sijaitsee Helsingintien (vt6) ja Lahdentien (vt12) liittymien tuntumassa, Lahdentien eteläpuolella. Kymijoki virtaa noin 400 metriä kohteesta itään. Historiallinen kylänpaikka on alueen kumpareilla, jotka ovat nykyäänkin osin asutuja. Vuoden 2008 inventoinnissa Johanna Enqvist paikallisti kylätontin keskipisteen lähelle Helsingintien ja Lahdentien liittymää. Historiallisten karttojen paikkatiedon täsmällinen siirtäminen nykyiseen maastoon ja karttapohjille on kuitenkin vaikeaa. Historiallinen kartta-aineisto sijoittaa asutuksen nykyisille korkeammille maastonkohdille. Näiden ympäristössä ovat yleensä sijainneet talojen lähipelot. Vuoden 2012 inventoinnissa tehdyn tarkastuksen perusteella kylätontin rajauksen voi jakaa kahteen alueeseen Helsingintien länsi- ja itäpuolille. Itäpuolinen alue käsittää Keltintien ja Lahdentien välisen alueen, jolla sijaitsee yksi laaja maalaistalon pihapiiri rakennuksineen ja näiden itäpuolella kaksi hylättyä rakennusta. Hiekkapohjaisella mäellä on kaksi rakennuksen kivijalkaa, joista toinen vaikuttaisi olevan 1800- tai 1900-luvun alusta peräisin. Mäellä on mitä ilmeisimmin asuttu satojen vuosien ajan ja 1500–1700-lukujen tai sitä vanhemman asutuksen tarkkaa sijaintia ja säilyneisyyttä on mahdoton määrittää ilman koekaivausta. Luultavaa kuitenkin on, että kohteen myöhempi maankäyttö peltoineen, pihapiireineen ja hiekanottoineen on vaurioittanut em. ajan asutuksen jälkiä pahoin. Keltin vanha kylä on sijainnut nykyisen Kuusankosken eteläosassa, Kymiöjen mutkan pohjoisrannalla, Isonsaaren kohdalla. Joen vastakkaisella puolella on Ruotsulan kylän vanhin kylätontti, Alakylä. 1400-luvulla nimi Keltti on tarkoittanut vain Ruotsulaa ja myöhemmin molempia kyliä. Kelttiin on lisäksi luettu myös samaan jakokuntaan kuulunut Kuusanniemi. Keltti-Ruotsulan kylien kohdalla Salpausselkää pitkin kulkenut vanha Viipurintie on ylittänyt Kymiöjen (ks. Elimäki Nappa Lauttavalokama). Asutusta paikalla on saattanut olla jo 1300-luvulla, vuoden 1539 maakirjaan kylästä on merkitty viis isäntää. (Kepsu 1981:50-52.) Keltin Hietalan latopellosta löytyi 1950-luvulla viikinkiaikainen keihäänkärki ilmeisesti yhdessä miekan kanssa. Miekka katosi heti löytymisensä jälkeen, mutta keihäänkärki päättyi usean mutkan kautta Kuusankosken kaupunginmuseon kokoelmiin. Kylätontin läheisyydessä esiintyy myös tummatulikukkaa, joten asutus paikalla saattaa periytyä jo rautakaudelle. Keltin kylänpaikka on säilynyt peltojen ympäröimänä kumpareena, mutta kylätonttia halkovien maanteiden rakentaminen on tuhonnut paljolti vanhaa viljelysmaisemaa sekä oletettavasti myös aikaisempien asutusvaiheiden jäännöksiä. Keltin koulun tontilla on myös ilmeisesti 1700-luvulla rakennetun vallihaudan jäännöksiä. Alue on ollut strategisesti merkityksellinen jo pitkään, joten maankäyttö on paikalla suhteellisen mittavaa. Rakentamattomilla alueilla on kuitenkin voinut säilyä myös keskiaikaisen asutuksen jäännöksiä – etenkin Koulun tontilla Vt7:n eteläpuolella.”

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus:

Saulo Kepsu. Pohjois-Kymenlaakson kylännimet. Village Place Names in Northern Kymenlaakso. Hämeenlinna 1981.

Vesa Laulumaa (Museovirasto) inventoi kohteen vuonna 2012 ja teki tarkennuksia aluerajaukseen, joten kohdetta ei tarkastettu vuoden 2014 inventoinnissa. Kohteen sijainti on esitetty kartassa 12.

47: Kouvola, Keltti (Kelltes by) Simola

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Keltti (Kelltes by) Simola
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000013036
Mj.tyyppi:	asuinpaikat
Mj.alatyyppi:	kylänpaikat
Ajoitusarvio:	historiallinen
Lukumäärä:	1
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Kiinteistö:	286-409-6-63
Karttalehti:	(TM35) L4443B / (KKJ) 311305
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6748743 / E 478058, Z/m.mpy alin: 62,50 ylin: 70,00
(ETRS-GK27FIN):	N 6751444 / E 27478049
Aikaisemmat tutkimukset:	Johanna Enqvist. Kouvola. Anjalankoski, Elimäki, Kouvola ja Kuusankoski, Osa II, Historiallisen ajan muinaisjäännösten arkeologinen inventointi 2008. Museovirasto. Vesa Laulumaa. Kouvola, VT6, Kouvolan kohdan parantamisalueen arkeologinen inventointi 2012. Museovirasto.

Kohdekuvaus:

Muinaisjäännösrekisteri: ”Kohde kuuluu Keltin kylään, ks. kohde Keltti (Kelltes by) Koulu, jossa alueen historiaa on selitetty laajemmin. Keltti Simola on hiekkaharjanteella Lahdentien pohjoispuolella. Alueella on todennäköisesti sijainnut asutusta pitkään ja se on nykyisin hyvin tiheään rakennettu ja jatkuvan intensiivisen maakäytön vuoksi pahoin tuhoutunut varhaisemmilta osiltaan. Alueen rajaaminen muinaisjäännöksen suojelun kannalta on arveluttavaa, koska mitään selkeästi muinaisjäännökseksi tulkittavaa kohteessa ei ollut. Kohteen arvo lienee ennemminkin rakennushistoriallinen kuin muinaisjäännökseksi luokiteltava.”

Vesa Laulumaa (Museovirasto) on tarkastanut kohteen vuoden 2012 inventoinnissa, joten kohdetta ei tarkastettu vuoden 2014 inventoinnissa. Kohteen sijainti on esitetty kartassa 12.

48: Kouvola, Nappa Lauttavalkama

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Nappa Lauttavalkama
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000006133
Mj.tyyppi:	muinaisjäännösryhmät
Mj.alatyyppi:	-
Ajoitusarvio:	historiallinen
Lukumäärä:	4
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Kiinteistö:	286-455-871-3
Karttalehti:	(TM35) L4443B / (KKJ) 311305
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6748044 / E 478181, Z/m.mpy alin: 60,00
(ETRS-GK27FIN):	N 6750744 / E 27478172

Aikaisemmat tutkimukset: Tapani Ahvenisto, inventointi 1967.
Kimmo Seppänen. Kuusankosken kaupunki, Yleiskaavaan 2020 liittyvä muinaisjäännösinventointi 2006. Kuusankosken kaupunginmuseo.
Johanna Enqvist. Kouvola. Anjalankoski, Elimäki, Kouvola ja Kuusankoski, Osa II, Historiallisen ajan muinaisjäännösten arkeologinen inventointi 2008. Museovirasto.
Vesa Laulumaa. Kouvola, VT6, Kouvolan kohdan parantamisalueen arkeologinen inventointi 2012. Museovirasto.

Kohdekuvaus:

Muinaisjäännösrekisteri: ”Elimäen pohjoisosassa, valtatie 6:n ja Kymen paviljongin eteläpuolella, Kymijoen pohjoisrannalla on 1700–1900 -luvulle ajoittuvia taisteluhautoja, Ylisen Viipurintien vanha lauttavalkama ja tienpohja. Kymijoen rantajyrkänteen päällä, lauttavalkamaan vievän tien eteläpuolella ollutta valliä on sen muodon perusteella hyödynnetty ensimmäisen maailmansodan aikaisen juoksuhaudan rakentamisessa, joten 1700-luvun valliäkin voi vielä olla jäljellä. Nykyinen taisteluhauta kuuluu ns. Kymi-joki-linjaan. Taisteluhaudan alkuosan muoto on samankaltainen kuin 1740-luvun kartassa kuvatun vallin. Taisteluhaudan syvyys on noin 1,5 metriä ja penkan leveys noin 5 metriä. Taisteluhaudan kokonaispituus on noin 150 metriä. Kohde on kohtalaisen hyvässä kunnossa. Napan Lauttavalkama liittyy joen vastakkaisella rannalla oleviin Kuusankosken Ruotsulan reduttiin (1000001935) ja Ruotsulan Lauttavalkamaan (1000006136). Kohteeseen liittyy lauttavalkama sekä sinne johtava tie, joka on yksi näyttävimmistä muinaistien kulumaurista Suomessa. Tien rinneosuus on selkeä ja se on säilyttänyt hyvin avoimen muotonsa. Lauttapaikan alatasanne ja varsinainen lauttaranta on kasvanut täysin umpeen. Varsinaiseen lauttapaikkaan on tuotu täytemaata tai sitä on kaivettu läheisen Kymen paviljongin viemäri- ja sadevesijohtojen asentamisen aikana 1980-luvulla. Sadevesiviemäri linja on johdettu vanhan tiepohjan sivulla alas Kymijoen rantaan. Alhaalla rannassa on kaksi betonista viemärikaivoa, jotka eivät ilmeisesti ole enää käytössä. Vanhaa tiepohjaa on käytetty paviljongin paikoitusalueen sadevesiviemäröinnin johtamiseen. Yksi tarkastusputki ja kaivo sijaitsevat rinteiden keskiosassa. ”

Kohde tarkastettiin Vesa Laulumaan (Museovirasto) vuoden 2012 inventoinnissa ja sen todettiin olevan yllä olevan kuvauksen mukaisessa kunnossa. Kohdetta ei tarkastettu vuoden 2014 inventoinnissa. Kohteen sijainti on esitetty kartassa 12.

49: Kouvola, Niilola

PERUSTIEDOT

Kohdenimi: Niilola
Kunta: Kouvola
Mj.rek.numero: 44010012
Mj.tyyppi: kivirakenteet
Mj.alatyyppi: röykkiöt
Ajoitusarvio: ajoittamaton
Lukumäärä: 1
Laji: kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistö: 286-455-1-618
Karttalehti: (TM35) L4441H / (KKJ) 311304
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N 6746032 / E 475103, Z/m.mpy 70,00
(ETRS-GK27FIN): N 6748731 / E 27475093
Aikaisemmat tutkimukset: Matti Huurre, inventointi 1968.
Wesa Perttola, tarkastus 2003.
Esa Mikkola, tarkastus 2004.
Johanna Enqvist. Kouvola. Anjalankoski, Elimäki, Kouvola ja Kuusankoski, Osa I, Esihistoriallisen ajan muinaisjäänösten arkeologinen inventointi 2008. Museovirasto.
Vesa Laulumaa. Kouvola, VT6, Kouvolan kohdan parantamisalueen arkeologinen inventointi 2012. Museovirasto.

Kohdekuvaus:

Muinaisjäänösrekisteri: ”Kohde sijaitsee entisen Elimäen kunnan pohjoisosassa. Röykkiö on noin 80 metriä valtatie 6 länsipuolella, loivasti kaakkoon viettävässä rinteessä. Vuoden 2012 inventoinnin aikana alue kasvoi tiheähköä mäntytaimikkoa. Kohteessa on tehty avohakkuu ja maapohjan käsittely ilmeisesti vuonna 2004 (ks. Mikkolan tarkastus). Röykkiö on halkaisijaltaan noin kuusi metriä ja se on kasattu kalliopohjalle. Röykkiö on sammaloitunut ja osin kasvillisuuden peitossa. Kairauksen perusteella se lähistöllä on ohut, 5–10 cm:n kerros maa-ainesta ja sen alla kallio. Röykkiötä ei voi ajoittaa sen sijaintikorkeuden perusteella. Kyseessä voi kuitenkin olla esihistoriallinen hautaröykkiö.”

Vesa Laulumaa (Museovirasto) on tarkastanut kohteen vuoden 2012 inventoinnin yhteydessä, joten kohdetta ei tarkastettu vuoden 2014 inventoinnissa. Kohteen sijainti on esitetty kartassa 13.

50: Kouvola, Pakanavuori

PERUSTIEDOT

Kohdenimi: Pakanavuori
Kunta: Kouvola
Mj.rek.numero: 306010001
Mj.tyyppi: taide, muistomerkit
Mj.alatyyppi: kalliomaalaukset
Ajoitusarvio: kivikautinen/ pronssikautinen
Lukumäärä: 1
Laji: kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistö: 286-410-19-4
Karttalehti: (TM35) L4444B / (KKJ) 311305
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N 6756784 / E 478019, Z/m.mpy 75,00
(ETRS-GK27FIN): N 6759488 / E 27478010
Aikaisemmat tutkimukset: Timo Miettinen, inventointi 1974.
Leena Tomanterä, hoito 1980.
J.-P. Taavitsainen, tarkastus 1980.
Johanna Enqvist. Kouvola. Anjalankoski, Elimäki, Kouvola ja Kuusankoski, Osa I, Esihistoriallisen ajan muinaisjäänösten arkeologinen inventointi 2008. Museovirasto.
Leena Tomanterä, tarkastus 2010.

Timo Miettinen, tarkastus 2010.

Helena Ranta, Marita Kykyri ja Kimmo Seppänen, tarkastus 2012.

Hannu Poutiainen. Kouvola Selänpään pohjavedenottohankkeen pohjaveden siirtolinjojen muinaisjäännösinventointi 2014. Mikroliitti Oy.

Kohdekuvaus:

Muinaisjäännösrekisteri: ”Kuusankosken pohjoisosassa, Voikkaan kohdalla on Kymijoen itärannalla länsi-lounaaseen katsova kalliomaalaus. Punavärillä tehty maalaus sijaitsee noin 30 metriä rannasta ja noin 10 metrin korkeudella joen pinnasta; rapautuneen rantapenkan päällä hiukan ulospäin kaltevan rapakivikallion seinämässä, noin 4 metrin levyisellä sileällä pinnalla. Seinämän tunnistettavin hahmo on sen oikeassa laidassa oleva koukkupolvinen ihmiskuvio (korkeus noin 31 cm); lisäksi voidaan hahmottaa myös muutamia eläinkuviota.

Maalauksessa on erotettavissa neljä värialueita (A-D):

Alue A vasemmalla laidassa: punavärin jäänteitä.

Alue B kalliohalkeamien muodostamassa kolmiossa: voimakkaasti värjäytynyt kohta, tunnistamattomia värjäytyimiä (ihmisvartalon katkelma?).

Alue C keskellä: pystysuoria punavärikaistoja, yksi poikittainen värjäytymä.

Alue D oikeassa laidassa: 1. koukkupolvinen ihmishahmo, 2. ihmishahmon vieressä katkelmallinen eläin- tai ihmishahmo, 3. edellisen yläpuolella viistosti vasemmalla mahdollinen hirvieläinkuvio.

4. tunnistamattomia värjäytyimiä. (Kivikäs 1995.)

Seinämän alaosa on töhritty vuonna 1977 nimikirjaimilla ja vuosiluvuilla; maalaus puhdistettiin vuonna 1980. Vuoden 2008 inventoinnin yhteydessä tehdyssä tarkastuksessa havaittiin, että maalauksen alapuolella olevassa halkeamassa ja sen edustalla on poltetu nuotiota. Maalaus on alaosastaan nokeentunut, myös kalliopintaa on lohkeillut irti nuotiopaikkana käytetyn halkeaman yläpuolelta. Maakuntamuseon kautta Museovirastoon 5.8.2010 saapuneen ilmoituksen mukaan Pakanavuoren kalliomaalausta on tarvelty (havainto: Pekka Tiihonen 31.7.2010). Sinistä maalia on maalattu suoraan ihmishahmon päälle jäljitellen sen muotoja. Konservatorin selvittää maalauksen puhdistusmenetelmän.”

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus:

Pekka Kivikäs. Kalliomaalaukset: muinainen kuva-arkisto. Atena 1995.

Hannu Poutiainen (Mikroliitti Oy) tarkasti kohteen vuoden 2014 inventoinnissa. Siinä todettiin, että kalliomaalausta oli tarvelty lisää aiemmin raportoitujen tuhotöiden jälkeen. Maalausta oli sotkettu ilmeisesti hiilellä. Lisäksi kallio on rapautunut lisää nuotiopaikkana käytetyn kohdan yläpuolella. Kohteen sijainti on esitetty kartassa 3.

51: Kouvola, Utti

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Utti
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000002085
Mj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Mj.alatyyppi:	linnoitukset
Ajoitusarvio:	historiallinen
Lukumäärä:	1
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Kiinteistöt:	286-426-5-12, 286-426-5-13, 286-426-5-14
Karttalehti:	(TM35) L4444G / (KKJ) 311311
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6750480 / E 494475
(ETRS-GK27FIN):	N 6753181 / E 27494473
Aikaisemmat tutkimukset:	Päivi Hakanpää. Valkeala, Utin linnoituksen inventointi ja kartoitus 2008. Museovirasto, Rakenushistorian osasto.

Kohdekuvaus:

Muinaisjäännösrekisteri: ”Utin linnoitus sijaitsee Salpausselkää pitkin kulkevan Viipuriin johtavan yllisen tien eli nykyisen VT 6:n varressa Haukajärven kaakkoispuolella. Linnoitus on rakennettu harjulle siten, että sen varustukset katkaisivat harjun tasaisen laen kulkien jonkin verran rinnettä alas molemmiin puolin. Venäjä rakensi Utin linnoituksen vuonna 1791 kenraali Aleksandr Suvorovin johdolla osaksi uutta Pietarin puolustusjärjestelmää. Utin vartiolinnoitus on pieni, kuusi bastionia ja ravelliinin käsittävä säännölli-

nen bastionivarustus. Rakennuksia Utin linnakkeessa oli kymmenkunta. Linnoitus lakkautettiin tarpeettomana vuoden 1809 jälkeen. Museovirasto aloitti linnoituksen restauroinnin 1980-luvulla ja nykyisin se on nähtävyyssikäytössä.”

Hannu Poutiainen (Mikroliitti Oy) tarkasti kohteen vuoden 2014 inventoinnissa ja kohteen todettiin olevan ennallaan vaikkakin vesakoitunut. Kohteen sijainti on esitetty kartassa 15.

52: Kouvola, Utti Salmela

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Utti Salmela
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000012957
Mj.tyyppi:	muinaisjäännösrühmät
Mj.alatyyppi:	-
Ajoitusarvio:	historiallinen
Lukumäärä:	-
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Kiinteistö:	286-404-3-80, 286-404-54-7, 286-404-56-7, 286-404-56-3, 286-404-56-8, 286-404-57-1, 286-430-4-2, 286-401-15-2, 286-430-4-1, 286-430-5-4
Karttalehti:	(TM35) L4444E / (KKJ) 311311
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6750066 / E 489949
(ETRS-GK27FIN):	N 6752767 / E 27489945
Aikaisemmat tutkimukset:	John Lagerstedt. Pohjois-Kymenlaakso, Sotahistoriallisten muinaisjäännösten inventointi 2008. Museovirasto/RHO. Hannu Poutiainen. Kouvola Selänpään pohjavedenottohankkeen pohjaveden siirtolinjojen muinaisjäännösinventointi 2014. Mikroliitti Oy.

Kohdekuvaus:

Muinaisjäännösrekisteri: ”Kohde koostuu Kustaan sodan (1788 – 1790) aikaisesta taistelupaikasta ja sotaväen leirialueesta sekä ensimmäisen maailmansodan aikaisesta puolustusasemasta. Kohteet sijaitsevat valtatie 6:n ja Härkäojantien välisellä harjulla noin 900 m Kouvolan ja Valkealan rajasta itään. Alueen maaperä on hiekkamoreenia, jossa kasvaa mäntymetsää. Kustaan sodan aikana 28.6.1789 harjulla käytiin nk. Utin taistelu, jossa ruotsalaiset saivat voiton venäläisistä. Kirjallisissa lähteissä ei ole mainintoja taistelupaikalle rakennetuista varustuksista eikä maastosta löydy silmämääräisesti siihen liittyviä ilmiöitä. Sen sijaan harjulla on 23 kuoppaa, jotka ovat ulkoasunsa perusteella tyyppillisiä sotaväen leirialueen majoituskuoppia. Oletettavasti ne liittyvät myös Kustaan sodan tapahtumiin. Kuopat ovat muodoltaan nelikulmaisia sekä soikeita. Niiden keskimääräinen koko on 2 x 3 m ja syvyys vaihtelee välillä 0,6 – 1,5 m. Tihein kuoppakeskittyminen on 180 m matkalla, mäen länsipäässä, lähellä Salmelan tilaa. Härkäojantien vierellä on lisäksi 6 x 6 m kokoinen kuoppa, jonka syvyys on 1 m mutta se saattaa liittyä maanottoon. Mäen itäpäässä, Kujansuussa on neljä erillistä kuoppaa. Mäen poikki on kaivettu kaksi ensimmäisen maailmansodan aikaista taisteluhautalinjaa. Ulompi linja on aivan mäen länsipäässä. Maahan kaivettua taisteluhautaa on 70 m. Torjuntasuuntana on länsi. Taisteluhaudassa on kaksi traverssia, joista toisen kyljessä saattaa olla konekiväärille tehty tuliasema. Taisteluhaudan pohjoispäässä on tuliaseman kuoppa (P= 6752943, I= 3489869), jonka koko on 3 x 3 m ja syvyys 0,5 m. Torjuntasuunta on 300°. Asemassa ei ole nähtävissä ampuma-aukkoa tai raivattua ampumasektoria. Taisteluhaudan keskiosassa, taustalla on suojahuoneen kuoppa, jonka koko on 4 x 4 m ja syvyys 1,8 m. Siihen ei johda yhdyshautaa. Ulommaisesta linjasta 160 m itään on toinen taaempi linja. Mäen poikki on kaivettu maahan 110 m pitkä hauta, jonka yläosan leveys on 1,5 m ja alaosan 1 m. Sen syvyys on 0,8 m. Hauta on ilmeisesti keskeneräinen eikä siitä pysty päättelemään onko se tarkoitettu taistelu- vai yhdyshaudaksi. Kuutostien pohjoispuoli tarkastettiin inventoinnin yhteydessä mutta sieltä ei löytynyt lisää majoituspainanteita tai ensimmäisen maailmansodan linnoitteita.”

Hannu Poutiainen (Mikroliitti Oy) tarkasti kohteen vuoden 2014 inventoinnissa ja kohteen todettiin olevan ennallaan harjun päällä kulkevaa motocross-polkua lukuun ottamatta. Kohteen sijainti on esitetty kartassa 15.

53: Kouvola, Valkeala Kustaan kivi

PERUSTIEDOT

Kohdenimi: Valkeala Kustaan kivi
Kunta: Kouvola
Mj.rek.numero: 909500002
Mj.tyyppi: kultti- ja tarinapaikat
Mj.alatyyppi: tarinapaikat
Ajoitusarvio: historiallinen
Lukumäärä: 1
Laji: kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistö: 286-895-0-368
Karttalehti: (TM35) L4444F / (KKJ) 311309
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N 6757744 / E 488925
(ETRS-GK27FIN): N 6760448 / E 27488921
Aikaisemmat tutkimukset: Johanna Seppä, inventointi 2002
Hannu Poutiainen. Kouvola Selänpään pohjavedenottohankkeen pohjaveden siirtolinjojen muinaisjäänösinventointi 2014. Mikroliitti Oy.

Kohdekuvaus:

Muinaisjäänösrekisteri: ”Kivi sijaitsee Multämäentien (368) varressa länsipuolella Tupakkamäentien risteyksessä. Peruskartassa kiven nimi on Kuninkaankivi. Kivessä on muistolaatta, jossa lukee: Kuninkaankivi 1790. Perimätiedon mukaan Ruotsi-Suomen kuningas Kustaa III seurasi tämän kiven suojasta ruotsalaisten ja venäläisten taistelua, joka käytiin Valkealan kirkonkylässä 30.4.1790.”

Hannu Poutiaisen (Mikroliitti Oy) vuoden 2014 inventoinnissa kohteen todettiin olevan ennallaan. Kohteen sijainti on esitetty kartassa 16.

54: Kouvola, Valkealan kartano

PERUSTIEDOT

Kohdenimi: Valkealan kartano
Kunta: Kouvola
Mj.rek.numero: 1000012846
Mj.tyyppi: asuinpaikat
Mj.alatyyppi: kartanot
Ajoitusarvio: historiallinen
Lukumäärä: -
Laji: kiinteä muinaisjäänös
Kiinteistö: 286-449-2-1827, 286-449-2-966
Karttalehti: (TM35) L4444F / (KKJ) 311308
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N 6756211 / E 488339, Z/m.mpy alin: 65,00 ylin: 77,50
(ETRS-GK27FIN): N 6758914 / E 27488334
Aikaisemmat tutkimukset: Katja Vuoristo. Valkealan historiallisen ajan muinaisjäänösten inventointi 2008. Museovirasto/RHO.
Hannu Poutiainen. Kouvola Selänpään pohjavedenottohankkeen pohjaveden siirtolinjojen muinaisjäänösinventointi 2014. Mikroliitti Oy.

Kohdekuvaus:

Muinaisjäänösrekisteri: ”Valkealan säterikartano on todennäköisesti perustettu Valkealan vanhankylän paikalle (Kepsu 1990:384). Kartano on Erik Gyllenstiernan perustama ja se rakennettiin aluksi vuonna 1643 Jokelan kylään, mutta ennen 1640-luvun loppua se siirrettiin Valkealan kylään pappilan tontille. Pappila oli alun perin perustettu kahdelle kruununtilalle, ilmeisesti aivan kylän ytimeen. Kartanon alle jäi todennäköisesti myös muita tiloja, jolloin kylän asutus joutui hajaantumaan muualle. (Oksanen 1995:45.) Kartanon ympäristössä on säilynyt useiden rakennusten jäännöksiä, joista osa saattaa olla melko nuoria, mutta myös vanhempia rakenteita on saattanut säilyä. On mahdollista, että alueella on myös kartanoa edeltäviin taloihin liittyviä rakenteita, jotka saattavat vanhimmillaan ajoittua keskiajalle.”

Lähteet ja tutkimuskirjallisuus:

VA, MH 360/56 M13/10.

Kepsu, Saulo 1990. Valkealan asuttaminen. Valkealan historia I. Lahti.

Oksanen, Eeva-Liisa 1995. Valkealan haltijat. Valkealan historia II. Pieksämäki.

Hannu Poutiaisen (Mikroliitti Oy) vuoden 2014 inventoinnissa kohteen todettiin olevan ennallaan. Kohteen sijainti on esitetty kartassa 16.

55: Kouvola, Häkämäki

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Häkämäki
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000012966
Mj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Mj.alatyyppi:	suojahuoneet
Ajoitusarvio:	moderni
Lukumäärä:	-
Laji:	muu kulttuuriperintökohde
Kiinteistö:	286-430-1-95
Karttalehti:	(TM35) L4444E / (KKJ) 311311
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN):	N 6750215 / E 491049
(ETRS-GK27FIN):	N 6752916 / E 27491045
Aikaisemmat tutkimukset:	John Lagerstedt. Pohjois-Kymenlaakso, Sotahistoriallisten muinaisjäännösten inventointi 2008. Museovirasto/RHO. Hannu Poutiainen. Kouvola Selänpään pohjavedenottohankkeen pohjaveden siirtolinjojen muinaisjäännösinventointi 2014. Mikroliitti Oy.

Kohdekuvaus:

Muinaisjäännösrekisteri: ” Kohde sijaitse Jyrääntien ja valtatie 6:n risteyksen koillispuolella, kierrätysjätteiden keräyspisteen itäpuolella harjun pohjoisrinteellä. Hiekkaisessa maassa kasvaa sekametsää. Aluetta on käytetty kaatopaikkana. Rinteessä on kaksi maahan kaivettua, romahtanutta suojahuonetta, joiden välimatka on 25 m. Paikallisen asukkaan tiedon mukaan näiden itäpuolella on vielä kolmas samanlainen suojahuone. Suojien kuopat ovat kooltaan 7 x 12 m ja syvyys on 2,5 – 3 m. Kuoppien ympärillä on 1,5 m leveät maavallit. Sisäänkäynnit ovat huoneiden länsikulmissa ja niihin johtaa 7 m pitkät yhdyshaudat, joiden leveys on yläosasta 1,5 m ja alaosasta 0,7 m. Kohteet ovat todennäköisesti toisen maailmansodan ajalta. Paikallinen asukas muisteli niiden kattojen olleen jäljellä vielä 1950-luvun lopussa, tosin tuolloin jo romahtamaisillaan. ”

Hannu Poutiaisen (Mikroliitti Oy) vuoden 2014 inventoinnissa kohteen todettiin olevan ennallaan. Kohdetta käytetään edelleen kaatopaikkana ja kaikki kolme suojahuonetta pystytettiin inventoinnissa paikantamaan. Kohteen sijainti on esitetty kartassa 15.

56: Kouvola, Ranta-Utti

PERUSTIEDOT

Kohdenimi:	Ranta-Utti
Kunta:	Kouvola
Mj.rek.numero:	1000019740
Mj.tyyppi:	puolustusvarustukset
Tarenne:	II maailmansodan varustukset
Mj.alatyyppi:	taistelukaivannot
Ajoitusarvio:	moderni
Lukumäärä:	3
Laji:	muu kulttuuriperintökohde
Kiinteistö:	286-426-5-13, 286-426-5-55
Karttalehti:	(TM35) L4444G / (KKJ) 311311

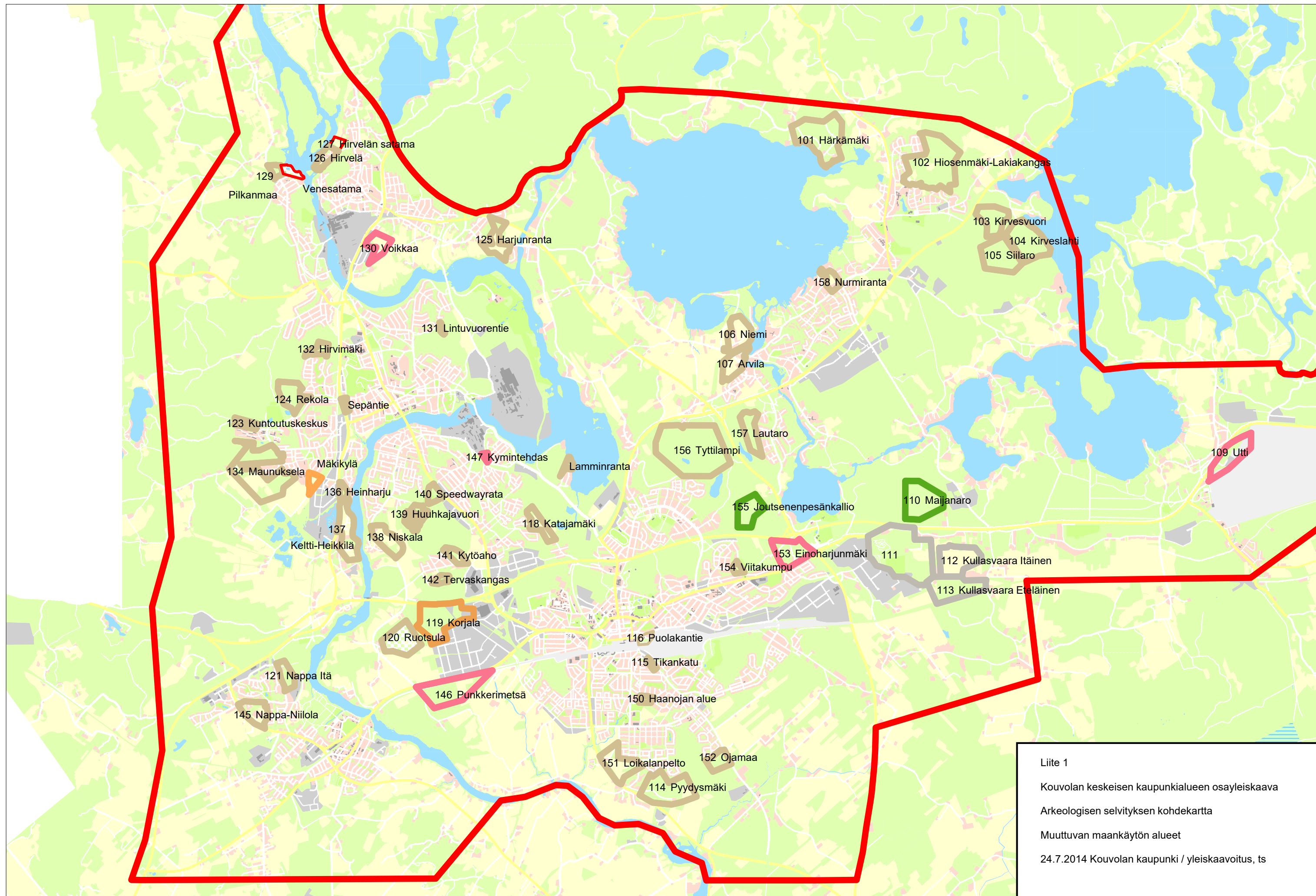
Koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N 6750829 / E 494488
(ETRS-GK27FIN): N 6753530 / E 27494486

Aikaisemmat tutkimukset: John Lagerstedt. Salpalinja. Sotahistoriallisten kohteiden arkeologinen inventointi 2009 – 2012.
Museovirasto.

Kohdekuvaus:

Muinaisjäännösrekisteri: ” Kohteessa on välirauhan aikana 1940 rakennettuja linnoitteita. Se sijaitsee Utin 1700-luvulla rakennetun linnoituksen pohjois- ja koillispuolella. Kohteen länsiosassa on maahan kaivettua taisteluhautaa, jonka torjuntasuunta itään ja etelään. Osa kaivannoista saattaa olla peräisin jo 1700-luvulta. Kohteen itäosassa on nelirivinen panssarivaunun kivieste.”

Hannu Poutiaisen (Mikroliitti Oy) vuoden 2014 inventoinnissa kohteen todettiin olevan ennallaan. Kohteen sijainti on esitetty kartassa 15.

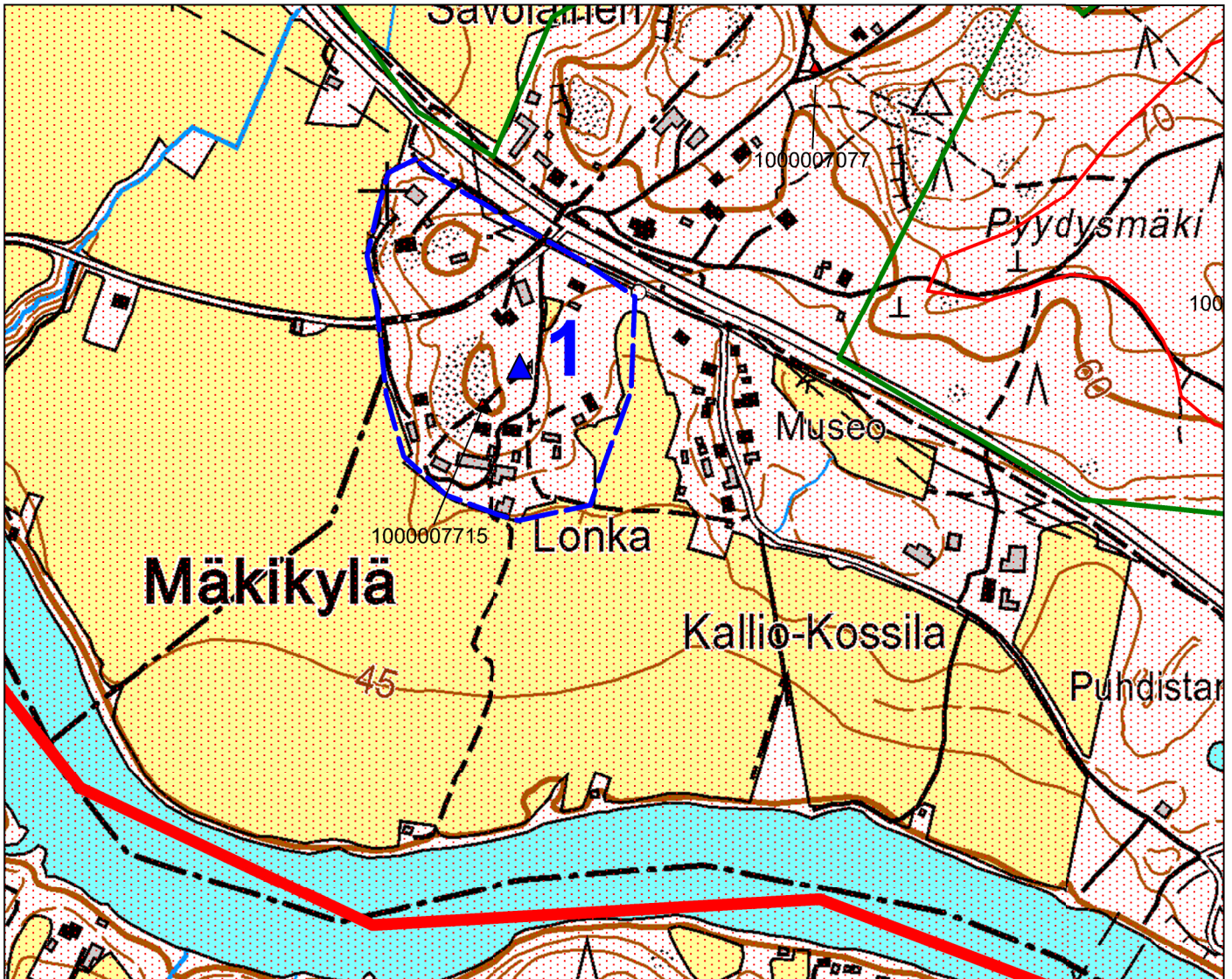

Liite 1
 Kouvolan keskeisen kaupunkialueen osayleiskaava
 Arkeologisen selvityksen kohdekartta
 Muuttuvan maankäytön alueet
 24.7.2014 Kouvola kaupunki / yleiskaavoitus, ts

Kartta 2

Kouvolan keskeinen osayleiskaava

Mittakaava 1: 7000

(ETRS-TM35FIN) N 6744989, E 483974

Copyright Maanmittauslaitos 2011

1 = uusi muinaisjäännöskohde, Kouvolan kylä, Mäkikylä

▲ 1000007715 = 32. Mäkikylä patteri n:03

▲ 1000007077 = Ristinkangas

□ = muuttuvan maankäytön alue

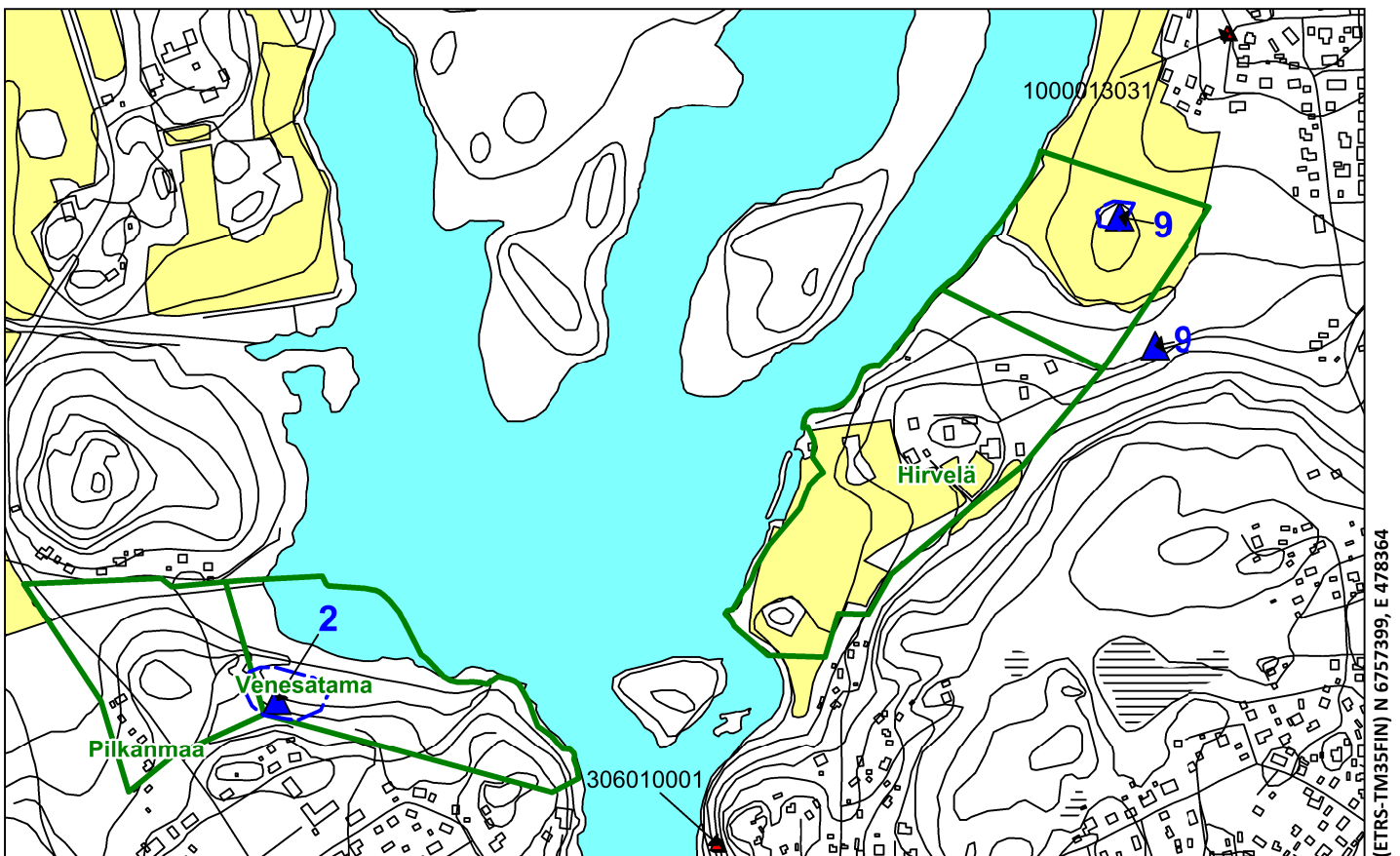
□ = muinaisjäännösalue

— = inventointialueen rajaus

Kartta 3

Kouvolan keskeinen osayleiskaava

Mittakaava 1:7500

Copyright Maanmittauslaitos 2011

(ETRS-TM35FIN) N 6757399, E 478364

 2 = uusi muinaisjäänös, Venesätama

 9 = uusi muu kulttuuriperintökohde, Hirvelän kylän (Hirvelä by) vanha pelto

 1000013031 = 44. Hirvelä (Hirvelä by)

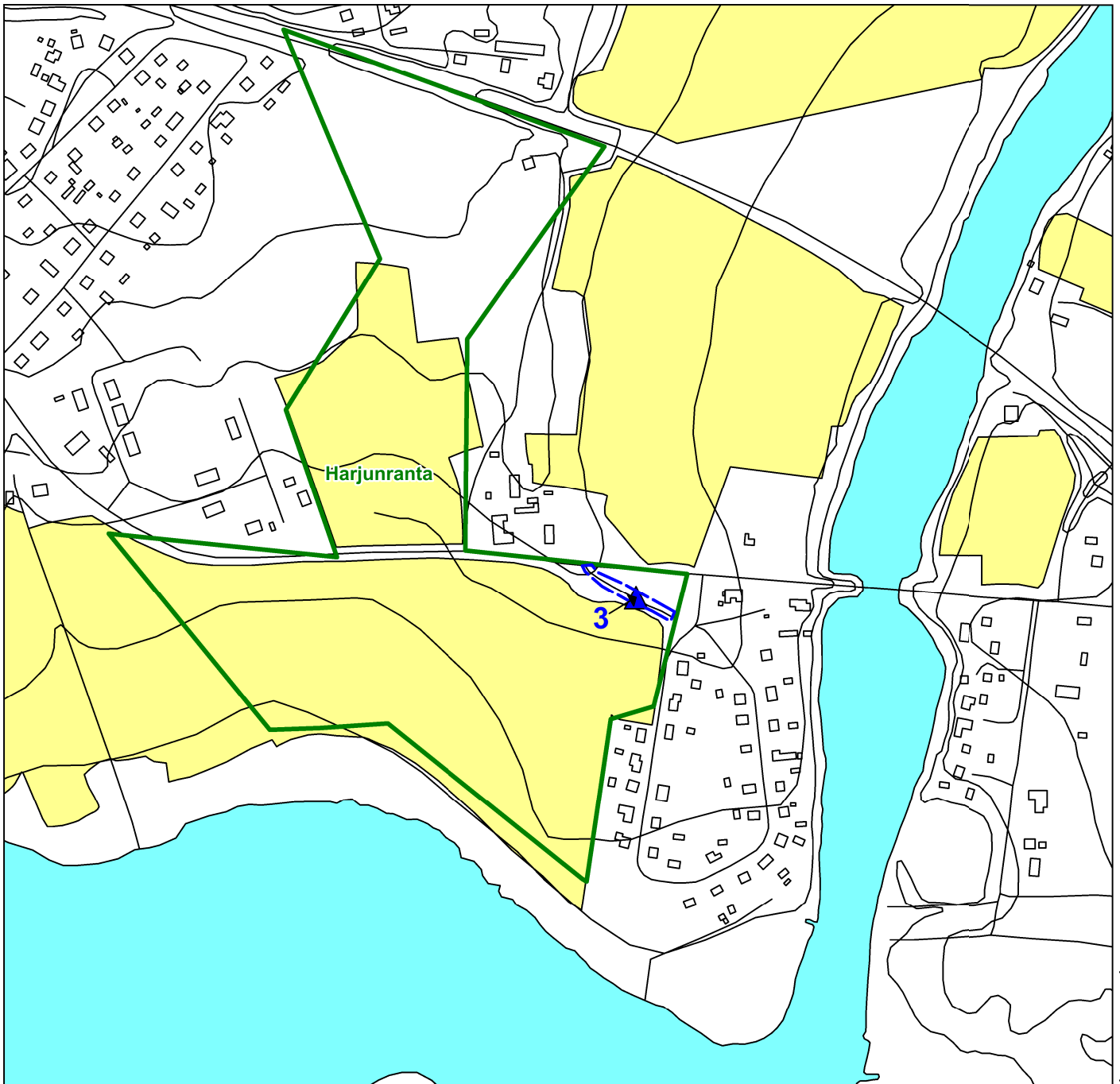
 306010001 = 50. Pakanavuori

 = muuttuvan maankäytön alue

Kartta 4

Kouvolan keskeinen osayleiskaava

Mittakaava 1:7500

(ETRS-TM35FIN) N 6755560, E 481768

Copyright Maanmittauslaitos 2011

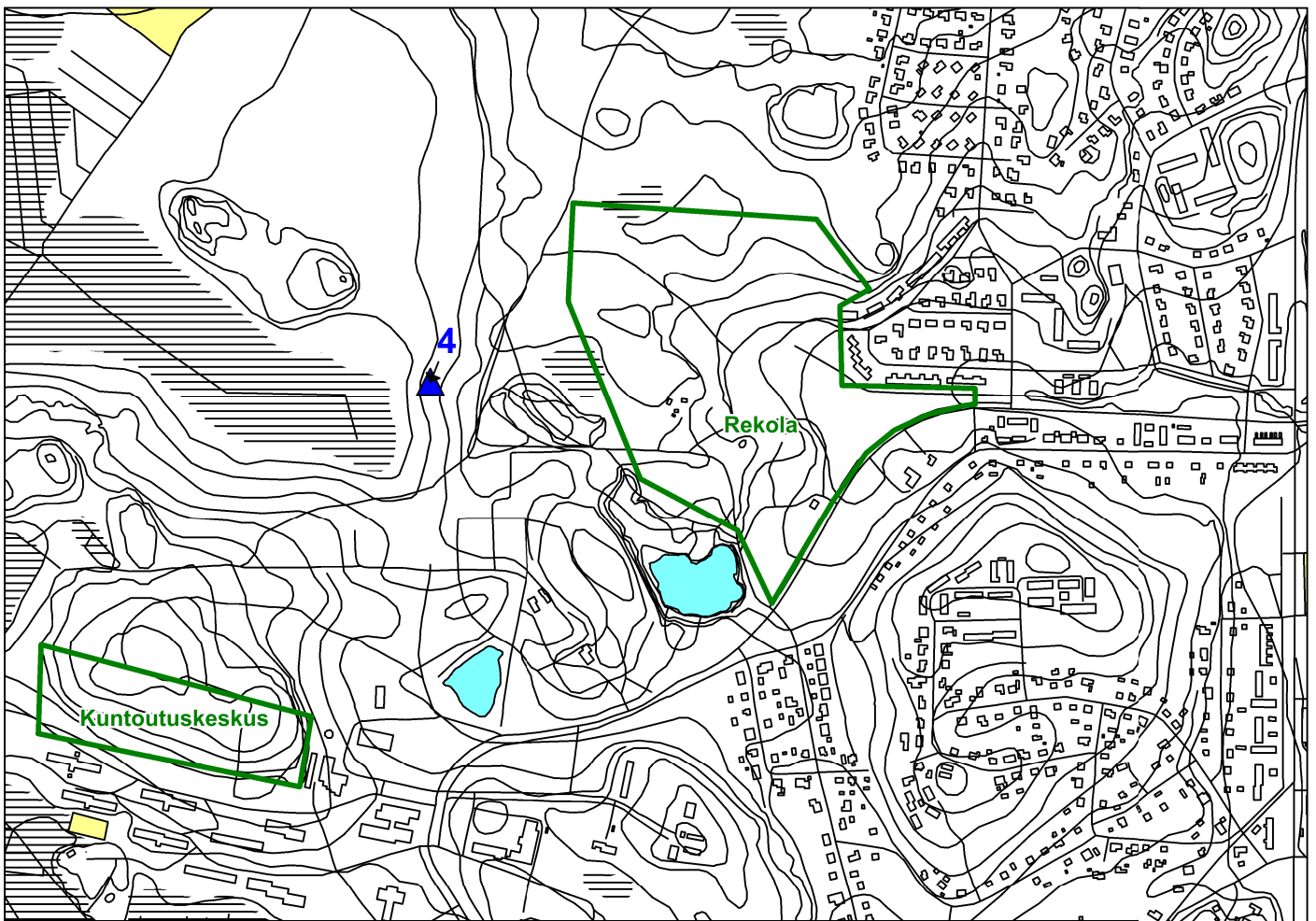
 3 = uusi muinaisjäännös, Harjunranta

 = muuttuvan maankäytön alue

Kartta 5

Kouvolan keskeinen osayleiskaava

Mittakaava 1:10 000

(ETRS-TM35FIN) N 6752673, E 477122

Copyright Maanmittauslaitos 2011

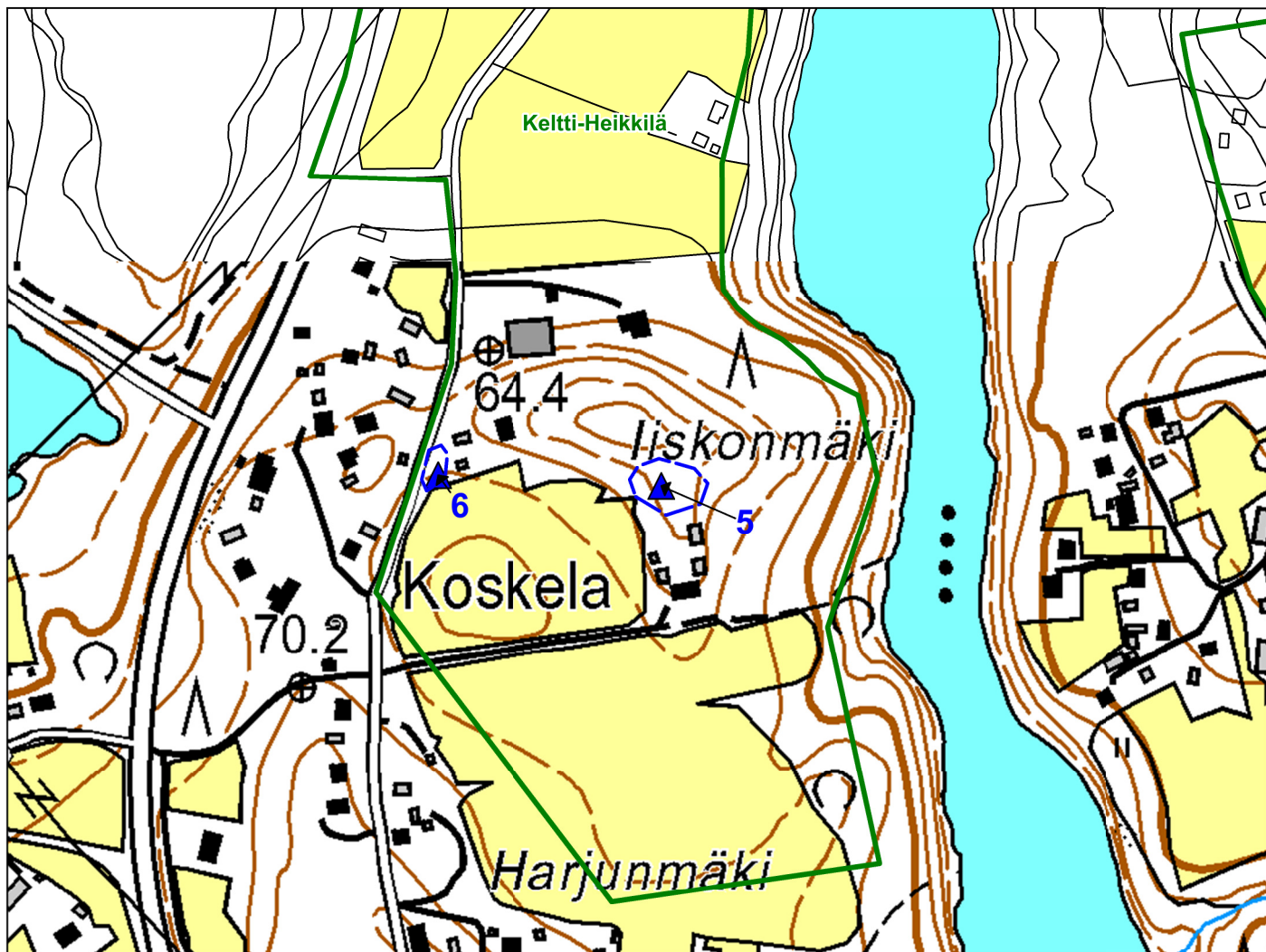
▲ 4 = uusi muinaisjäänös, Rekola

□ = muuttuvan maankäytön alue

Kartta 6

Kouvolan keskeinen osayleiskaava

Mittakaava 1: 5000

(ETRS-TM35FIN) N 6749828, E 478732

 5 = uusi muinaisjäännöskohde, Keltti Iiskonmäki

 6 = uusi muinaisjäännöskohde, Keltti Iiskonmäki Keltintie

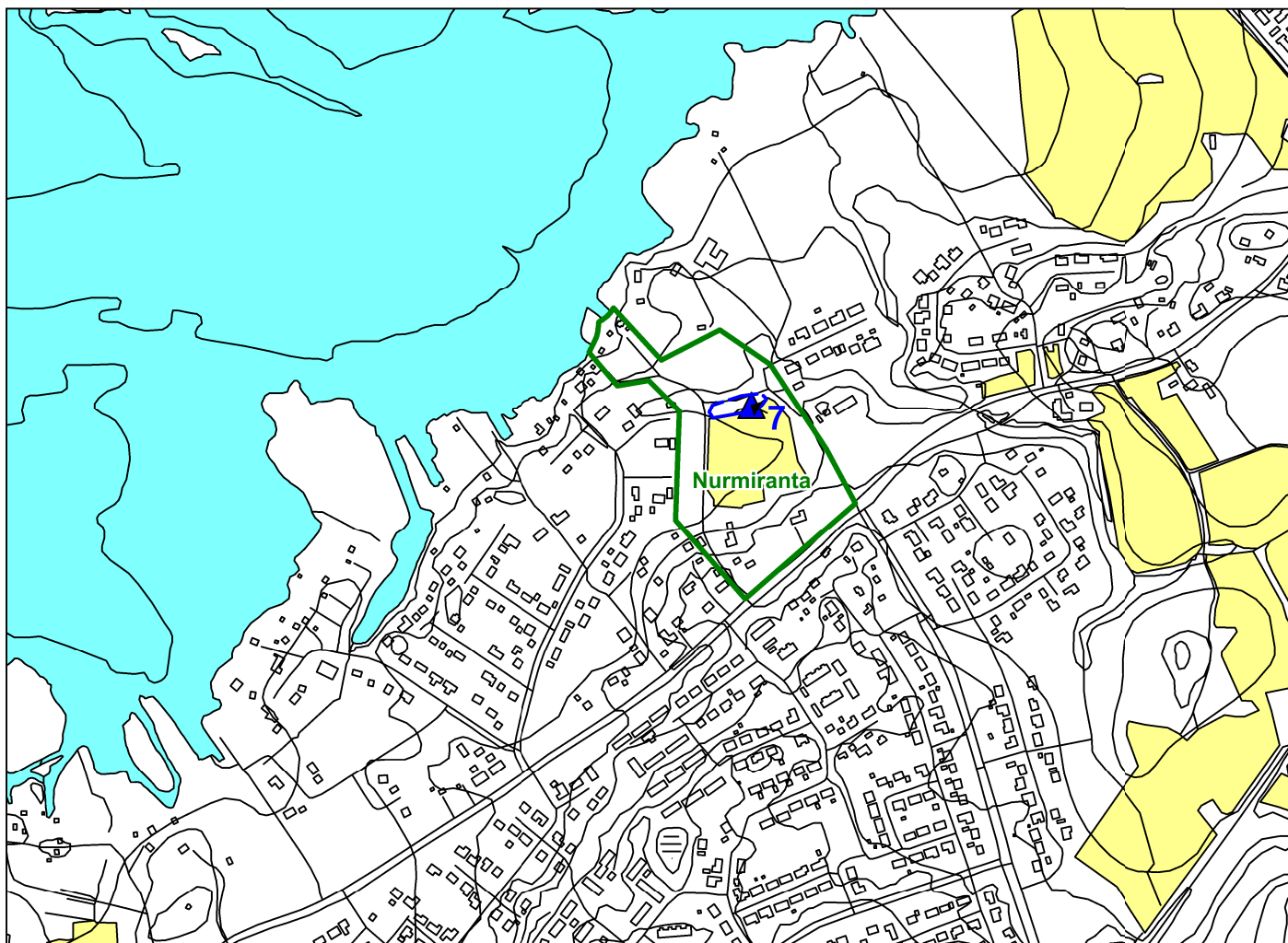
 = muuttuvan maankäytön alue

Copyright Maanmittauslaitos 2011

Kartta 7

Kouvolan keskeinen osayleiskaava

Mittakaava 1:10 000

(ETRS-TM35FIN) N 6754975, E 488015

Copyright Maanmittauslaitos 2011

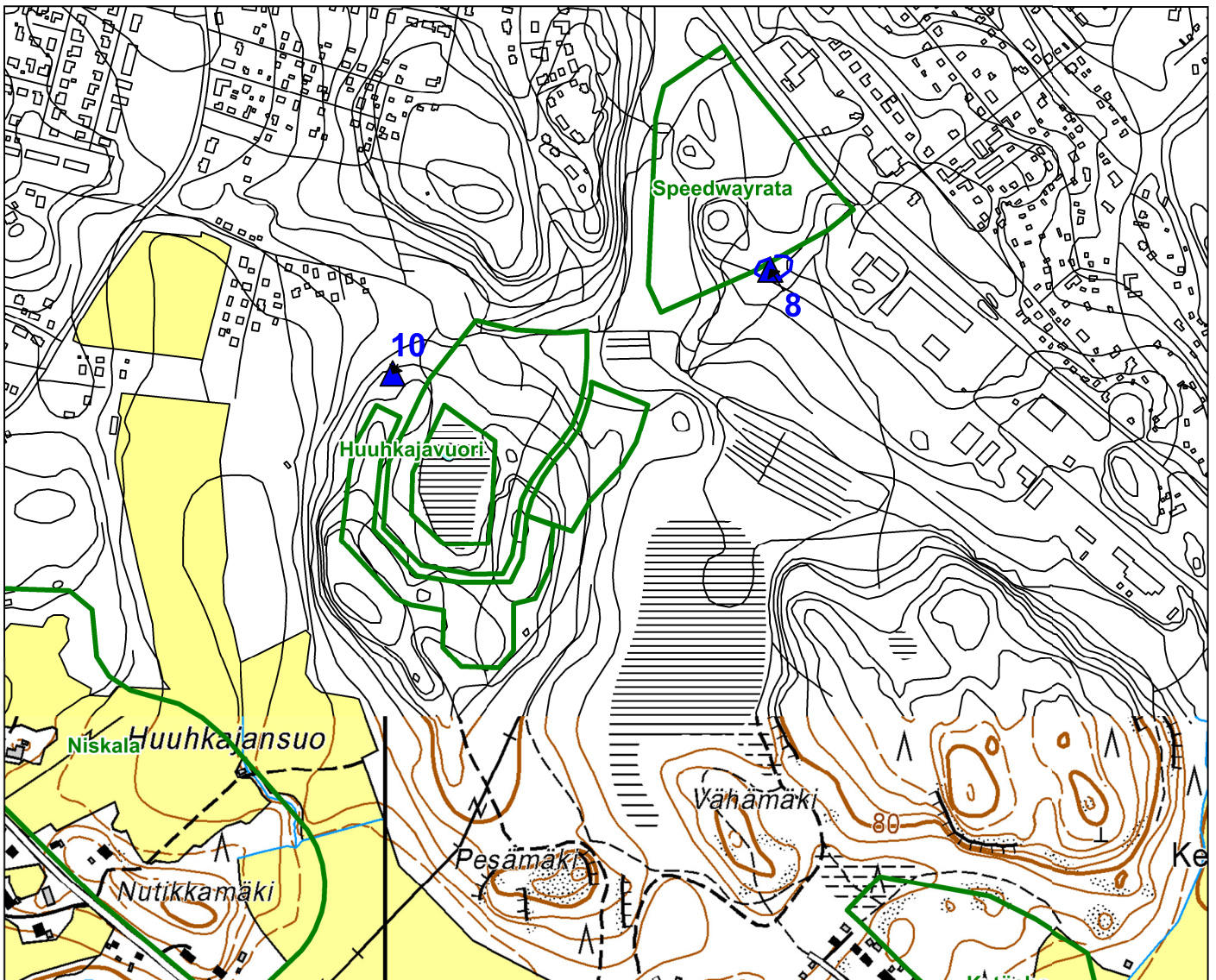
 7 = uusi muinaisjäännöskohde, Nurmiranta

 = muuttuvan maankäytön alue

Kartta 8

Kouvolan keskeinen osayleiskaava

Mittakaava 1:10 000

(ETRS-TM35FIN) N 6750658, E 480407

Copyright Maanmittauslaitos 2011

 8 = uusi muinaisjäännöskohde, Speedwayrata

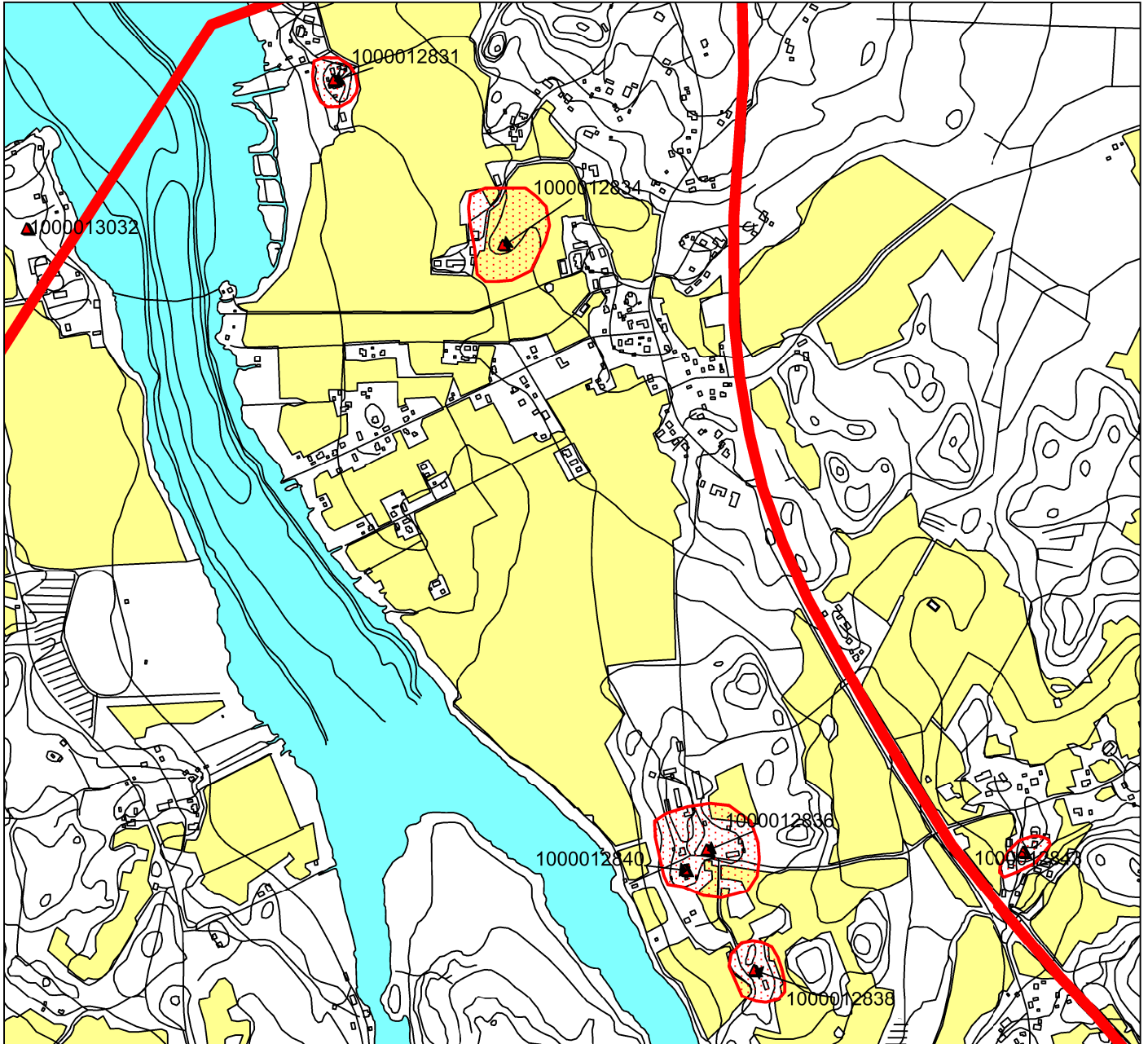
 10 = uusi muu kulttuuriperintökohde, Huuhekajavuori

 = muuttuvan maankäytön alue

Kartta 9

Kouvolan keskeinen osayleiskaava

Mittakaava 1:15 000

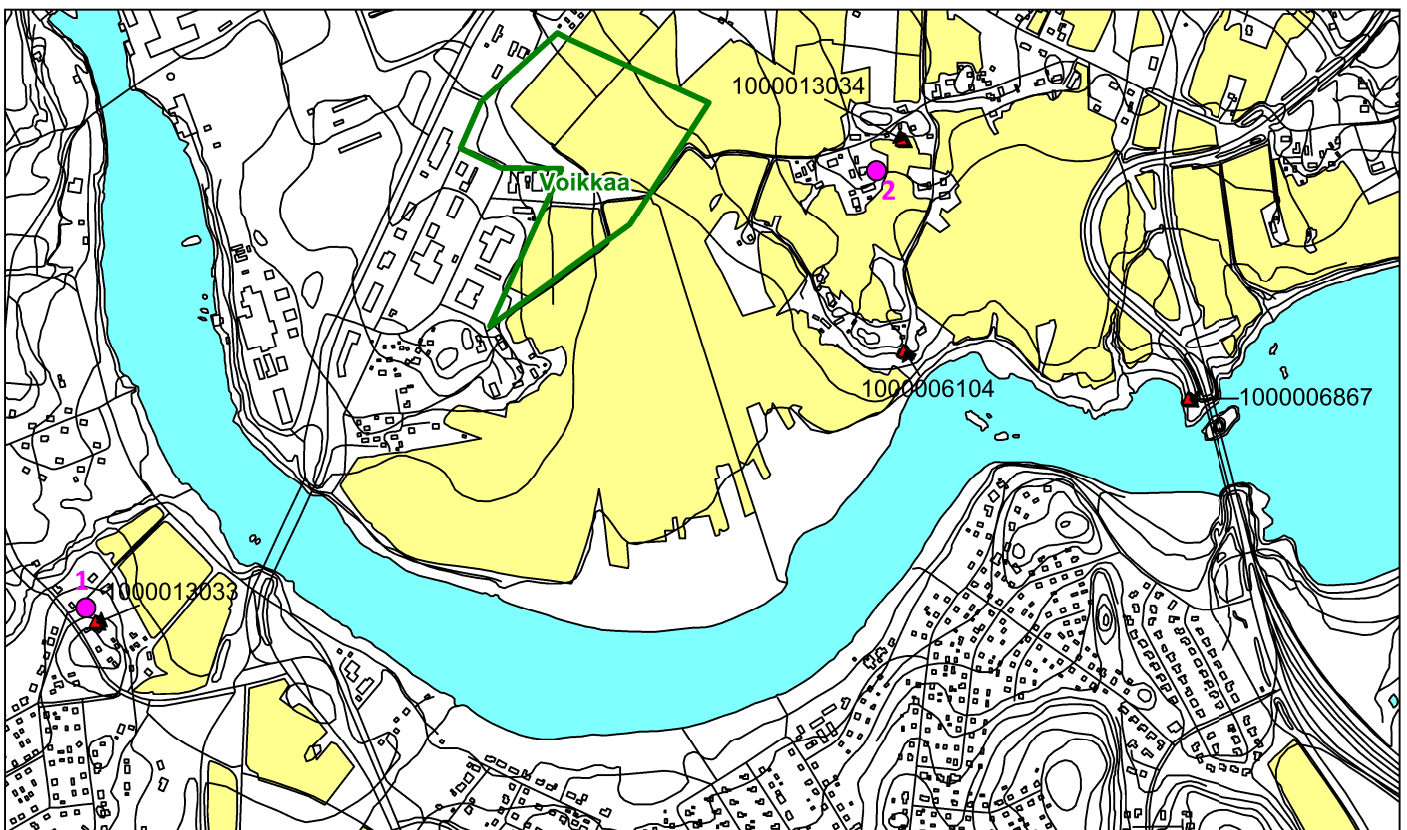
Copyright Maanmittauslaitos 2011

- ▲ 1000012831= 11. Oravala (Oravula) Hinkkuri
- ▲ 1000012834= 12. Oravala (Oravula) Ahoila
- ▲ 1000012836= 13. Oravalan kartano
- ▲ 1000012840= 14. Oravala
- ▲ 1000012838= 15. Oravala (Oravula) Vanhankylänpelto

Kartta 10

Kouvolan keskeinen osayleiskaava

Mittakaava 1:12 500

(ETRS-TM35FIN) N 6754939, E 479408

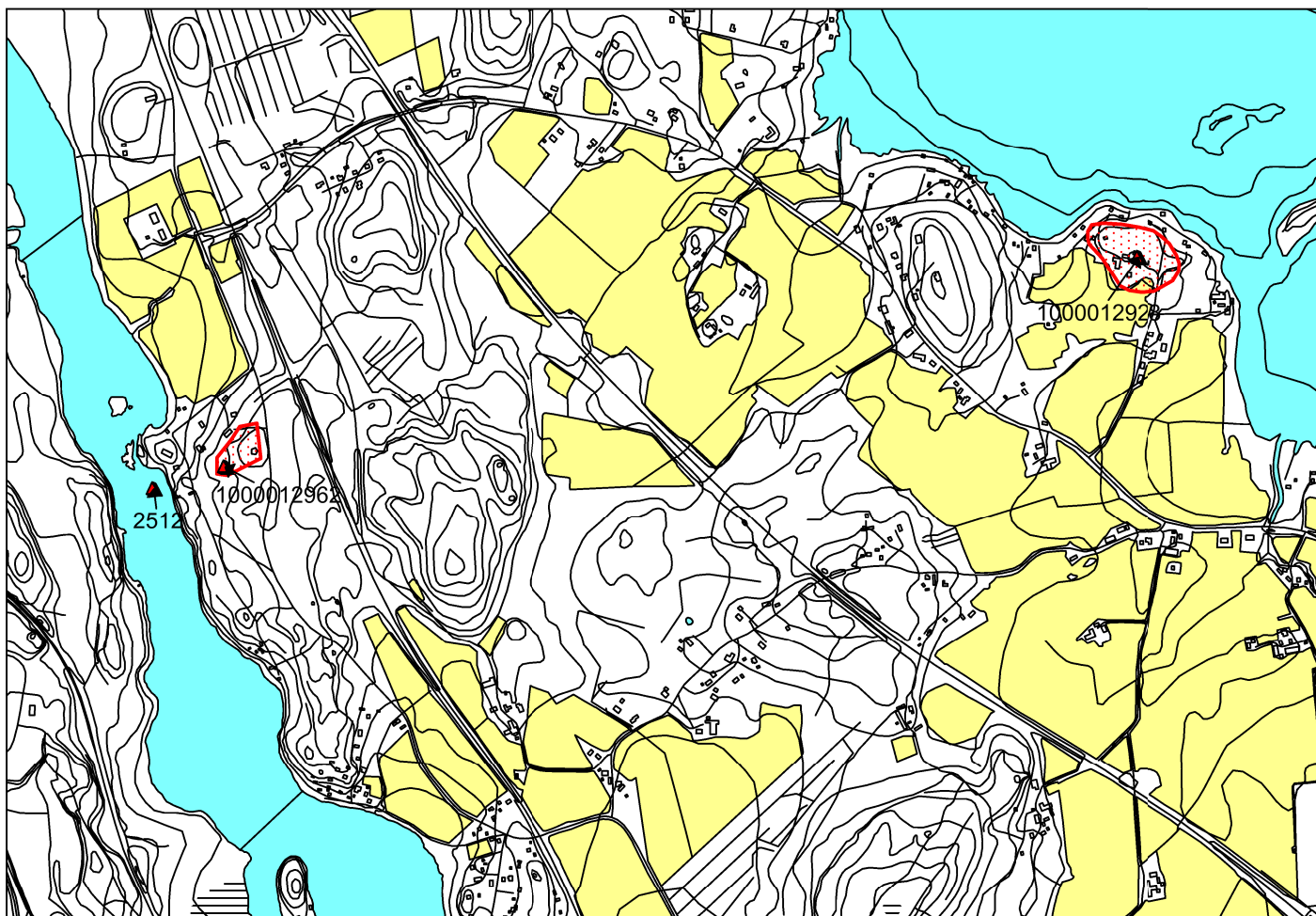
Copyright Maanmittauslaitos 2011

- ▲ 1000013033 = 16. Kyöperilä (Köperlä)
- ▲ 1000013034 = 17. Mattila (Mattilaby)
- ▲ 100006104 = 18. Mattila Rantakallio
- ▲ 100006867 = 19. Mattila Pessankoski
- 1 = Kyöperilä, talonpohja
- 2 = Mattila, kivimuuri

Kartta 11

Kouvolan keskeinen osayleiskaava

Mittakaava 1: 15 000

(ETRS-TM35FIN) N 6754163, E 483720

Copyright Maanmittauslaitos 2011

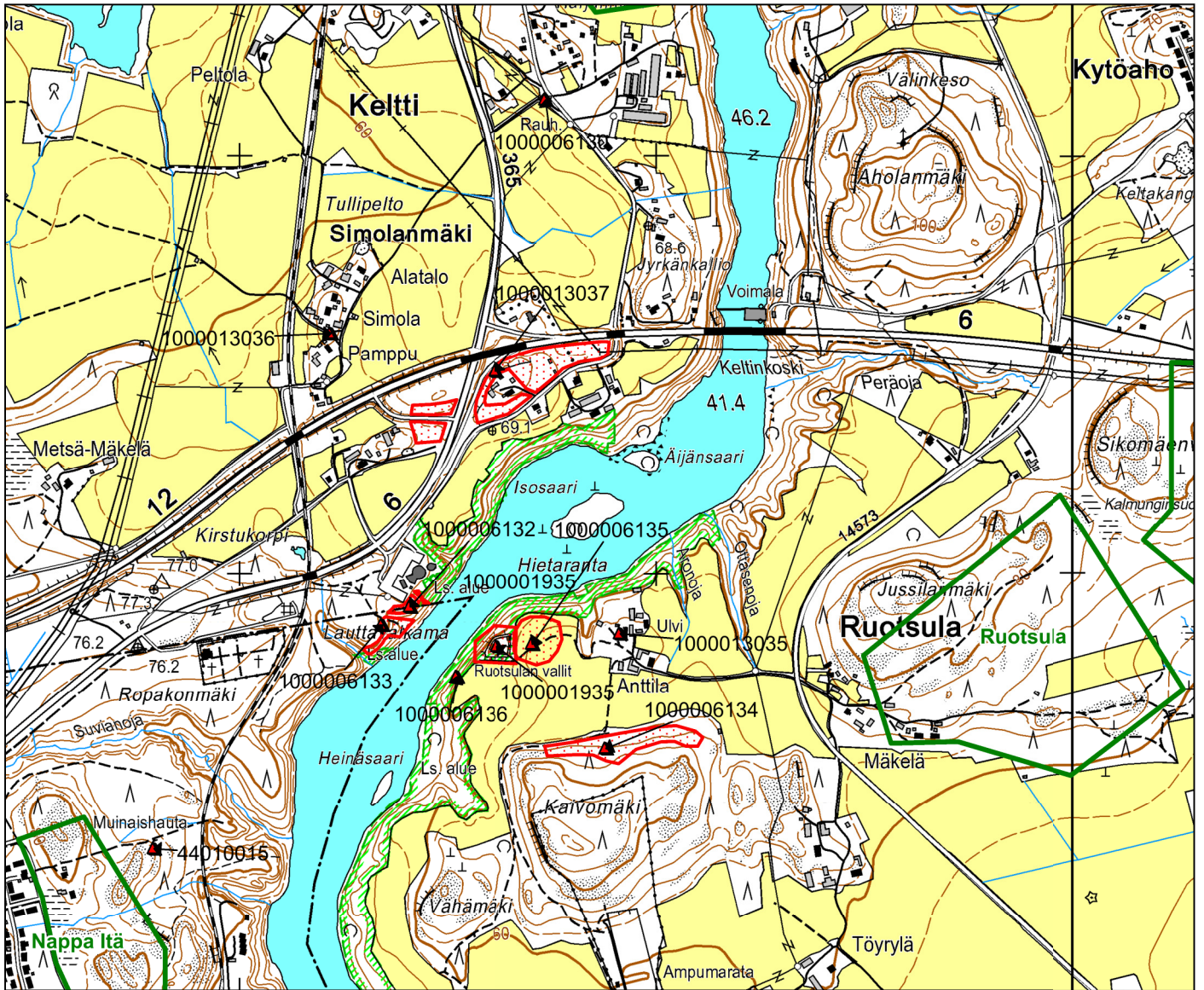
▲ 1000012928 = 40. Saarento (Saarento) Rantalankylä

▲ 1000012962 = 41. Lappakoski

Kartta 12

Kouvolan keskeinen osayleiskaava

Mittakaava 1: 15 000

Copyright Maanmittauslaitos 2011

(ETRS-TM35FIN) N 6748247, E 478388

▲ 100006130 = 20. Keltti Pellontaustantie

▲ 44010015 = 21. Kymenpahta

▲ 1000013035 = 24. Ruotsula (Rotzila)

▲ 1000013036 = 47. Keltti (Kelltes by) Simola

▲ 100006134 = 25. Ruotsula Kaivomäki

▲ 100006133 = 48. Nappa Lauttavalkama

▲ 100006135 = 26. Ruotsula Ulvi

▲ 100001935 = 27. Ruotsula redutti

▲ 100006136 = 28. Ruotsula Lauttavalkama

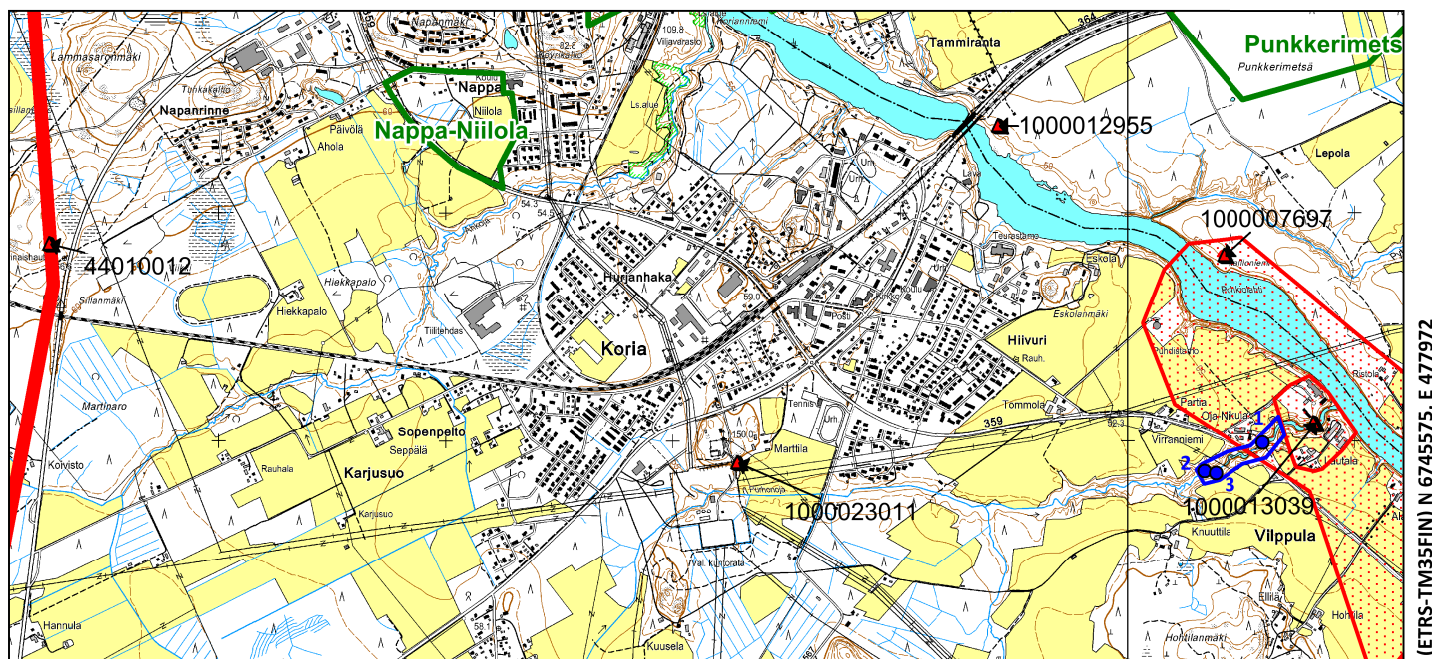
▲ 100006132 = 45. Keltti Lauttavalkama

▲ 1000013037 = 46. Keltti (Kelltes by) Koulu

Kartta 13

Kouvolan keskeinen osayleiskaava

Mittakaava 1:25 000

(ETRS-TM35FIN) N 6745575, E 477972

Copyright Maanmittauslaitos 2011

- ▲ 1000023011 = 22. Korian muuntoasema
- ▲ 1000013039 = 23. Vilppula (Philpola by) Lautala
- ▲ 1000007697 = 29. Alakylä Kallioniemen patteri
- ▲ 1000012955 = 42. Punkkerimetsä
- ▲ 44010012 = 49. Niilola

□ = lisäsehdotus Vilppulan Lautalan (1000013039) aluerajaukseen

● 1 = Purhon kivisilta

● 2 = myllypato

● 3 = kalliohakkaus Kymen noususta vuonna 1899

□ = muuttuvan maankäytön alue

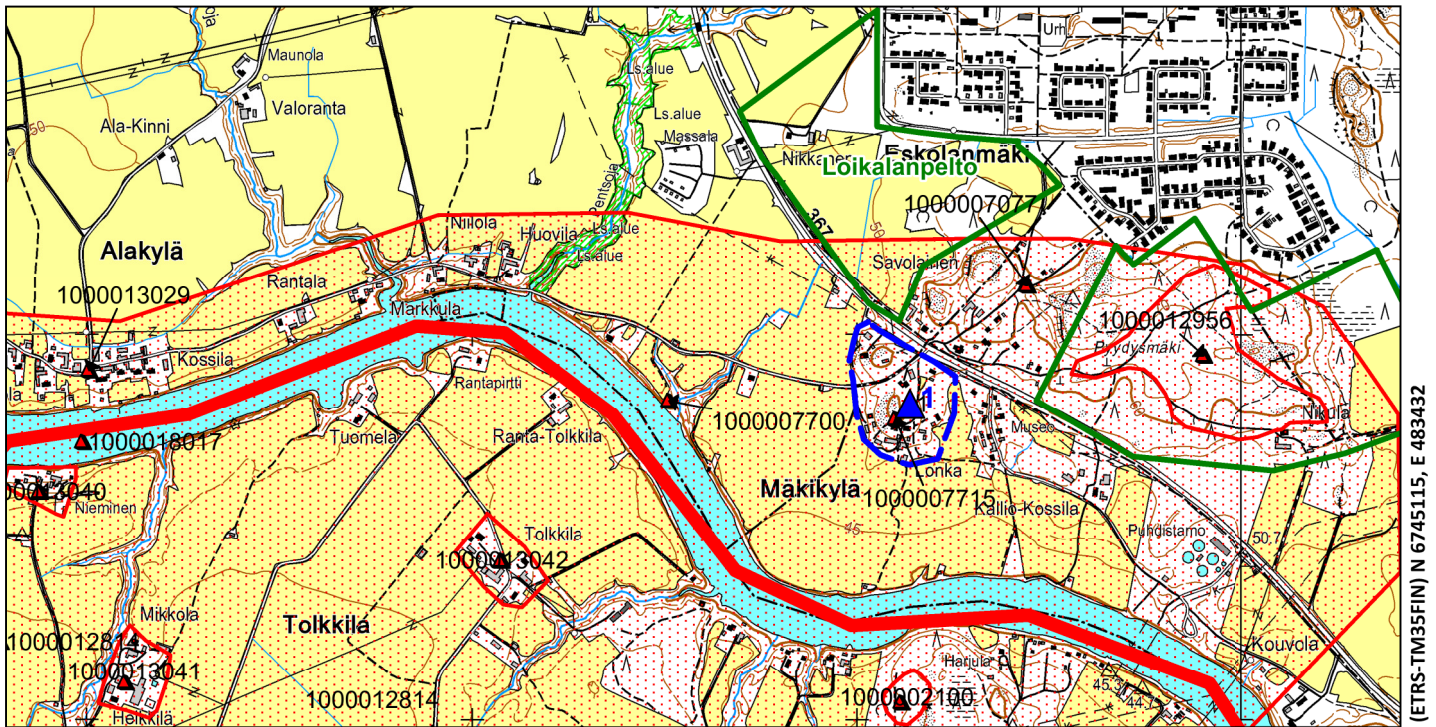
□ = muinaisjäännösalue

— = inventointialueen rajaus

Kartta 14

Kouvolan keskeinen osayleiskaava

Mittakaava 1: 15 000

Copyright Maanmittauslaitos 2011

(ETRS-TM35FIN) N 6745115, E 483432

- ▲ 1000013029 = 30. Alakylä (Käfwola by)
- ▲ 1000007700 = 31. Mäkikylä patteri n:o 5
- ▲ 1000007715 = 32. Mäkikylä patteri n:o 3
- ▲ 1000007077 = 33. Ristinkangas
- ▲ 1000012956 = 34. Pyydysmäki

▲ 1 = uusi muinaisjäännöskohde, Kouvolan kylä, Mäkikylä

■ = muinaisjäännösalue

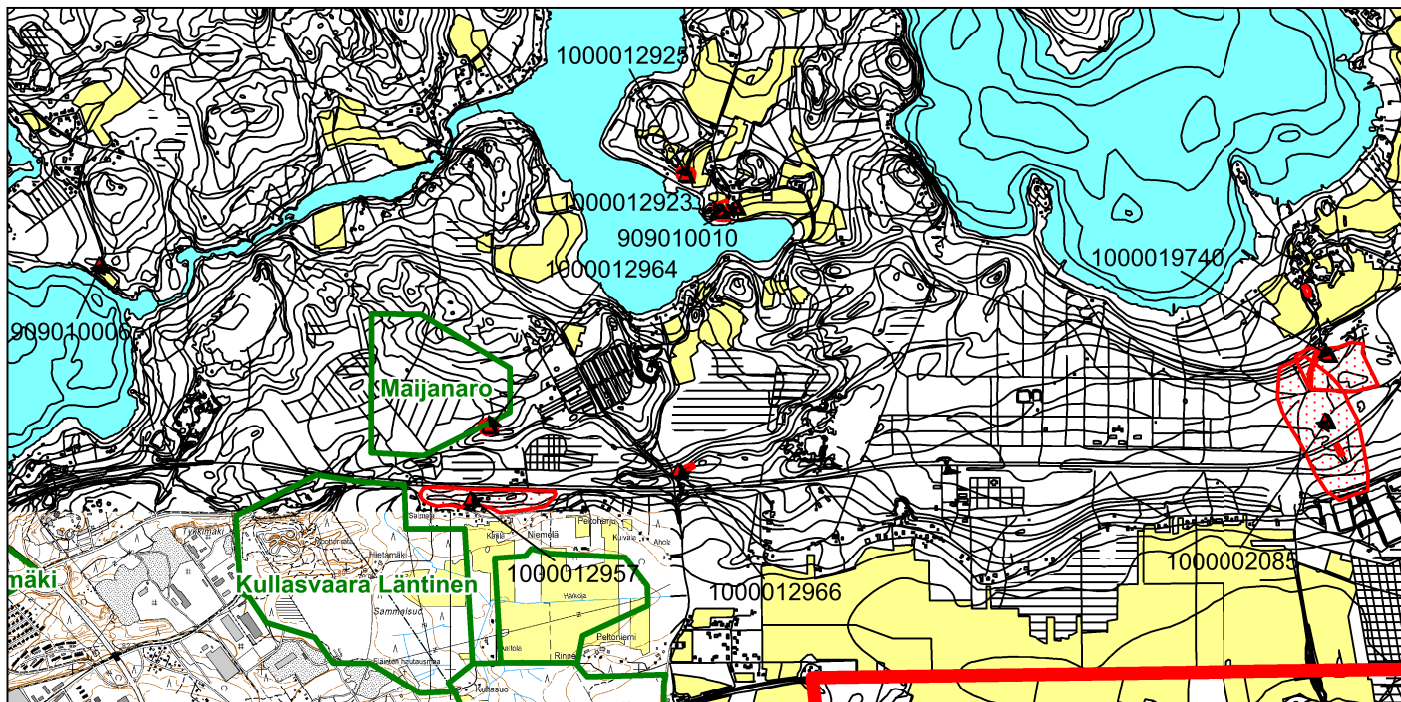
— = inventointialueen rajaus

□ = muuttuvan maankäytön alue

Kartta 15

Kouvolan keskeinen osayleiskaava

Mittakaava 1: 30 000

Copyright Maanmittauslaitos 2011

- ▲ 1000012923 = 36. Karhula (Karhula) Heikkilä
- ▲ 909010010 = 37. Heikkilänranta
- ▲ 1000012925 = 38. Karhula (Karhula) Tolkko
- ▲ 909010006 = 39. Käyrälampi
- ▲ 1000012964 = 43. Pitkäsuo
- ▲ 1000002085 = 51. Utti
- ▲ 1000012957 = 52. Utti, Salmela
- ▲ 1000012966 = 55. Häkämäki
- ▲ 1000019740 = 56. Ranta-Utti

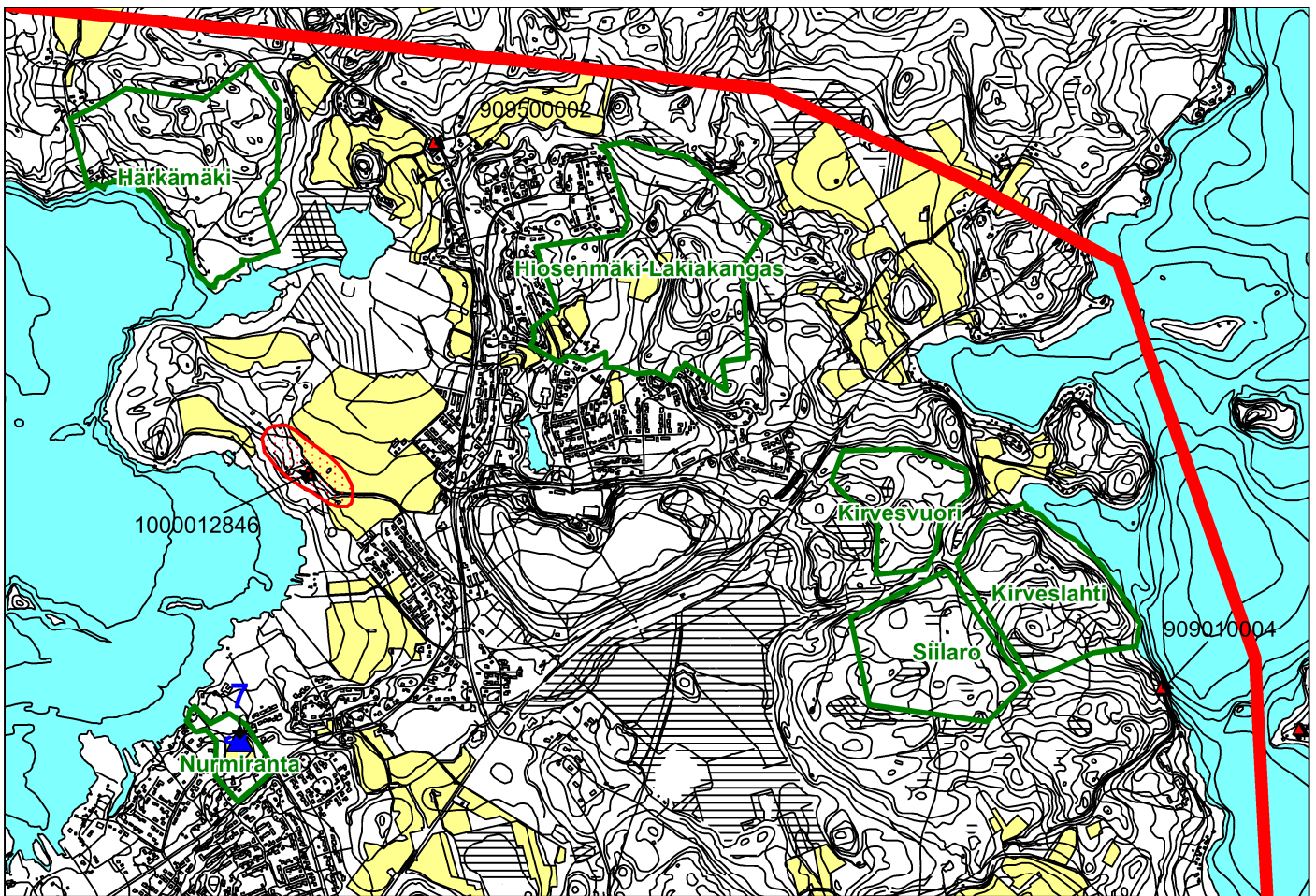
□ = muuttuvan maankäytön alue

— = inventointialueen rajaus

Kartta 16

Kouvolan keskeinen osayleiskaava

Mittakaava 1:30 000

(ETRS-TM35FIN) N 6756335, E 490188

Copyright Maanmittauslaitos 2011

▲ 7 = uusi muinaisjännöskohde, Nurmiraanta

▲ 909010004 = 35. Jyrkkävuori

▲ 909500002 = 53. Valkeala, Kustaan kivi

▲ 1000012846 = 54. Valkealan kartano

□ = muuttuvan maankäytön alue

— = inventointialueen rajaus